

Genezis

Ešebno zvitkos le Mojžišoskro

Sar o Del stvorinda o svetos

¹ Ešebnovarestar o Del stvorinda o ňebos the e phuv. ² Pre phuv na sas nič a na dičholas nisar avri. O kalipen zaučharelas e hlbina a o Duchos le Devleskro pes vznašinelas upral o paňa.

Ešebno džives

³ O Del phenda: „Mi el o švetlos!“ A sas o švetlos. ⁴ O Del dikhľa, hoj o švetlos hino lačo, a oddelinda o švetlos le kalipnastar. ⁵ O Del diňa le švetloske nav „džives“ a le kalipnaske diňa nav „rat“. Sas rat a sas tosara, ešebno džives.

Dujto džives

⁶ O Del phenda: „Mi el pre obloha e klenba, savi rozdelineľa o paňa upral the telal.“ ⁷ Avke o Del kerďa e obloha a oddelinda o paňa telal e klenba le paňendar upral e klenba. A sas avke. ⁸ Ola klenbake diňa o Del nav „ňebos“. Sas rat a sas tosara, dujto džives.

Trito džives

⁹ O Del phenda: „Mi skiden pes upre o paňa, so hine tel o ňebos, pre jekh than a mi sikavel pes e šuki phuv.“ A sas avke. ¹⁰ O Del diňa ola šuka phuvake nav „phuv“ a ole paňenge, so pes skidle pre jekh than, diňa nav „moros“. A o Del dikhľa, hoj oda hin mištes.

¹¹ Akor o Del phendā: „Mi barol pre phuv savore rastlini: o rastlini, so anena o semena, the o ovocna stromi, so anena sako peskro ulipen.“ A sas avke. ¹² Pre phuv barile avri o rastlini, so anenas o semena, the ovocna stromi, so chudle te anel peskro ulipen. A o Del dikhla, hoj oda hin mištes. ¹³ Sas rat a sas tosara, trito džives.

Štarto džives

¹⁴ O Del phendā: „Mi en o švetla pro ņebos, hoj te oddelinen o džives la račatar, hoj te sikaven pro časi, kana ela o inepi, o dživesa the o berša. ¹⁵ Mi en sar o švetla pro ņebos, hoj te švicinen pre phuv.“ A sas avke. ¹⁶ O Del kerđa duj bare švetla: O kham, hoj te vladŋinel upral o džives, a o čhon, hoj te vladŋinel upral e rat. Kerđa the o čercheŋa. ¹⁷ O Del len thođa pro ņebos, hoj te švicinen pre phuv ¹⁸ a te vladŋinen upral o džives the upral e rat a te oddelinen o švetlos le kalipnastar. A o Del dikhla, hoj oda hin mištes. ¹⁹ Sas rat a sas tosara, štarto džives.

Pandžto džives

²⁰ O Del phendā: „Mi pherdžaren pes o paŋa le džide tvorenca a mi ľecinen o čirikle upral e phuv pal calo ņebos.“ ²¹ Avke o Del stvorinda savore bare moroskre džviren the savore tvoren, so dživen andro moros, a stvorinda the savore čiriklen. A o Del dikhla, hoj oda hin mištes. ²² O Del len požeŋinda a phendā: „Aven plodna a rozmnožinen tumen a pherdžaren o paŋa andro moros. The o čirikle pes mi rozmnožinen pre phuv!“ ²³ Sas rat a sas tosara, pandžto džives.

Šovto džives

²⁴ O Del phenda: „Mi pherarel pes e phuv savore džide tvorenca: le dobitkoha, le džvirenca, so pes cirden pal e phuv, the savore dzive džvirenca.“ A sas avke. ²⁵ O Del stvorinda savore džide tvoren: le dobitkos, le bakren, olen, so pes cirden pal e phuv, the savore dzive džviren. A o Del dikhla, hoj oda hin mištes.

²⁶ Palis o Del phenda: „Aven keras manušes pre amaro obrazis the pre amari podoba, hoj te vladņinen upral o moroskre ribi, upral o űboskre ĉirikle the upral savore džviri, so pes cirden pal e phuv.“ ²⁷ Avke o Del stvorinda manušes pre peskro obrazis, pro obrazis le Devleskro les stvorinda. Stvorinda len sar muršes the džuvla. ²⁸ O Del len poűehņinda a phenda lenge: „Aven plodna a rozmnoņinen tumen, pherdžaren e phuv a zalen tumenge la! Vladņinen upral o moroskre ribi, upral o űboskre ĉirikle the upral savore dziva džviri.“

²⁹ Palis o Del phenda: „Dav tumenge savore rastlini pre caļi phuv, andre save hin o semena, the savore stromi, pre save barol ovocje, andre save hin o semena; oda ela tumenge pro chaben. ³⁰ A savore džvirenge pre phuv, savore ĉiriklenge pro űbos, the savore tvorenge, so pes cirden pal e phuv, andre kaste hin o dichos le dživipnaskro, dav savore zelena rastlini pro chaben.“ A sas avke. ³¹ O Del dikhla savoro, so kerda, a sas oda igen mištes. Sas rat a sas tosara, šovto džives.

2

¹ Avke sas dokerdo o ňebos, e phuv the savoro, so andre lende hin.

Eftato džives

² Pro eftato džives dokerđa o Del peskri buči, so kerelas, a pro eftato džives peske odpočovinda savore peskre bučendar. ³ O Del požehňinda o eftato džives a kerđa lestar sveto, bo andre oda džives peske odpočovinda savore bučendar, so kerđa. ⁴ Kavke sas stvorimen o ňebos the e phuv.

E zahrada andro Eden

Sar o RAJ o Del stvorinda o ňebos the e phuv, ⁵ mek na sas pre phuv ňisavi rastlina a na barolas nič, bo o RAJ, o Del, mek na diňa brišind pre phuv, a na sas ode aňi manuš, savo kerdahas buči pre maľa, ⁶ ale andral e phuv avelas upre o teluno paňi a cindarelas caľi phuv. ⁷ Akor o RAJ, o Del, kerđa le manušes le prachostar pal e phuv a phurdľa leske andro nakh o dichos le dživipnaskro a o manuš chudňa te dživel.

⁸ O RAJ, o Del, sadzinda e zahrada andro Eden pro vichodos a thoďa andre le manušes, saves kerđa. ⁹ A o RAJ, o Del, diňa te barol andral e phuv všelijaka stromi, so sas šukar pro jakha a igen lače te chal. Maškar e zahrada diňa te barol avri o stromos le dživipnaskro a the o stromos le prindžaripnaskro, savo del te džanel, so hin lačo a so nalačo.

¹⁰ Andral o Eden avelas avri o paňi, hoj te cindarel e zahrada, a odarik pes oda paňi rozdelineľas pro štar hlavna paňa. ¹¹ O ešebno paňi pes vičinelas Pišon a džalás pašal caľi phuv

Chavila, kaj hin o somnakaj. ¹² O somnakaj ola phuvakro sas igen žužo. Sas ode o voňava veci the o vzacna bara. ¹³ O dujto paňi pes vičinelas Gichon a džalas pašal cali phuv Kuš. ¹⁴ O trito paňi pes vičinelas Tigris a džalas vichodňe le forostar Ašur. O štarto paňi pes vičinelas Euftrat.

¹⁵ O RAJ, o Del, iľa le manušes a thođa les andre zahrada Eden, hoj ode te kerel buči a te stražinel la. ¹⁶ A o RAJ, o Del, prikazinda le manušeske: „Šaj chas pal savore stromi, so hine andre zahrada, ¹⁷ ale našti chas ole prindžaripnaskre stromostar, savo del te džanel, so hin lačo a so nalačo, bo andre oda džives, sar lestar chaha, čačes mereha.“

O Del stvorinel la džuvľa

¹⁸ Paľis o RAJ, o Del, phenda: „Nane mištes te dživel le manušeske korkoreske. Kerava leske pomoca, savi leske ela rovnocenno.“

¹⁹ O RAJ o Del kerđa la phuvatar savore maľakre džviren the savore ňeboskre čiriklen. Paľis len andđa paš o manuš, hoj te dikhel, save len dela nava. A ajsa nav savo o manuš diňa dojekhe džide džvirose, ajsa nav les sas. ²⁰ O manuš diňa o nava savore džvirenge the savore čiriklenge, ale na arakhľa ňisavi pomoca, savi leske ulahas rovnocenno.

²¹ Avke o RAJ, o Del, mukľa zoralo soviben pro Adam, a sar zasuča, iľa avri jekh leskre pašvarendar a oda than zakerđa andre le maseha. ²² A o RAJ, o Del, kerđa džuvľa ole pašvarestar, so iľa le Adamostar, a andđa la paš o Adam.

²³ Akor o Adam phenda: „Kada imar hin akana o kokalos mire kokalendar a o telos mire telostar! Avla avri le romestar, a vašoda pes vičinela romni.“ ²⁴ Vašoda omukela o rom peskra da the peskre dades a ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.

²⁵ O Adam the leskri romni sas lange a na ladžanas pes.

3

O ešebno binos

¹ O sap sas nekprefikaneder savore dzive džvirendar, saven stvorinda o RAJ, o Del. O sap phenda la džuvlake: „Čačes tumenge o Del zakazinda te chal pal savore stromi andre zahrada?“

² E džuvli leske odphenda: „Pal o stromi andre zahrada, šaj chas, ³ ale pal oda stromos, so hin maškar e zahrada, phenda o Del: ‚Ma chan lestar, aňi tumen lestar ma chuden, hoj te na meren.‘“

⁴ O sap odphenda la džuvlake: „Na, oda nane čačo, tumen na merena. ⁵ Se o Del džanel, hoj oda džives, sar lestar chana, pes tumenge phundravena o jakha a avena ajse sar o Del; džanena, so hin lačo a so nalačo.“

⁶ Sar dikhla e džuvli, savo šukar hin oda stromos a savo lačo ovocje pre leste hin, zakamelas pes lake lestar te chal, hoj te dochudel o godaveripen. Avke iľa oda ovocje a chudňa te chal. Palis diňa the peskre romes, savo sas paš late, a čala the ov. ⁷ Sar chale, phundrade pes sodujenge o jakha a sprindžarde, hoj hine lange.

Akor ile o prajti pal o figovňikos a zagarude pes lenca.

⁸ Palis, sar šunde, hoj pes o RAJ, o Del, prechadzinelas pal e zahrada ke račate, garude pes o manuš the leskri romňi le RAJESKE, le Devleske, maškar o stromi andre zahrada. ⁹ Ale o RAJ, o Del, vičinda pro Adam a phučľa lestar: „Kaj sal?“

¹⁰ „Šundom tut, sar phires pal e zahrada, a daravas man, bo som lango, vašoda man garudom,“ odphenda.

¹¹ A o Del lestar phučľa: „Ko tuke phenda, hoj sal lango? Na chalal tu pal oda stromos, pal savo tuke phendom, hoj te na chas?“

¹² O Adam leske odphenda: „Odi romňi, sava mange tu diňal, man diňa pal oda stromos a me chalom.“

¹³ Avke o RAJ, o Del, phenda la džuvľake: „Soske oda kerdal?“

„O sap man pre oda cirdňa a me chalom,“ odphenda leske.

¹⁴ Avke o RAJ, o Del, phenda le sapeske: „Vašoda, hoj kada kerdal:

Aveha prekošlo tu korkoro savore dobitkostar
the savore dzive džvirendar.
Calo tiro džvivipen tut cirdeha pal o per
a chaha o prachos la phuvakro.

¹⁵ A kerava o nepřijateľstvo
maškar tu the maškar e džuvli,
maškar tiro potomkos the maškar lakro
potomkos.

Ov tuke rozmarela o šero
a tu leske dukhaveha e peta.“

16 A la džuvľake phendá:
 „Sar ačheha khabňi,
 ela tut igen bare dukha
 a andro dukha ločhoha le čhavoren.
 Igen tuke džala pal tiro rom,
 ale ov upral tu vladňinela.“

17 A le Adamoske phendá: „Vašoda, hoj šundal
 tira romňa a chalal pal o stromos, pal savo tuke
 phendom, hoj te na chas:
 Prekošli ela e phuv angle tu;
 pre oda, hoj latar te chas,
 mušineha tut but te trapinel calo tiro
 dživipen.“

18 O kolaka the o kraki tuke barona andral e phuv
 a chaha oda, so tuke barola pre maľa.

19 Phares kereha buči a spocisaloha,
 te kameha te chal,
 medik na džaha pale andre phuv,
 bo la phuvatar salas kerdo
 a andre phuv pale džaha.“

O Adam la Evaha avričhido andral e zahrada

20 O Adam diňa peskra romňake nav Eva, bo
 oj sas daj savore manušenge.

21 O RAJ, o Del, kerďa le Adamoske the la Evake
 cipune gada a urďa len. 22 Palis o RAJ, o Del,
 phendá: „Dikh, o manuš akana ačhila sar jekh
 amendar, bo imar džanel, so hin lačho a so
 nalačho. Te na lel mek akana the o ovocje pal
 o stromos le dživipnaskro, a te na les chal a
 dživela pro furt.“ 23 Avke o RAJ, o Del, les čhiďa
 avri andral e zahrada Eden, hoj te kerel buči
 pre odi phuv, savatar sas kerdo. 24 Paloda, sar
 tradňa avri le manušes andral o Eden, ačhaďa

pre vichodno sera le rajoskri le cheruben* the e jagali šablā, savi phirelas upre tele, hoj te strażinen o drom ko stromos le dživipnaskro.

4

O Kain the o Abel

¹ O Adam prindžarda peskra romňa la Eva a oj ačhila khabňi. Ulila lake muršoro, saveske diňa nav Kain, bo phendā: „Chudňom muršes le RAJESTAR.“ ² Palis lake ulila dujto muršoro, saveske diňa nav Abel. O Abel sas pastjeris le bakrorengro, ale o Kain kerelas buči pre maľa.

³ Pal varesavo časos andā o Kain obeta le RAJESKE olestar, so leske barila pre maľa. ⁴ A the o Abel andā e obeta. Obetinda oda ešebno le stadostar a andā o žiros sar obeta le RAJESKE. A o Abel the leskri obeta sas le RAJESKE pre dzeka, ⁵ ale o Kain the leskri obeta leske na sas pre dzeka. Akor o Kain igen cholisalila a o muj leske ačhila chmuravo.

⁶ O RAJ phendā le Kainoske: „Soske sal ajso cholamen? Soske hino tiro muj chmuravo? ⁷ Či tut na prilava, te kereha oda, so hin lačo? Ale te na kereha oda, so hin lačo, akor o binos tut užarel paš o vudar. Kamel te vladňinel upral tu, ale tu vladňin upral leste!“

⁸ Avke o Kain phendā peskre phraleske le Abeloske: „Av džas avri pre maľa!“ Sar imar ode sas, chučila o Kain pro Abel a murdarda les.

⁹ Palis o RAJ phučila le Kainostar: „Kaj hino tiro phral o Abel?“

* **3:24** 3,24 aňjelen

„Me na džanav. So me som mire phraleskro stražcas?“ odphenda o Kain.

¹⁰ Pale lestar o RAJ phučla: „Oda so kerđal? O rat tire phraleskro ke ma vičinel andral e phuv!

¹¹ Akana aveha prekošlo a avričhido andral e phuv, savi phundrađa peskro muj, hoj te pijel o rat tire phraleskro andral tire vasta. ¹² Kajte kereha phares buči pre maľa, na barola tuke nič. Phireha upre tele pal e phuv a űikhaj na arakheha o smirom.“

¹³ O Kain phenda le RAJESKE: „Miro trestos hino bareder, sar birinav te zľidžal. ¹⁴ Tu man akana trades avri andral e phuv a mušinava man te garuvel anglal tiro muj; avava tulakos a bludzinava pal e phuv, a te man vareko arakhela, murdarela man.“

¹⁵ Ale o RAJ leske odphenda: „Na, oda pes tuke na ačhela, bo oleske, ko murdardahas le Kain, visarava pale eftavar.“ Akor o RAJ thođa pro Kain znakos, hoj les te na murdarel űiko, ko les arakhela. ¹⁶ Avke o Kain geľa het pašal o RAJ a bešelas andre phuv Nod, pro vichodos le Edenostar.

Le Kainoskre čhave

¹⁷ O Kain prindžarda peskra romňa, savi ačhila khabňi a uliľa lake muršoro, savo pes vičinelas Henoch. O Kain ačhađa foros a diňa leske nav pal peskro čhavo Henoch. ¹⁸ O Henoch sas dad le Iradoske, o Irad sas dad le Mechujaeloske, o Mechujael sas dad le Metušaeloske a o Metušael sas dad le Lamechoske.

¹⁹ O Lamech peske iľa duje romňijen. Jekhake sas Ada a dujtonake sas Cila. ²⁰ La Adake uliľa

o Jabal. Ov sas o dad olenge, save dživen andro stani a likerem gurumnen the bakren.

²¹ Leskro phral pes vičinelas Jubal: Ov ačila o dad savoreng, save bašaven pro harfi the pro pištalkei.

²² La Cilake ulila o Tubal-Kain. Ov sas kovačis a kerelas o sersami le bronzostar the le trastestar. Le Tubal-Kainoskri pheň pes vičinelas Naama. ²³ O Lamech phenda peskre romnijenge:

„Ado the Cilo, šunen man!

Murdardom jekhe muršes, savo man dukhada;
terne muršes, savo man demada.

²⁴ Te vaš o dživipen le Kainoskro pes lela pale efa dživipena,
ta akor vaš o Lamech pes lela pale eftaradeš the efa (77) dživipena.“

O Šet the o Enoš

²⁵ O Adam pale prindžarda peskra romňa. Ulila lake muršoro a diňa leske nav Šet, bo phenda: „O RAJ, o Del, man diňa avre čhavores vaš o Abel, saves murdarda o Kain.“ ²⁶ The le Šetoske ulila muršoro a diňa leske nav Enoš.

Andre oda časos o manuša chudle te lašarel le RAJES.

5

Le Adamoskre potomki dži ko Noach

¹ Kada hin le Adamoskro rodokmeňos.

Sar o Del stvorinda le manušen, kerda len pre peskri podoba. ² Sar muršes the džuvla len stvorinda, požehňinda len a diňa lenge nav „o manuša“.

³ Sar le Adamoske sas šel the tranda (130) berš, uliła leske čavoro, savo sas ajsa sar ov a marelas pre leste, a diña leske nav Šet. ⁴ O Adam dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar leske uliła o Šet, a sas les mek aver muršora the čhajora. ⁵ O Adam dživelas eña šel the tranda (930) berš a palis muła.

⁶ Sar le Šetoske sas šel the pandž (105) berš, uliła leske o Enoš. ⁷ O Šet dživelas mek ochto šel the efta (807) berš paloda, sar leske uliła o Enoš, a sas les muršora the čhajora. ⁸ Le Šetoske sas eña šel the dešuduj (912) berš, sar muła.

⁹ Sar le Enošiske sas eňavardeš (90) berš, uliła leske o Kenan. ¹⁰ O Enoš dživelas mek ochto šel the dešupandž (815) berš paloda, sar leske uliła o Kenan, a sas les muršora the čhajora. ¹¹ Le Enošiske sas eña šel the pandž (905) berš, sar muła.

¹² Sar le Kenanoske sas eftavardeš (70) berš, uliła leske o Mahalalel. ¹³ O Kenan dživelas mek ochto šel the saranda (840) berš paloda, sar leske uliła o Mahalalel, a sas les muršora the čhajora. ¹⁴ Le Kenanoske sas eña šel the deš (910) berš, sar muła.

¹⁵ Sar le Mahalaleloske sas šovardeš the pandž (65) berš, uliła leske o Jared. ¹⁶ O Mahalalel dživelas mek ochto šel the tranda (830) berš paloda, sar leske uliła o Jared, a sas les muršora the čhajora. ¹⁷ Le Mahalaleloske sas ochto šel the eňavardeš the pandž (895) berš, sar muła.

¹⁸ Sar le Jaredoske sas šel the šovardeš the duj (162) berš, uliła leske o Enoch. ¹⁹ O Jared dživelas mek ochto šel (800) berš paloda, sar

leske uliła o Enoch, a sas les muršora the čhajora. ²⁰ Le Jaredoske sas eña šel the šovardeš the duj (962) berš, sar muła.

²¹ Sar le Enochoske sas šovardeš the pandž (65) berš, uliła leske o Matuzalem. ²² Paloda sar leske uliła o Matuzalem, o Enoch phirelas le Devleha trin šel (300) berš a sas les mek aver muršora the čhajora. ²³ O Enoch dživelas trin šel the šovardeš the pandž (365) berš ²⁴ a calo peskro dživipen phirelas le Devleha a jekhvareste našliła, bo o Del les iła.

²⁵ Sar sas le Matuzamoske šel the ochto-vardeš the efta (187) berš, uliła leske o Lamech. ²⁶ O Matuzalem dživelas mek efta šel the ochto-vardeš the duj (782) berš paloda, sar leske uliła o Lamech, a sas les muršora the čhajora. ²⁷ Le Matuzamoske sas eña šel the šovardeš the eña (969) berš, sar muła.

²⁸ Sar sas le Lamechoske šel the ochto-vardeš the duj (182) berš, uliła leske muršoro. ²⁹ O Lamech phenda: „Leskro nav ela Noach, bo ov amen pošešinel andre amari phari buči, so keras amare vastenca pre kadi phuv, savi o RAJ prekošla.“ ³⁰ O Lamech dživelas mek pandž šel the eňavardeš the pandž (595) berš paloda, sar leske uliła o Noach, a sas les muršora the čhajora. ³¹ Le Lamechoske sas efta šel the eftarvardeš the efta (777) berš, sar muła.

³² Sar sas le Noachoske pandž šel (500) berš, uliłe leske trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.

6

O RAJ bajinel, hoj kerđa le manušen

¹ Sar pes o manuša pre phuv rozmnožinenas a ulonas lenge čhaja, ² o nalačhe aňjela* dikhle, hoj le manušengre čhaja hine igen šukar. Lenas peske lendar avri romňijen, saven ča kamenas. ³ O RAJ phenda: „Miro Duchos pes furt na trapinela le manušeħa†, bo hino ča telos, a leskro dživipen likerela ča šel the biš (120) berš.“

⁴ Andre ola dživesa a the paloda, sar pašlonas ola nalačhe aňjela le manušengre čhajenca, ulonas lenge čhave, saven vičinenas Nefilimi. Oda sas ola zorale murša, ola slavna murša, so dživenas varekana.

⁵ O RAJ dikhla, hoj o nalačhipen le manušengro pre phuv hino igen baro a hoj savoro, so gondolinel o manuš andre peskro jilo, hin furt ča nalačo. ⁶ Vašoda o RAJ igen bajinelas, hoj kerda le manušes, a andre leskro jilo sas bari dukh. ⁷ Avke o RAJ phenda: „Odstraňinava pal e phuv le manušen, saven štvorindom, a the savore džviren, savore čiriklen a mek the olen, so pes cirđen pal e phuv, bo bajinav, hoj len stvorindom.“ ⁸ Ale o Noach arakhla e milost andro jakha le RAJESKRE.

Pal o Noach

⁹ Kada hin pal o Noach: O Noach sas spravodljivo manuš, savo dživelas žužo dživipen maškar o manuša andre leskro časos, a phirelas le Devleha. ¹⁰ Ulile leske trin čhave: o Šem, o Cham the o Jafet.

* **6:2** 6,2 E hebrejiko čhib: le Devleskre čhave † **6:3** 6,3 Abo: Miro dichos na ačhela furt andro manuš.

¹¹ Ale o manuša pre phuv sas anglo jakha le Devleskre igen musarde le binoha a všadzík sas ča o maribena. ¹² O Del dikhla, hoj e phuv hiňi musardí le binostar, bo savore manuša pre phuv dživenas igen binošno dživipen. ¹³ Avke o Del phendá le Noachoske: „Rozhodňindom man, hoj zňičinava savoro, so dživel, bo e phuv hiňi pherdí lengre maribenenca. He, zňičinava the le manušen the e phuv.“

Pal o korabos

¹⁴ „Ačhav tuke o korabos le goferoskre kaštestar. Ker andre ohradzimen thana a makh leš andral the avral la smolaha. ¹⁵ Kavke les ačhaveha: Ela džindardo šel the tranda the trin (133) metri, buchlo bišuduj (22) metri a učo dešutrin (13) metri. ¹⁶ Ačhaveha o pados a tel calo pados muk avri otkerdo than saranda the štar (44) centimetri. Pal e sera le koraboske thoveha o vudar. Kereha les le poschodenca, so ena telal, maškaral the upral. ¹⁷ Me anava baro paňi pre phuv, hoj te zňičinav savoro, andre kaste hin o dichos le dživipnaskro – savoro, so hin tel o ňebos, the savoro, so hin pre phuv. ¹⁸ Ale tuha kerava e zmluva a andro korabos džaha tu, tiri romňi the tire čhave le romňijenca. ¹⁹ Savore džide džvirendar leha tuha po duj, samcos the samica, hoj te ačhen te dživel. ²⁰ Džana tuha andro korabos jekh para savore čiriklendar, savore džvirendar the savorendar, so pes cirden pal e phuv, hoj te ačhen te dživel. ²¹ Skide tuke upre savoro chaben, so pes del te chal, a odthov oda prekal tu the prekal lende.“

22 A o Noach kerda savoro avke, sar leske oda o Del prikazinda.

7

O Noach džal andro korabos

¹ O RAJ phenda le Noachoske: „Dža cała tira famelijaha andro korabos, bo dikhłom, hoj ča tu jekh sal spravodlivo angle ma maškar savore manuša, so akana dživen. ² Le tuha po efta pari savore žuže džvirendar, ale le nažuže džvirendar le ča po jekh para. ³ Le tuha the po efta pari savore čiriklendar, samcos the samica, hoj pes te dolikerel lengro potomstvos pre całi phuv. ⁴ Mek efta dživesa a bičhavava pre phuv baro brišind, so likerela saranda (40) dživesa the saranda rača, a zničinava pre phuv savoro džido, so stvorindom.“

⁵ O Noach kerda savoro avke, sar leske o RAJ prikazinda.

⁶ Le Noachoske sas šov šel (600) berš, sar avła e potopa pre phuv. ⁷ A geła andro korabos peskra romňaha, peskre čhavenca the lengre romňijenca, hoj te denašen la potopatar. ⁸⁻⁹ Le Noachoha gele andro korabos savore žuže the nažuže džvirendar po duj, samcos the samica, savore čiriklendar the savorestar, so pes cirdel pal e phuv, avke sar leske prikazinda o Del.

E potopa

¹⁰ Pal o efta dživesa avle o paňa la potopakre pre phuv. ¹¹ Ačhila pes pro dešueftato (17.) džives andro dujto čhon, sar sas le Noachoske šov šel (600) berš, hoj savore paňa telal e phuv

demade avri a phundrade pes o ņeboskre oblaki. ¹² Avke chudňa te del o brišind pre phuv a delas saranda (40) dživesa the saranda rača.

¹³ A mek andre oda džives gele andro korabos o Noach la romňaha the leskre čhave o Šem, o Cham the o Jafet peskre romňijenca. ¹⁴ Gele lenca andre the savore dziva džviri, savore maľakre džviri, ola, so pes cirden pal e phuv, a mek the savore čirikle. ¹⁵ Le Noachoha gele andro korabos po duj savore džvirendar, andre kaste sas o dichos le dživipnaskro. ¹⁶ Gele andre o samcos the e samica savorestar, so dživel, avke sar leske prikazindã o Del. A palis pal lende o RAJ phandľa andre o vudar.

¹⁷ Sar o paňi la potopakro avelas pre phuv saranda (40) dživesa, akor o paňi hazďla o korabos upre la phuvatar. ¹⁸ O paňi igen barolas a učarelas andre savoro, so sas pre phuv, a o korabos plavinelas upral o paňi. ¹⁹ O paňi avke zorales barolas pre phuv, hoj zaučhardã andre savore nekbareder verchi tel o ņebos. ²⁰ O paňi mek bariľa a sas ehta metri upral o nekbareder verchi. ²¹ Avke muľa avri savoro džido, so pes čhalavelas pre phuv: dojekh džviro, dojekh čiriklo the dojekh manuš. ²² Savoro pre šuki phuv, andre soste sas o dichos le dživipnaskro, muľa avri. ²³ Avke o Del iľa o dživipen savorenge, so dživenas pre phuv: le manušenge, le džvirenge, le čirikleng the olenge, so pes cirden pal e phuv. Ačhiľa ča o Noach the ola, ko sas leha andro korabos.

²⁴ O paňi pre phuv likerelas šel the penda (150) dživesa.

8

O Del zaačhavel o pañi

¹ O Del peske leperda pro Noach the pre savore dziva džviri the dobitkos, so leha sas andro korabos. O Del bičhađa pre phuv e balvaj a o pañi pre phuv chudña te džal tele. ² O ñeboskre oblaki the o pañi telal e phuv pes phandle andre a preačila te del o brišind andral o ñebos. ³ O pañi džalal tele šel the penda (150) dživesa ⁴ a andro eftato čhon pro dešueftato (17.) džives zaačila o korabos pro verchos Ararat. ⁵ O pañi džalal tele a sikade pes o špici le verchengre pro ešebno džives andro dešto čhon.

⁶ Sar pregela saranda (40) dživesa, o Noach phundrađa pro korabos e upruñi oblaka, so kerđa, ⁷ a mukla avri le krkavcos, ale ov odlecinelas a prilcinelas, medik o pañi pre phuv na šučila avri. ⁸ Palis mukla avri the la holubica, hoj te džanel, či o pañi pal e phuv imar gela tele. ⁹ Ale e holubica na arakhla pre phuv nisavo than, kaj peske thođahas o pindro pro odpočinkos, bo o pañi sas mek pal cali phuv, vašoda avla pale ke leste andro korabos. Avke o Noach nacirdña peskro vast ke holubica a ila la andro korabos. ¹⁰ Užarda mek efa džives a mukla la holubica pale avri. ¹¹ Sar zaračila, avla e holubica ke leste pale a andro zobakos anelas švižo olivakri prajta. Avke sprindžarda o Noach, hoj o pañi pal e phuv imar gela tele. ¹² Užarda mek aver efa dživesa a mukla avri la holubica, ale imar ke leste na avla pale.

¹³ Sar sas le Noachoske šov šel the jekh (601) berš, pro ešebno džives andro ešebno čhon o

pañi pre phuv šučila avri. Akor o Noach otkerđa e chev pro pados a dikhla, hoj e phuv imar šučila avri. ¹⁴ Andro dujto čhon pro bišueftato (27.) džives šučila e phuv calkom avri.

¹⁵ Avke o Del phendā le Noachoske: ¹⁶ „Av avri andral o korabos tira romňaha, tire čhavenca the tire borijenca. ¹⁷ An avri savore džviren the olen, so pes cirden pal e phuv, le čiriklen, so hine tuha, hoj pes te zdžan a te ulon lendar buter pre phuv.“

¹⁸ Avke o Noach avla avri andral o korabos la romňaha, le čhavenca the le borijenca. ¹⁹ Savore džviri, savore čirikle the savore, so pes cirden pal e phuv, avle avri andral o korabos – jekh druhos pal aver.

²⁰ Palis o Noach ačhadā le RAJESKE oltaris a ila savore žuže džvirendar the savore žuže čiriklendar a anda len sar labardī obeta pro oltaris. ²¹ E voňa la obetakri sas le RAJESKE pre dzeka a phendā peske: „Imar šoha na prekošava e phuv vaš oda, so o manuša kerna. Kajte džanav, hoj le manušengro jilo imar čhavorestar džal pal o nalačo. Imar šoha na murdarava avri savoro, so dživel, avke sar oda akana kerđom.

²² Medik likerela e phuv,
 na preačhela o časos te sadzinel
 aňi o časos te skidel upre,
 o šil aňi o tačipen,
 o ňilaj aňi o jevend,
 o džives aňi e rat.“

9

Le Devleskri zmluva le Noachoha

¹ Akor o RAJ požehňinda le Noach the leskre čhaven a phenda: „Aven plodna, rozmnožinen tumen a pherdžaren cali phuv! ² Darana pes tumendar savore džviri, savore čirikle, savoro, so pes cirdel pal e phuv, the savoro, so hin andro moros. Kada savoro dav tumenge tel tumari zor. ³ Angloda tumenge diňom te chal o zelena rastlini. Akana tumenge dav te chal the savoro, so pes čhalavel a hin džido.

⁴ Ale o mas, andre savo hin o rat, našti chan, bo andro rat hin o dživipen. ⁵ Marava dojekhe džviro, savo murdarela le manušes. Marava the ole manušes, savo murdarela avre manušes.

⁶ Oda, ko murdarela le manušes,
ela murdardo avre manušestar,
bo o Del les kerđa
pre peskro obrazis.

⁷ Ale tumen aven plodna a rozmnožinen tumen,
pherdžaren cali phuv a rozmnožinen tumen
pre late!“

⁸ O Del mek phenda le Noachoske the leskre čhavage: ⁹ „Phandav zmluva tumenca the tumare čhavenca. ¹⁰ Phandav la the savore dziye džvirenca, the le malakre džvirenca, the le ňeboskre čiriklenca, so hine tumenca, the savorenca, so avle avri andral o korabos. ¹¹ Kada hin miri zmluva, so tumenca phandav: Imar šoha na domukava e potopa, hoj te murdarel avri savoro, so dživel pre phuv; imar šoha e potopa na zničinel a cali phuv.“

¹² O Del phendā: „Kada hin o znameņje ola zmluvakro, so phandav tumenca the savorencā, so dživen, the tumare čhavengre čhavenca pro furt: ¹³ Miri duha thođom pro chmari sar o znameņje, hoj maškar mande the maškar e phuv hin e zmluva. ¹⁴ Furt sar bičhayava o chmari upral e phuv a pro ņebos maškar o chmari pes sikavela e duha, ¹⁵ leperava mange pre miri zmluva, so phandlōm tumenca the savore džvirencā. Šoha imar na zničīnava la potopaha savoro, so dživel pre phuv. ¹⁶ Sar pes sikavela pro ņebos e duha, dikhava pre late a leperava mange pre miri zmluva, so hin maškar mande the maškar savoro, so dživel pre phuv.“

¹⁷ Avke o Del phendā le Noachoske: „Kada hin oda znameņje, hoj maškar mande the maškar savoro, so dživel pre phuv, phandlōm e zmluva.“

O Noach the leskri famelija

¹⁸ Le Noachoskre čhave, save avle avri andral o korabos, sas o Šem, o Cham the o Jafet. (O Cham sas le Kanaanoskro dad.) ¹⁹ Kala trin sas le Noachoskre čhave a lendar ulīle savore manuša, save pes rozgele pal calī phuv.

²⁰ O Noach chudņa te kerel buči pre maļa a sadzindā avri e viņica. ²¹ Sar jekhvar piļa mol a mačiļa, geļa peske te pašlol lango andre peskro stanos. ²² Sar o Cham, o dad le Kanaanoskro, dikhļa peskre dades langes, geļa oda te phenel avri peskre duje phralenge. ²³ Avke o Šem the o Jafet ile o plaštōs a thode peske les pro vali, džanas ke leste le dumeha a zagarude les andre.

Visarde peske o muja, hoj te na dikhen le dades langes.

²⁴ Sar pes o Noach prekerďa la moľatar a dodďanľa pes pal oda, so leske kerďa o nek-terneder čhavo, ²⁵ phendǎ:

„Av prekošlo, Kanaan!

Aveha tire phralenge o nekčikneder otrokos le otrokendar!“

²⁶ A mek phendǎ:

„Mi el barardo o RAJ, o Del le Šemoskro!

Mi el o Kanaan le Šemoskro otrokos!

²⁷ Mi del o Del buter phuv le Jafet;

mi bešel andro stani le Šemoskre;
o Kanaan leske mi el otrokos!“

²⁸ O Noach dživelas pal e potopa mek trin šel the penda (350) berš. ²⁹ Le Noachoske sas eňa šel the penda (950) berš, sar muľa.

10

Le Noachoskre čhave

¹ Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre: le Šemoskre, le Chamoskre the le Jafetoskre. Pal e potopa lenge ulile čhave.

Le Jafetoskre potomki

² O čhave le Jafetoskre sas o Gomer, o Magog, o Madaj, o Javan, o Tubal, o Mešech the o Tiras.

³ O čhave le Gomeroskre sas o Aškenaz, o Rifat the o Togarmah. ⁴ O čhave le Javanoskre sas o Elišah, o Taršiš, o Kiťana the o Dodana. ⁵ Kala manuša dživenas paš o brehos le moroskro the pro ostrovi andre peskre phuva a sas rozďelimen

pal peskre kmeňi the narodi a dojekhes sas peskri čhib.

Le Chamoskre potomki

⁶ O čhave le Chamoskre sas o Kuš, o Micrajim*, o Put the o Kanaan. ⁷ O čhave le Kušoskre sas o Sebas, o Chavilah, o Sabtas, o Raemah the o Sabtechas. Le Raemoskre čhave sas o Šeba the o Dedan.

⁸ Le Kušoske ulila čhavo o Nimrod, savestar ačhila zoralo maribnaskro murš pre phuv. ⁹ Ov sas anglo Del zoralo lovcos, vašoda pes vakere-las: „Mi kerel tutar o RAJ ajsa baro lovcos sar o Nimrod!“ ¹⁰ Ešebna fori leskre krališagostar sas o Babilon, o Erech, o Akad the o Kalne andre phuv Šinar. ¹¹ Odarik geľa andre phuv Ašur a ode ačhađa o foros Ninive, o Rechobot-Ir the o Kelach. ¹² Avke ačhađa the o Resen maškar o foros Ninive the o baro foros Kelach.

¹³ O Micrajim sas dad le Ludenge, le Anamenge, le Lehabenge, le Naftuchenge, ¹⁴ le Patrusenge the le Kasluchenge, savendar hine o Filištinci the o Kaftora.

¹⁵ O ešebno čhavo le Kanaanoskro sas o Sidon a palis o Chet. ¹⁶ O Kanaan sas o dad le Jebusejenge, le Amorejčanenge, le Girgašejenge, ¹⁷ le Chivijenge, le Arkijenge, le Sinejenge, ¹⁸ le Arvadejenge, le Cemarejenge the le Chamatajenge.

Palis pes rozdelinde o kanaanika kmeňi. ¹⁹ E kanaaniko phuv chudelas le Sidonostar ko Gerar dži ke Gaza, ke Sodoma, ke Gomora, ke Adma the ko Cebojim, dži ke Laša.

* **10:6** 10,6 Oda hin o Egipt.

²⁰ Kala hine le Chamoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba, phuva the narodi.

Le Šemoskre potomki

²¹ O Šem sas o phureder phral le Jafetoskro. The le Šemoske ulile čhave a ov sas dad le Eberiskre† kmeňenge.

²² O čhave le Šemoskre sas o Elam, o Ašur, o Arpachšad, o Lud the o Aram. ²³ Le Aramoskre čhave sas o Uc, o Chul, o Geter the o Maš‡. ²⁴ Le Arpachšadoske ulila o Šelach a le Šelachoske ulila o Eber. ²⁵ Le Eberiske ulile duj čhave: Jekheske diňa nav Paleg, bo sar ov dživelas, o manuša pre phuv pes rozđelinde, a leskre phraleske diňa nav Joktan. ²⁶ Le Joktanoske ulile o Almodad, o Šelef, o Chacarmavet, o Jerach ²⁷ o Hadoram, o Uzal, o Diklah, ²⁸ o Obal, o Abimael, o Šebah, ²⁹ o Ofir, o Chavilah the o Jobab. Kala savore hine le Joktanoskre čhave.

³⁰ Lengre thana, kaj bešenas, chudenas la Mešatar dži ko Sefar paš e verchengri phuv pro vichodos.

³¹ Kala hine le Šemoskre čhave pal peskre kmeňi, čhiba the narodi, save bešenas andre peskre phuva.

³² Kala hine o rodokmeňi le Noachoskre čhavengre pal peskre kmeňi the narodi. Pal e potopa pes kale dženendar rozširinde savore narodi pal caľi phuv.

† **10:21** 10,21 Abo: le Hebrejiskre ‡ **10:23** 10,23 Abo: Mešech

11

E babiloňiko veža

¹ Akor savore manuša pre calo svetos vakere-nas jekha čhibaha the jekhe lavenca.

² Sar pes mukle o manuša te džal pro vichodos, arakhle e rovina andre phuv Šinar a ačhile ode te bešel. ³ Phende peske: „Aven, keras peske valki* a labaras len avri. O valki použinenas sar bar a e smola sar malta.“ ⁴ Palis phende: „Aven, ačhavas peske foros the veža, savi peskre špicoha dochudela dži andro ňebos. A oleha peske keraha baro nav a na avaha rozčhide pal cali phuv.“

⁵ Avke o RAJ avla tele, hoj te dikhel o foros the e veža, so ačhavenas o manuša, ⁶ a phenda: „Hine jekh narodos a savoredžene vakeren jekha čhibaha. Kada hin oda, so mek ča chudle te kerel; akana len imar ňiko na zaačhavela te kerel savoro, so lenge ča avela pre godi. ⁷ Aven džas tele a mišinas lenge o čhiba, hoj jekh avres te na achaľol.“

⁸ Avke len o RAJ odarik roztradňa pal cali phuv a preačhile te ačhavel o foros. ⁹ Vašoda chudňa oda foros nav Babel, bo ode o RAJ mišinda savore manušenge o čhiba. Odarik len roztradňa pal cali phuv.

Le Šemoskre čhave

¹⁰ Kada hin o rodokmeňos le Šemoskro:

Pro dujto berš pal e potopa, sar sas le Šemoske šel (100) berš, uliľa leske o Arpachšad. ¹¹ Sar o

* **11:3** 11,3 cehli

Arpachšad uliła, o Šem dživelas mek pandž šel (500) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹² Le Arpachšadoske sas tranda the pandž (35) berš, sar leske uliła o Šelach. ¹³ Paloda o Arpachšad dživelas mek štar šel the trin (403) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁴ Le Šelachoske sas tranda (30) berš, sar leske uliła o Eber. ¹⁵ Palis o Šelach dživelas mek štar šel the trin (403) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁶ Le Eberiske sas tranda the štar (34) berš, sar leske uliła o Paleg. ¹⁷ Paloda o Eber mek dživelas štar šel the tranda (430) berš a ulile leske muršora the čhajora.

¹⁸ Le Palegoske sas tranda (30) berš, sar leske uliła o Reu. ¹⁹ Paloda o Paleg mek dživelas duj šel the eña (209) berš a ulile leske muršora the čhajora.

²⁰ Le Reusiske sas tranda the duj (32) berš, sar leske uliła o Serug. ²¹ Paloda o Reu dživelas mek duj šel the efta (207) berš a ulile leske muršora the čhajora.

²² Le Serugoske sas tranda (30) berš, sar leske uliła o Nachor. ²³ Paloda o Serug dživelas mek duj šel (200) berš a ulile leske muršora the čhajora.

²⁴ Le Nachoriske sas bišueña (29) berš, sar leske uliła o Terach. ²⁵ Paloda o Nachor dživelas mek šel the dešueña (119) berš a ulile leske muršora the čhajora.

²⁶ Sar le Terachoske imar sas eftavardeš (70) berš, uliła leske o Abram, o Nachor the o Haran.

Le Abramoskri famelija

²⁷ Kada hin o rodokmeňos le Terachoskro:

Le Terachoske uliła o Abram, o Nachor the o Haran. Le Haranoske uliła o Lot. ²⁸ O Haran muła sigeder sar leskro dad o Terach andre odi phuv, kaj uliła, andre chaldejiko foros Ur. ²⁹ O Abram the o Nachor peske ile romňijen. Le Abramoskri romňi sas e Saraj a le Nachoriskri romňi sas e Milka. E Milka the e Jiska sas o čhaja le Haranoskre. ³⁰ E Saraj sas ňeplodno, na sas la čhave.

³¹ O Terach iła peskre čhas le Abram, le Haranoskre čhas le Lot the peskra bora la Saraj, savi sas le Abramoskri romňi, a iła len avri andral o chaldejiko foros Ur, hoj te džan te bešel andro Kanaan. Avle andro Charan a ode ačhile te bešel.

³² Le Terachoske sas duj šel the pandž (205) berš, sar muła andro Charan.

12

O RAJ vičinel le Abram

¹ O RAJ phenda le Abramoske: „Dža avri andral tiri phuv the andral tire dadeskro kher the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.

² Kerava tutar igen baro narodos
a požehňinava tut!

Kerava tiro nav baro
a tu aveha avre manušenge pro
požehnaňje.

³ Požehňinava olen, ko tuke žehňinen,
a prekošava olen, ko tut košen.
Prekal tute ena požehňimen savore manuša
pre phuv.“

⁴ O Abram kerda avke, sar leske o RAJ phenda. The o Lot geľa leha. Le Abramoske sas eftavardeš the pandž (75) berš, sar geľa avri andral e phuv Charan. ⁵ Avke o Abram iľa peskra romňa la Saraj, le phraleskre čhas le Lot, savoro barvalipen the le služobňiken, saven peske skidňa upre andro Charan, a džanas andre phuv Kanaan.

Sar avle andro Kanaan, ⁶ o Abram pregela prekal odi phuv dži ko sveto than andro Šichem, paš o Morehoskro baro stromos. Andre oda časos bešenas andre odi phuv o Kanaančana. ⁷ Le Abramoske pes sikađa o RAJ a phenda leske: „Kadi phuv dava tire čhavage.“ Avke o Abram ačhađa oltaris ode, kaj pes leske o RAJ sikađa.

⁸ Odarik džalas ko verchos pro vichodos le Betelostar a ode peske rozthođa o stanos. Odarik leske sas o Betel pro zapados a o foros Aj pro vichodos. Ode ačhađa le RAJESKE oltaris a lašarelas le RAJESKRO nav.

⁹ Paľis o Abram džalas dureder le dromeħa andre pušťa Negev.

O Abram andro Egipt

¹⁰ Sar andre odi phuv avľa e bokh, o Abram geľa tele andro Egipt, hoj ode sikra te bešel, bo e bokh sas igen bari. ¹¹ Sar imar sas pašes paš o Egipt, phenda peskra romňake la Sarajake: „Me džanav, hoj sal igen šukar džuvľi. ¹² Sar tut dikhena o Egiptana, phenena peske: ‚Kadi hiňi leskri romňi.‘ Man murdarena a tut mukena te dživel. ¹³ Ale tu lenge phen, hoj sal miri pheň,

a vaš tute man mukena te dživel a ela mange mištes.“

¹⁴ Sar o Abram the e Saraj avle andro Egipt, o Egiptana dikhle, savi hiñi šukar. ¹⁵ Dikhle la the le faraonoskre uradñika a lašarenas la anglo faraonos. Avke la liġende andre leskro palacis. ¹⁶ O faraonos sas lačo ko Abram vaš e Saraj, a vašoda les diña bakre, gurunña, somara, ťavi, sluhi the služki.

¹⁷ Ale o RAJ marelas le faraonos the leskro kher phare nasvalibenenca vaš le Abramoskri romñi Saraj. ¹⁸ Avke peske vičindā o faraonos le Abram a phendā leske: „So mange kerdal? Soske mange na phendal, hoj hiñi tiri romñi? ¹⁹ Soske phendal, hoj tuke hiñi pheñ? Vašoda mange la iļom romñake! Kade hiñi tiri romñi, le tuke la! Dža het!“ ²⁰ Palis o faraonos prikazindā peskre muršenge pal o Abram a on les bičhade het leskra romñaha the savoreha, so les sas.

13

O Abram the o Lot pes rozdžan

¹ Avke o Abram geļa avri andral o Egipt peskra romñaha the savoreha, so les sas, a geļa andre pušta Negev. The o Lot geļa leha. ² O Abram sas iġen barvalo, sas les but gurunña the bakre, rup the somnakaj.

³ Palis o Abram džalas dureder le dromeha la puštatar Negev. Phirelas than thanestar, medik na doavļa paš o Betel, paš oda than, kaj angloda sas leskro stanos, maškar o Betel the Aj, ⁴ ode, kaj ešebnovar ačhađa o oltaris. Ode lašarelas le RAJESKRO nav.

⁵ The le Lot, savo džalas le Abramoha, sas bakre, gurunňa the stani. ⁶ Vašoda odi phuv na birinelas te likerel sodujdženen a našti ačhile paš peste jekhetane, bo sas len igen but džviri a na sas prekal lende dos chaben. ⁷ A avla o vesekedišagos maškar o pastjera le Abramoskre the Lotoskre. Akor bešenas andre odi phuv o Kanaančana the o Perizeja.

⁸ Vašoda phendā o Abram le Lotoske: „Nane mištes, hoj pes amen abo amare pastjera te vesekedinas maškar peste. Se sam famelija! ⁹ Či nane anglal tu calī phuv? Vašoda tut mangav, rozdžas pes jekh avrestar! Te tu džaha pre balogňi sera, me džava pre čači sera; te tuke kideha avri e čači sera, me džava pre balogňi sera.“

¹⁰ O Lot pes rozdikhla a dikhla, hoj pre calī phuv le Jordanostar dži ko Coar hin pherdo paňi sar andre zahrada le RAJESKRI abo sar andro Egipt. Oda sas mek angloda, sar o RAJ zňičindā e Sodoma the e Gomora. ¹¹ Vašoda peske o Lot iľa avri calī phuv paš o Jordan a geľa pro vichodos. Kavke pes rozgele jekh avrestar. ¹² O Abram bešelas andre phuv Kanaan a o Lot pes likerelas maškar o fori ola phuvakre a prelidžalas peskre stani dži paš e Sodoma. ¹³ O manuša andral e Sodoma sas igen nalačhe a anglo RAJ kerenas bare bini.

¹⁴ Sar imar geľa o Lot het le Abramostar, o RAJ phendā le Abramoske: „Rozdikh tut odarik, kaj sal! Dikh pro severos, pro juhos, pro vichodos the pro zapados. ¹⁵ Calī phuv, so dikhes, dava tuke the tire potomstvoske pro furt. ¹⁶ Dava tut

ajci but potomstvos sar o prachos la phuvakro. Te vareko šaj zgenela o prachos la phuvakro, zgenela the tiro potomstvos. ¹⁷ Akana dža a predikh tuke cali phuv, bo tuke la dav!“

¹⁸ Avke o Abram iľa peskre stani a geľa te bešel andro foros Hebron pašes paš o Mamroskre bare stromi a ode ačhađa oltaris le RAJESKE.

14

O Abram zachraňinel le Lot

¹ Andre oda časos o štar kraľa - o šinariko kralis Amrafel, o elasariko kralis Arjoch, o elamiko kralis Kedorlaomer the o gojimiko kralis Tidal - ² gele pro mariben pro pandž kraľa: pro kralis Beras andral e Sodoma, pro Biršah andral e Gomora, pro Šinab andral e Adma, pro Šemeber andral o Cebojim the pro kralis andral e Bela, so hin o foros Coar. ³ Kala pandž kraľa pes zgele peskre armadenca jekhetane andre dolina Sidim, kaj hin akana o Londo moros*. ⁴ Dešuduj (12) berš sas o kralis Kedorlaomer upral lende, ale andro dešutrito (13.) berš pes vzburinde.

⁵ Andro dešuštarto (14.) berš geľa o Kedorlaomer the o kraľa, save sas leha, a domarde le Refajen andro foros Aštarot-Karnajim, the le Zuzimčanen andro Ham the le Emimčanen andro Šave-Kirjatajim. ⁶ Domarde the le Choričanen paš o seirika brehi a tradle len dži ko El-Paran paš e pušta. ⁷ Palis pes visarde a doavle ko En-Mišpat - oda hin ko Kadeš - a zvitazinde upral cali phuv le Amalekengri

* **14:3** 14,3 Oda hin o Mulo moros.

the upral o Amorejčana, save dživenas andro Chacecon-Tamar.

⁸ Akor avle o kraľa andral e Sodoma, andral e Gomora, andral e Adma, andral o Cebojim the andral e Bela – so hin o Coar – a zgele pes jekhetane pro mariben andre dolina Sidim. ⁹ Zgele pes pro mariben pro elamiko kralis Kedorlaomer, pro gojimiko kralis Tidal, pro šinariko kralis Amrafel the pro elasariko kralis Arjoch – pandž kraľa džanas pro štar. ¹⁰ Andre odi dolina Sidim sas pherdo bare cheva la smolaha. Sar denašenas o kralis la Sodomakro the o kralis la Gomorakro, pele andre ola cheva a the varesave džene lendar, ale okla džene denašle pro brehi.

¹¹ A ola štar kraľa, save zvíťazinde, ile savoro barvalipen la Sodomakro the la Gomorakro a mek the savoro lengro chaben a džanas het.

¹² Ile the le Abramoskre phraleskre čhas le Lot the leskro barvalipen, bo bešelasa andre Sodoma.

¹³ Jekh olendar, savo denašla, avla oda te phenel le Hebrejiske le Abramoske, savo bešelasa paš o bare stromi le Mamroskre. O Mamre sas Amorejcos a sas phral le Eškoliske the le Aneriske. Kalen sas zmluva le Abramoha, hoj te chuden jekhetane paš peste. ¹⁴ Sar o Abram šunda, hoj leskre phraleskre čhas odligende peha, akor vičinda peskre trin šel the dešuochto (318) muršen, save ulile andre leskro kher a save sas avrisikade pro mariben, a džalasa pal lende dži ko Dan. ¹⁵ Rači rozačhađa pre lende peskre muršen a zvíťazinda upral lende. Denášelas pal lende dži ke Choba, so hin pro severos le forostar Damašek. ¹⁶ Akor o Abram anda pale

savoro barvalipen a the peskre phraleskre čhas, le Lot, leskre barvalipnaha, le džuvljen the okle manušen.

O Abram the o Melchisedek

¹⁷ Sar avelas pale o Abram, paloda, sar zviťazinda upral o kralis Kedorlaomer the upral okla kraľa, so sas leha, avľa ke leste o sodomiko kralis andre dolina Šave – oda hin le Kraliskri dolina.

¹⁸ Akor leske o Melchisedek o kralis le Salemoskro anda maro the mol. Ov sas rašaj le Nektbareder Devleskro ¹⁹ a požehňinda le Abram. Phenda:

„Av požehňimen le Nektbaredere Devlestar,
Olestar, ko kerďa o ňebos the e phuv.

²⁰ Mi el barardo o Nektbareder Del,
savo tuke diňa te zviťazinel upral tire
ňeprijaťeľa.“

Akor o Abram diňa le Melchisedekoske e đesjatka savorestar.

²¹ O sodomiko kralis phenda le Abramoske:
„Muk tuke savoro, so ilal, ale de mange pale mire manušen!“

²² Ale o Abram leske odphenda: „Lav bari vera angle miro RAJ, anglo Nektbareder Del, savo kerďa o ňebos the e phuv, ²³ hoj na lava mek aňi thav aňi sirimocis pal e sandalka a nič olestar, so hin tiro, hoj te na phenes: ‚Me som jekh olendar, ko barvalarďa le Abram.‘ ²⁴ Na mukav mange nič olestar, ča oda, so imar chale mire manuša. Ale ola, ko avle manca – o Aner, o Eškol the o Mamre – peske mi len peskro kotor.“

15

Le RAJESKRI zmluva le Abramoha

¹ Pal oda savoro, so pes ačila, sas le Abram videňje a šunelas, sar leske o RAJ phenel:

„Ma dara tut, Abram,
me som tiro štitos,
tiri bari odmena.“

² Ale o Abram phenda: „Ó, Nektbareder RAJEJA, so man kames te del? Se čhave man nane a o dedičis mire khereskro ela o Eliezer andral o Damašek.“ ³ O Abram mek phenda: „Na diňal man nisave čhave a o sluhas andral miro kher ela miro dedičis.“

⁴ Ale o RAJ leske phenda: „Ov na ela tiro dedičis, ale o čhavo, savo avela tutar.“ ⁵ Ila les avri a phenda leske: „Dikh pro ňebos a zgen o čercheňa, te len šaj zgenes. Ajci but ena tire potomki.“

⁶ O Abram pačandila le RAJESKE a o RAJ leske oda rachinelas sar spravodlišagos.

⁷ Palis leske o RAJ phenda: „Me som o RAJ, savo tut ilom avri andral o chaldejiko foros Ur, hoj tuke te dav kadi phuv, hoj tuke la te zales.“

⁸ Ov phenda: „Ó, Nektbareder RAJEJA, pal soste prindžarava, hoj ela miri?“

⁹ O RAJ leske phenda: „An mange trineberšengra gurunňora, trineberšengra koza, trineberšengre bakres, jekha hrdlička the jekhe cikne holubos.“

¹⁰ Sar o Abram oda savoro anda, rozčinda le džviren pro jepaš a o jepašune kotora thoda jekh paš aver, ale le čiriklen na rozčinda. ¹¹ Akor o

dziva čirikle ľecinenas tele pro mule džviri, ale o Abram len tradelas het.

¹² Sar zagela o kham, o Abram zorales zasuča a avľa pre leste e strašno dar le bare kalipnaha.

¹³ O RAJ phenda le Abramoske: „Mušines čačes te džanel, hoj tire potomki bešena sar cudzinci andre phuv, so nane lengri. Ode lendar kerna otroka a štar šel (400) berš len trapinena.

¹⁴ Ale me marava ole narodos, saveske on služinena sar otroka, a avena odarik avri bare barvalipnaha. ¹⁵ Ale tu džaha andro smirom paš tire dada a parunena tut andro šukar berša.

¹⁶ Andro štarto pokoleňje avena tire potomki pale kade, bo mek na avľa oda časos, hoj te marav le Amorejčanen vaš lengre bini.“

¹⁷ Sar zagela o kham a avľa baro kalipen, sikada pes baro thuv sar andral e bov the e jagali fakla, savi predžalas maškar ola rozčhinde kotora le džvirengre. ¹⁸ Andre oda džives phandľa o RAJ e zmluva le Abramoha a phenda leske: „Tire čhavage dava kadi phuv le paňestar Egipt dži paš o baro paňi Eufkrat, ¹⁹ the o phuva, kaj bešen o Keniti, o Kenizeja, o Kadmonci, ²⁰ o Čhetitana, o Perizeja the o Refaja, ²¹ o Amorejčana, o Kanaančana, o Girgašeja the o Jebuseja.“

16

E Hagar the o Izmael

¹ E Saraj našti delas čhaven peskre romes le Abram, ale sas la služka Egiptanka, savi pes vičinelas Hagar. ² Avke phenda e Saraj le

Abramoske: „Dikh, o RAJ na domukla, hoj man te el čhave. Dža, pašluv mira služkaha. Či man na ela latar čavoro?“

A o Abram priila o lava la Sarajakre. ³ Avke leskri romni e Saraj ila peskra služka, la Egiptanka Hagar, a diña la peskre romeske le Abramoske. Oda pes ačila, sar o Abram imar bešelas andro Kanaan deš berš. ⁴ O Abram pašliła la Hagaraħa a oj ačila khabni.

Sar sprindžarda, hoj hiñi khabni, chudña te dikhel tele peskra raħa. ⁵ E Saraj phenda le Abramoske: „Angle tute me akana cerpinav. Me tuke diñom mira služka, hoj laħa te pašlos, ale sar sprindžarda, hoj hiñi khabni, chudña man te dikhel tele. O RAJ mi rozsudzinel maškar mande the maškar tute.“

⁶ Avke o Abram phenda la Sarajake: „Dikh, tiri služka hiñi andre tire vasta. Ker laħa, so ča kames!“ Sar chudña laħa e Saraj te kerel igen namištes, akor e Hagar latar denašla het.

⁷ Sar la o aňjelos le RAJESKRO arakhla pre pušta paš e chaňig paš o drom ko Šur, ⁸ phenda lake: „Hagar, služko la Sarajakri, khatar aves a kaj džas?“

Oj odphenda: „Denašav het mira raňatar la Sarajatar.“

⁹ O aňjelos le RAJESKRO lake phenda: „Visar tut pale ke tiri rañi a podde tut lake!“ ¹⁰ Palis lake mek phenda: „Rozmnožinava tiro potomstvos avke, hoj pes našti zgenela.

¹¹ Dikh, ačilal khabni
a ulola tuke čavoro.
Deħa leske nav Izmael,

bo o RAJ šunda tiro pharipnaskro roviben.
 12 Tiro čhavo ela sar dzivo somaris;
 džala pre savorende
 a savore džana pre leste;
 ela neprijateljeli savore peskre phralenge.“

13 E Hagar diňa nav le RAJESKE, savo ke late prevakerđa, El-Roi, bo phendã: „Me dikhlom Oles, ko pre ma dikhel.“ 14 Vašoda pes odi chaňig vičinel Beer-Lachaj-Roi*. Kadi chaňig hiňi maškar o fori Kadeš the Bered.

15 Avke la Hagarake the le Abramoske uliľa čhavoro a o Abram leske diňa nav Izmael. 16 Le Abramoske sas ochtovardeš the šov (86) berš, sar leske uliľa o Izmael.

17

E obriezka sar o znakos la zmluvakro

1 Sar sas le Abramoske eňavardeš the eňa (99) berš, sikada pes leske o RAJ a phendã leske: „Me som o Nekzoraleder* Del, šun man a dživ angle ma žužo dživipen! 2 Phandava e zmluva maškar mande the maškar tute a igen tut rozmnožinava.“

3 Akor o Abram peľa le mujeha dži pre phuv a o RAJ leske phendã: 4 „Kada hin miri zmluva tuha: Ačheha dad igen but narodenge. 5 Imar tut na vičineha Abram, ale tiro nav ela Abraham, bo me tut kerdom dadeske prekal o but narodi. 6 Igen tut rozmnožinava, tutar avena o narodi a the o kraľa. 7 Tut, tire čhaven the savore lengre potomken dav kada lav sar zmluva, so

* **16:14** 16,14 E Chaňig le džideskri, so pre ma dikhel * **17:1**
 17,1 E hebrejiko čhib: El Šadaj

ačhel pro furt: Avava tiro Del the Del savore tire potomkenge. ⁸ Tuke the tire čhavage dava kadi phuv, andre savi sal akana sar cudzincos. Calí phuv Kanaan lenge dava, hoj te el lengri pro furt, a me avava lengro Del.“

⁹ O Del palís phendá le Abrahamoske: „Ča doliker miri zmluva tu, tire čhave the le čhavengre čhave the savore tire potomki. ¹⁰ Kada hin miri zmluva tuha the tire čhavenca, so avena pal tute, savi mušinena te dolikerel: Dojekh tumaro murš ela obrezimen. ¹¹ Dena tumenge te obrezinel e angluňi cipa le muršeskre kotorestar a oda sikavela pre zmluva maškar mande the maškar tumende. ¹² Kale dživesestar ela dojekh muršoro, savo ulóla, pro ochtoto džives obrezimen. Keren oda, či ulóla andre tiri famelija vaj ela cindo avre manušendar sar otrokos a na ela tire čhavendar. ¹³ Mušinel te el obrezimen dojekh le čhavorendar andral tiri famelija the oda, savo ela cindo vaš o love. Kada znalos pre tumaro telos sikavela, hoj miri zmluva tumenca hiňi pro furt. ¹⁴ Dojekh murš, savo na ela obrezimen pro telos, mi el avričhido peskre manušendar, bo na dolikerda miri zmluva.“

¹⁵ Akor o Del phendá le Abrahamoske: „Tira romňa, la Saraj, imar na vičineha Saraj, bo lakro nav ela Sara. ¹⁶ Me la požehňinava a dava tut latar čhas. Požehňinava la a ačhela latar daj le narodengri. Latar avena avri the o kraľa le narodengre.“

¹⁷ O Abraham bandíla le mujeha dži pre phuv, asandíla andre peste a phendá: „Šaj

le muršeske, saveske hin šel (100) berš, ulol čavoro? A la Sarake, savake hin eňavardeš (90) berš, šaj ulol mek čavoro?“ ¹⁸ O Abraham phendá le Devleske: „Našti avel kada požehnaňje pro Izmael?“

¹⁹ O Del leske pale phendá: „Na! Tiri romňi e Sara tut dela čavores a deha leske nav Izak. Leha the leskre čhavengre čhavenca phandava e zmluva, so ela pro furt. ²⁰ Me tut šundom, sar tut mangehas vaš o Izmael. Požehňinava les igen but čhavenca. Ela dad dešuduje (12) rajenge a kerava lestar baro narodos. ²¹ Ale me phandava e zmluva tire čhaha le Izakoha, savó ulóla la Sarake andre kajso časos pre aver berš.“ ²² Sar o Del preachiła te vakerel le Abrahamoha, geła pašal leste het.

²³ Mek oda džives o Abraham iła peskre čhas le Izmael the savore muršen, save ulile andre leskro kher, the mek savoren, saven peske cinda vaš o love, a obrezinda lenge e angluňi cipa le kotorestar avke, sar leske phendá o Del. ²⁴ Le Abrahamoske sas eňavardeš the eňa (99) berš, sar sas obrezimen, ²⁵ a le Izmaeloske sas dešutrin (13) berš. ²⁶ Andre oda džives, sar sas o Abraham the o Izmael obrezimen, ²⁷ sas lenca obrezimen the savore leskre murša, so ulile andre leskro kher, the ola, ko sas cinde avre manušendar sar otroka.

18

O Abraham presikavel pačiv trine dženenge

¹ O RAJ pes jekhvar sikađa le Abrahamoske paš le Mamroskre bare stromi andro nekbareder

tačipen dživese. O Abraham bešelas paš o vudar le stanoskro. ² Sar pes obdikhľa, nadur lestar ačhenas trin murša. Soča len dikhľa, denašelas sigo ke lende pašal peskro stanos, bandiľa anglal lende dži pre phuv ³ a phenda: „Rajeja, te arakhľom milosť andre tire jakha, ma obdža tire služobňikos. ⁴ Dava te anel sikra paňi, thovena (omorena) tumenge o pindre a odpočovinena tumenge paš kada stromos. ⁵ Anava varesavo chaben, zoralarena tumen a palis šaj džana dureder. Se avľan ke tumaro služobňikos.“

On odphende: „Mištes, ker avke, sar phenes.“

⁶ O Abraham sidarelas andro stanos ke Sara a phenda: „Sigo dža, le jekh gonoro* ole nekfeder arestar a pek mare.“

⁷ Palis o Abraham denašľa ko stados a iľa avri terňa thulľa gurumňora. Diňa le sluhaske a ov la sidarelas te pripravinel. ⁸ Palis andľa šutlo thud, gulo thud the la gurumňora, sava imar pripravinda a thoda oda anglal lende. Sar on chanas, o Abraham ačhelas paš lende tel o stromos.

⁹ Phučle lestar: „Kaj hiňi tiri romňi e Sara?“

„Andro stanos,“ odphenda.

¹⁰ Jekh lendar, o RAJ, phenda: „Pal o berš, andre kajso časos, avava pale ke tu a tira romňa la Sara ela muršoro.“

E Sara oda savoro šunelas paš o vudar le stanoskro. ¹¹ O Abraham the e Sara sas phure, sas lenge but berš a e Sara sas andre ola berša, sar le džuvľen imar našti el čhave. ¹² Vašoda e Sara asandiľa andre peste a gondoliňa peske:

* **18:6** 18,6 E hebrejiko čhib: trin sea arestar

„Akana, sar som imar phuri, man ela vareso mire romeha? Se the miro raj hino imar phuro!“

¹³ O RAJ phendā le Abrahamoske: „Soske e Sara asal a phenel peske: ‚Či čačes mange akana šaj ulol čhavoro, sar imar som phuri?‘ ¹⁴ Či hin vareso ajso, so o RAJ našti kerel? Pal o berš, andre kajso časos, avava pale ke tu a la Sara ela muršoro.“

¹⁵ Ale e Sara daratar klaminelas a phendā: „Me na asavas.“

„He, asahas,“ phendā lake o RAJ.

O Abraham pes mangel vaš e Sodoma

¹⁶ O murša odarik palis gele het a džanas ke Sodoma. O Abraham len odligendā. ¹⁷ O RAJ phendā: „Šaj garuvav anglo Abraham oda, so kamav te kerel? ¹⁸ Le Abrahamostar ela čačes baro a zoralo narodos a andre leste ena požehņimen savore narodi pre phuv. ¹⁹ Bo mange les kidņom avri, hoj te phenel peskre čhavage a savore peskre potomkenge, hoj pes te likerem pal miro drom a te keren oda, so hin čačo a spravno. Te oda kerena, kerava le Abrahamoske savoro avke, sar leske oda phendom.“

²⁰ O RAJ phendā: „Oda, so šundom pre Sodoma the Gomora, hin imar igen but a lengro binos hino igen džungalo. ²¹ Džav tele a dikhava, či čačes keren abo na keren oda, so šundom pal lende. Kamav oda te džanel.“

²² Ola duj murša odarik odgele a gele andre Sodoma, ale o Abraham mek furt ačhelas anglo RAJ. ²³ O Abraham avla pašeder a phučla: „Čačes kames te murdarel avri le čačipnaskres

jekhetane le binošne manušeha? ²⁴ Te ulahas andro foros penda (50) čačipnaskre manuša, murdareha len a na odmukeha ole foroske vaš ola penda (50) čačipnaskre manuša, save hine ode? ²⁵ Vareso ajsa kames te kerel? Le binošnes kames te murdarel le čačipnaskre manušeha? Či hino o čačipnaskro manuš ajsa sar o binošno? Mi el oda dur tutar! Či o sudcas caľa phuvakro na kerela oda, so hin čačipnaskro?“

²⁶ O RAJ leske phenda: „Te arakhava andro foros Sodoma penda (50) čačipnaskre manušen, angle lende odmukava cale foroske.“

²⁷ O Abraham odphenda: „Domukl'om mange te vakerel mire Rajeha, kajte džanav, hoj som ča prachos the popolos. ²⁸ So te ode ena o pandž čačipnaskre manuša frimeder sar penda? Murdareha avri calo foros, te arakheha ča saranda the pandž (45) manušen?“

O RAJ odphenda: „Na murdarava len avri, te ode arakhava saranda the pandž.“

²⁹ Ale o Abraham vakerelas mek dureder a phučľa: „So te ode ena ča saranda (40) džene?“

Odphenda leske: „Na kerava oda angle ola saranda džene.“

³⁰ O Abraham phenda: „Ma ruš pre ma, Rajeha, hoj mange pale domukav tutar te phučel. So te ode ena ča tranda (30) džene?“

Odphenda leske: „Te ode arakhava tranda dženen, na murdarava avri oda foros.“

³¹ O Abraham leske pale phenda: „Imar te mange domukl'om tuha te vakerel, Rajeha miro. So te ode ena ča biš (20) džene?“

Odphenda: „Angle ola biš džene oda foros na zničínava.“

³² „Rajeja, mangav tut,“ phenda o Abraham, „ma av pre ma choľamen, hoj mek jekhvar tutar phučav! So te ode ena ča deš?“

Odphenda: „Angle ola deš džene oda foros na zničínava.“

³³ Sar o RAJ preačila te vakernel le Abrahamoha, geľa het a o Abraham geľa pale khere.

19

O džungipen andre Sodoma

¹ Sar ke račate avenas duj aňjela andre Sodoma, o Lot bešelas andre brana le foroskri. Soča len zadikhľa, ušřila, geľa paš lende a bandřila le mujeha dži pre phuv. ² Phenda lenge: „Mangav tumen, rajale mire, aven andro kher tumare služobňikoskro. Ode peske šaj thovena (omorena) o pindre a presovena. Tosara šaj džana tumare dromeħa.“

„Na!“ odphende leske, „amen presovaha avri maškar o foros.“

³ Ale ov pes lenge ajci mangelas, hoj gele ke leste. Sar gele andre leskro kher, kerďa lenge hoscina, diňa te pekel mare bi o kvasos a chanas.

⁴ Angloda, sar peske gele te pašlol, avle savore murša andral e Sodoma, o terne the o phure, a obkľučinde oda kher. ⁵ Vičinenas pro Lot a phučenastar: „Kaj hine ola murša, save avle kadi rat ke tu? De amenge len, hoj lenca te pašluvas.“

⁶ Akor o Lot geľa avri paš lende, ale o vudar pal peste phandřa andre. ⁷ A phenda lenge:

„Mangav tumen, phralale mire, ma keren kajsi džungali veca! ⁸ Dikhen, hin man duj čhaja, saven mek na sas nič le muršenca. Anava tumenge len avri a keren tumenge lenca, so ča kamena. Ale kale muršenge ma keren nič, bo on hine mire hosci, save avle andre miro kher!“

⁹ Ale on les na šunde a phende: „Dža adarik het!“ A dureder vičinenas: „Tu korkoro kade avlal sar cudzincos a kames amen te sudzinel? Akana mek goreder dopereha sar on!“ A džanas igen zoraha pro Lot a kamenas te rozmarel o vudar. ¹⁰ Androda ola duj murša peskre vastenca cirdle le Lot andro kher a phandle andre o vudar. ¹¹ Avke korarde olen, ko sas avri, le ternen the le phuren, hoj našti arakhenas o vudar.

O Lot denašel andral e Sodoma

¹² Palis ola duj murša phende le Lotoske: „Mek hin tut kade vareko? Džamutre, čhave, čhaja abo mek vareko aver andre kada foros? Lidža len adarik het. ¹³ Zničinaha kada foros, bo e žaloba pre leste hiňi igen bari anglo RAJ. O RAJ amen bičhađa, hoj les te zničinas.“

¹⁴ Avke o Lot geľa avri a phenđa le muršenge, save peske kamenas te lel leskre čhajen romňijenge: „Ušten, aven avri andral kada foros, bo o RAJ les kamel te zničinel!“ Ale on peske gondolinenas, hoj kerel pheras.

¹⁵ Sar vidňisalolas, o aňjela ispidenas pro Lot a phende: „Sigo ušti! Le tira romňa the tire duje čhajen, save hine tuha kade, hoj te na meres, sar o RAJ zničinela kada foros.“

¹⁶ Ale sar o Lot mek gondolinelas či te džal, chudle les ola duj murša vastestar the leskra

romňa a the soduje leskre čajen, bo o RAJ na kamelas, hoj on te meren. Ligende les avri andral o foros a ode les mukle. ¹⁷ Sar len ligenenas avri, jekh lendar phenda: „Denaš, hoj te na meren! Ma obdikh tut palal a ma zaačhav tut űikhaj andre dolina. Denaš pro verchi, hoj te na meres!“

¹⁸ O Lot lenge phenda: „Na, Rajeja, mangav tut! ¹⁹ Tiro sluhas chudňa tiri pačiv a tiro baro lačhipen mange presikađal oleha, hoj mange zachraňinda o dživipen. Ale me na birinava te denašel pro verchi! Zachudela man kada baro nalačhipen a merava. ²⁰ Dikh, kade nadur hin gav, kaj šaj denašav. Hino cikno, ale domuk mange ode te denašel, hoj man te zachraňinav.“

²¹ Ov leske phenda: „Mištes, the andre kada tuke kerava pal e dzeka a na zňičinava oda gav, vaš savo tut privakeres. ²² Sidar tut ode te garuvel, bo našti kerav nič, medik ode na dodžaha.“ Vašoda pes oda foros vičinel Coar.

O Del bičhavel e jag pre Sodoma the pre Gomora

²³ Sar o Lot dogela andro Coar, o kham avelas avri upral odi phuv. ²⁴ O RAJ bičhađa pre Sodoma the Gomora andral o űeboš sira la jagaha, so perelas sar brišind. ²⁵ Zňičinda ola fori, calo oda than, savore manušen ode the savoro, so upre barolas. ²⁶ Le Lotoskri romňi pes obdikhla palal a čerinda pes pro londo slupos.

²⁷ O Abraham uštıla sig tosara upre a geľa pre oda than, kaj angle oda ačhelas anglo RAJ.

²⁸ Dikhla tele pre Sodoma the Gomora, pre caľi

odi dolina a dikhla, hoj odarik avel baro thuv sar andral o bov.

²⁹ A sar o Del zničinelas o fori pre oda than, kaj bešelas o Lot, leperda peske pro Abraham a mukla le Lot te denašel odarik avri.

Le Lotoskre čhaja

³⁰ O Lot daralas te ačhel andro foros Coar, avke ila peskre duje čhajen a gela lenca te bešel pro brehos andre jaskiña. ³¹ Akor leskri phureder čhaj phenda la ternederake: „Amaro dad hino imar phuro a na ačila pre kadi phuv nisavo murš, kas peske ilamas romeste a ulahas amen čhave avke, sar pes oda kerel pal calo svetos.

³² Av mačaras le dades la molaha a pašluvas leha, hoj amen lestar te el čhave.“

³³ Odi rat dine te pijel le dades mol. Palis gela ke leste e phureder a pašlila leha. Ale ov aňi na džanelas, kana peske pašlila a kana odgela het.

³⁴ Pre aver džives e phureder phenda la ternederake: „Dikh, me imar pašlilom le dadeha idž. Av das les the kadi rat te pijel mol a pašluveha leha tu akana, hoj te el amen lestar čhave.“ ³⁵ Avke dine te pijel odi rat peskre dades mol, pašlila peske paš leste e terneder čhaj a suča leha. Ale ov aňi akana na džanelas, kana paš leste gela a kana odgela het.

³⁶ Avke soduj pheňa ačhile khabne peskre dadestar le Lotostar. ³⁷ La phurederake ulila muršoro, saveske diňa nav Moab. Ov hino o dad le adadživeseskre Moabčanenge. ³⁸ The la ternederake ulila muršoro a diňa leske o nav Ben-Ami. Ov hino o dad le adadživeseskre Amončanenge.

20

E Sara ko Abimelech

¹ Odarik o Abraham džalas andre pušta Negev. Zaačađa pes maškar o Kadeš the Šur a varesavo časos ačhila andro Gerar. ² Ode o Abraham phenelas pre Sara: „Oj hiňi miri pheň.“ Akor o gerariko kralis o Abimelech bičađa pal e Sara a ila peske la.

³ Ale sar o Abimelech rači sovelas, avla ke leste o Del andro suno a phenđa leske: „Tu čačes mereha, bo ilal tuke ajsa romňa, sava hin rom.“

⁴ No le Abimelech mek laha na sas nič a phenđa: „Rajeja, či murdareha the o čačipnaskro narodos? ⁵ Či mange ov korkoro na phenđa: ‚Oj hiňi miri pheň?‘ Se the oj mange phenđa: ‚Ov hino miro phral.‘ Me na džanavas nisostar, mire vasta hine žuže.“

⁶ O Del leske phenđa andro suno: „Me olestar džanav, hoj tu na kamlal nič nalačo te kerel, a vašoda tuke na domuklóm, hoj tut latar te chudes a te keres binos anglal ma. ⁷ De pale la romňa lakre romeske, bo ov hino prorokos. Ov pes vaš tu privakerela, hoj te džives. Sar la na deha pale, phenav tuke, čačes mereha savore tire manušenca.“

⁸ O Abimelech sig tosara uštíla a vičinda savore peskre uradňiken. Sar lenge vakerelas savoro, so pes ačhíla, igen predarandíle. ⁹ O Abimelech vičinda le Abraham a phenđa leske: „S'oda tu amenge kerďal? So tut kerďom ajso nalačo, hoj andal pre mande the pre miro krališagos kajso baro binos? Kerďal mange vareso, so na kamlá te kerel!“ ¹⁰ O Abimelech mek phučla le

Abrahamostar: „Soske tuke avla pre godi kada te kerel?“

¹¹ O Abraham odphenda: „Phendom mange: ‚Pre kada than pes čačes na daran le Devlestar a murdarena man vaš miri romni.‘ ¹² Ale oj mange hiňi čačes pheň, bo hiňi mire dadeskri čhaj, ale nane mira dakri, a ilom mange la romňake. ¹³ Sar man o Del bičhađa avri andral o kher le dadeskro andre aver phuv, me lake akor phendom: ‚Te man kames, akor phen všadzik, kaj džaha, hoj som tiro phral.‘ “

¹⁴ Palis ila o Abimelech peskre bakrendar, gurumňendar, otrokendar the le služkendar a diňa len le Abrahamoske. Diňa leske pale the leskra romňa la Sara. ¹⁵ O Abimelech leske phenda: „Dikh, miri phuv hiňi anglal tu, beš tuke, kaj ča kames.“

¹⁶ A la Sarake phenda: „Tire phrales diňom ezeros (1 000) rupune, hoj te džanen savore, hoj na kerďal nič nalačo.“

¹⁷ Avke pes o Abraham mangelas ko Del a o Del sasťarďa le Abimelech, leskra romňa the le služken, hoj len te šaj pale avel čhave. ¹⁸ Bo angle Sara, le Abrahamoskri romni, o RAJ za-phandľa andro kher le Abimelechoskro dojekha džuvľakro dživipen, hoj te na ačhel khabňi.

21

Sar uliľa o Izak

¹ O RAJ sas ke Sara lačhejileskro a dolikerďa peskro lav, so la diňa. ² E Sara ačhiľa khabňi a diňa le Abraham čhavores andre leskro phuripen andre oda časos, pal savo leske o Del

phenda. ³ O Abraham diňa peskre čhaske, savo les sas la Saraha, nav Izak ⁴ a pro ochtoto džives o Abraham obrezinda peskre čhas le Izak avke, sar leske phenda o Del. ⁵ Le Abrahamoske sas šel (100) berš, sar leske ulila o Izak.

⁶ Akor e Sara phenda: „O Del kerđa, hoj te asav, a sako, ko pal oda šunela, asala.“ ⁷ A mek phenda: „Ko phendaahas le Abrahamoske, hoj e Sara mek dela te pijel andral o kolin le čhaven? A the avke les diňom čhavores andre leskro phuripen.“

E Hagar bičhađi het

⁸ Andre oda džives, sar o čavoro barila avri avke, hoj na mušinelas imar e daj les te del te pijel, o Abraham kerđa bari hoscina. ⁹ Sar e Sara dikhla, hoj o čavoro, savo ulila le Abrahamoske la Hagaratar, savi sas Egiptanka, asalas lakre čhavorestar, ¹⁰ phenda le Abrahamoske: „Trade avri ola služka the lakre čhas, bo o čavoro kala služkakro našti chudel nič ole barvalipnastar, so hin mire čhaskro le Izakoskro.“

¹¹ Le Abraham kada igen zadukhandila andro jilo, bo o Izmael sas leskro čhavo. ¹² O Del phenda le Abrahamoske: „Ma trapin tut vaš o čavoro a aňi vaš e služka. Šun la Sara andre savoreste, so tuke phenda, bo le Izakostar tuke avena ola čhave, pal save tuke phedom. ¹³ The la služkakre čhastar kerava baro narodos, bo the ov hino tiro čhavo.“

¹⁴ Sig tosara o Abraham ila o chaben the o cipuno gonoro le paňeha a diňa oda la Hagarake. Thođa lake oda pro dumo a bičhađa la het le

čhavoreha. Oj odgeľa a bludzinelas pal e pušta Beer-Šeba.

¹⁵ Sar imar lake dogeľa o paňi andral o cipuno gonoro, thoda le čhas tel jekh krakos. ¹⁶ A geľa pašal leste het, hoj peske te bešel lestar vaj šel (100) metri dureder, bo phenda peske: „Našti dikhav pre oda, sar mange merel o čhavoro.“ Sar ode bešelas, chudňa zorales te rovel.

¹⁷ Ale o Del šunda le čhavoreskro roviben a le Devleskro aňjelos vičinda andral o ňebos pre Hagar a phenda lake: „So tute, Hagar? Ma dara tut, bo o Del šunda tire čhas, sar rovel ode, kaj hino. ¹⁸ Ušti, le le čhavores a liker les zorales andro vasta, bo kerava lestar baro narodos.“

¹⁹ Androda o Del lake phundraďa o jakha a oj dikhľa e chaňig. Avke geľa te pherdžarel o cipuno gonoro le paňeha a diňa te pijel peskre čhas.

²⁰ O Del sas le čhavoreha. Sar barila avri, dživelas pre pušta a sas lestar lukostrelcos. ²¹ Sar dživelas pre pušta Paran, iľa leske e daj romňa andral o Egipt.

Le Abrahamoskri zmluva le Abimelechoha

²² Andre oda časos o Abimelech the o velitelis Pichol, savo lidžalas leskre slugaden, phende le Abrahamoske: „O Del hino tuha andre savoreste, so keres. ²³ Vašoda le kade vera pro Del, hoj na thoveha avri manca aňi ole dženeha, ko avela pal ma, aňi mire potomkenca. A sar me man pačivalones likerdom ke tu, avke the tu pes likeraha ke mande andre phuv, kaj sal cudzincos.“

²⁴ Avke o Abraham phenda: „Lav vera.“

²⁵ Palis o Abraham phendā le Abimelechoske: „Tire sluhi peske zaile jekh miri chañig.“

²⁶ „Na džanav, ko oda kerđa,“ odphendā leske o Abimelech. „Se aňi tu mange pal oda na phendal a mekča adadžives pal oda šundom.“

²⁷ Akor o Abraham iľa le bakren the le gumrñen, diňa len le Abimelechoske a sodudžene phandle peha e zmluva. ²⁸ Palis o Abraham iľa efta bakren peskre stadostar. ²⁹ O Abimelech lestar phučľa: „So kames te sikavel ole efta bakrenca, saven thodāl pre sera?“

³⁰ O Abraham odphendā: „Le tuke mandar kale efta bakren sar svedectvos, hoj me kopalindom avri e chañig.“ ³¹ A vašoda pes oda than vičinel Beer-Šeba, bo sodudžene ode ile vera.

³² Palis, sar peha phandle e zmluva andre Beer-Šeba, o Abimelech the leskro veliteľis o Pichol gele pale andre flištiňiko phuv. ³³ O Abraham sadzindā andre Beer-Šeba stromos tamariška a lašarelas ode le RAJES, le Večne Devles. ³⁴ O Abraham but dživelas andre flištiňiko phuv.

22

O Abraham džal te obetinel le Izak

¹ Pal varesavo časos o Del skušinelas le Abraham a phendā leske: „Abraham!“

„Kade som,“ odphendā.

² „Le tire jekhore čhas le Izak, saves igen kames, a dža andre phuv Morija,“ phendā leske o Del. „Ode les obetin sar labardi obeta pro verchos, pal savo tuke phenava.“

³ O Abraham sig tošara thođa o sedlos pro somaris a iľa peha duje sluhē the peskre čhas le Izak. Sar čhingerđa o kašta pro štipki pre labardi obeta, mukla pes te džal pre oda than, savo leske phendā o Del. ⁴ Pro trito džives o Abraham dural dikhľa oda than. ⁵ Phendā peskre sluhenge: „Ačhen kade le somariha. Me džava ode le čhavoreha, lašaraha le Devles a avaha pale ke tumende.“

⁶ O Abraham iľa o kašta pre labardi obeta a thođa len pre peskro čhavo pro Izak a ov lidžalas e jag the e čhuri. Sar avke džanas on duj džene jekhetane, ⁷ o Izak phendā peskre dadeske le Abrahamoske: „Dado!“

„So kames, čhavo miro?“ odphendā o Abraham.

O Izak lestar phučľa: „Dikh, e jag the o kašta hine kade, ale kaj hin o bakroro pre labardi obeta?“

⁸ O Abraham leske phendā: „Čhavo miro, o Del peske arakhela bakrores pre labardi obeta.“ Avke džanas sodujdžene dureder.

⁹ Sar imar avle pre oda than, pal savo leske o Del phendā, o Abraham ačhađa oltaris a rakinda upre o kašta. Palis phandľa peskre čhas le Izak a thođa les pro oltaris, pro kašta. ¹⁰ Palis o Abraham nacirdňa o vast a iľa e čhuri, hoj te murdarel le čhas. ¹¹ Akor andral o ňebos pre leste vičinda o aňjelos le RAJESKRO: „Abraham, Abraham!“

„Kade som,“ odphendā o Abraham.

¹² O aňjelos leske phendā: „Zaač! Ma thov pre leste o vast! Ma ker leske nič! Akana džanav,

hoj tut daras le Devlestar, bo mange na sajindal te del aňi tire jekhore čhas.“

¹³ Sar o Abraham pes obdikhľa, dikhľa andro kraki bakres zachudles le rohenca. O Abraham geľa, iľa le bakres a obetinda les vaš peskro čhavo sar labardi obeta. ¹⁴ O Abraham ole thaneske diňa nav „O RAJ pes starinela.“ Avke dži akana pes vakerel: „Pro verchos le RAJESKRO ela postarimen.“

¹⁵ Le RAJESKRO aňjelos pale vičinda andral o ňebos pro Abraham ¹⁶ a phenda: „Vašoda, hoj oda kerďal a na sajindal mange tire jekhore čhas, lav vera korkoro pre mande, phenel o RAJ, ¹⁷ čačes tut požehňinava a rozmnožinava tiro potomstvos sar o čercheňa pro ňebos the sar e pošo pro moroskro brehos; on zviťazinena upral peskre ňeprijaťeľa ¹⁸ a prekal tiro čhavo ena požehňimen savore narodi pre phuv, bo šundal miro lav.“

¹⁹ Palis o Abraham geľa pale ke peskre sluhi a savore jekhetane gele andre Beer-Šeba, kaj ov bešelas.

Le Nachoriskre čhave

²⁰ Pal varesavo časos le Abrahamoske phende, hoj e Milka, le Nachoriskri romňi, imar hiňi daj. Ulile lake ochto čhave: ²¹ O ešebno sas o Uc, leskro phral o Buz the o Kemuel, savo sas dad le Aramoske, ²² palis o Kesed, o Chazo, o Pildaš, o Jidlaf the o Betuel. ²³ O Betuel sas dad la Rebekake. Kale ochto čhaven anda pro svetos e Milka le Abrahamoskre phraleske, le Nachoriske. ²⁴ Sas les the romňi-služobňička e

Reuma. Lake uľiľa o Tebach, o Gacham, o Tachaš the o Maachah.

23

La Sarakro meriben

¹ E Sara dživelas šel the bišuefta (127) berš.
² Muľa andre Kirjat-Arba, so hin o foros Hebron andro Kanaan. O Abraham avľa andre bari žala te rovel pal late.

³ Palis geľa het pašal peskri muli romni a phenda le Chetitanenge: ⁴ „Me som maškar tumende ča cudzincos, savo avlom kade te bešel. Mangav tumen, den man prekal e famelija hroboskro than, kaj šaj parunava mira romňa.“

⁵ O Chetitana phende le Abrahamoske: ⁶ „Šun amen, rajeja. Tu sal prekal amende sar le Devleskro princos! Parun tira romňa la Sara andre nekfeder amaro hrobos. Ňiko amendar tuke na braňinela la te parunel andre amaro hroboskro than.“

⁷ Avke o Abraham uštila upre a bandila anglo manuša andral odi phuv, anglo Chetitana, a phenda: ⁸ „Te tumen domuken, hoj mira romňa te parunav kade, ta akor šunen man avri a privakeren pes vaš ma ko Efron, savo hino le Cochariskro čhavo. ⁹ Mi bikenel mange anglal tumende prekal famelijakro hrobos e jaskiňa Machpela, so hiňi pro agor leskra maľatar, vaš ajci rup, keci mola.“

¹⁰ O Efron akor bešelas maškar o Chetitana a ov phenda le Abrahamoske anglal savore Chetitana, save avle paš e foroskri brana: ¹¹ „Na avke, rajeja miro! Šun man! Dav tuke e maľa the

e jaskiņa, savi hiņi andre late. Dav tuke la anglal mire manuša. Parun ode tira romņa.“

¹² O Abraham pale bandīla anglo Chetitana ¹³ a phendā le Efronoske anglal lende: „Šun man ešeb avri. Vaš e maļa tuke počinava ajci rup, keci mol. Le mandar oda, hoj te šaj ode parunav mira romņa.“

¹⁴ O Efron odphendā le Abrahamoske: ¹⁵ „Šun tu man, rajeja miro! E phuv mol štar šel (400) rupune. So hin oda prekal amende? Ča dža, parun tuke tira romņa.“

¹⁶ O Abraham priiļa oda, so phendā o Efron, a počindā leske štar šel rupune. Thođa o rup pre vaha anglo Chetitana, avke sar o manuša furt maškar peste bikenenas. Diņa ajci, keci angle lende phendā, hoj dela.

¹⁷ Avke o Abraham cindā le Efronoskri maļa andre Machpela paš o Mamre. Cindā e maļa le stromenca the e jaskiņa andre late. ¹⁸ O Abraham preiļa odi phuv anglo Chetitana, save pes zgele paš e brana le foroskri. ¹⁹ Paļis o Abraham parundā peskra romņa la Sara andre jaskiņa pre maļa Machpela paš o Hebron, paš o Mamre andre phuv Kanaan. ²⁰ Avke cindā o Abraham le Chetitanendar e maļa la jaskiņaha, hoj les te el o than, kaj te parunel la famelija.

24

O Izak the e Rebeka

¹ O Abraham sas imar phuro, sas leske igen but berš a o RAJ les andre savoreste požehņinelas.

² O Abraham phendā peskre nekphuredere

sluhaske, saveske diña te lidžal calo peskro barvalipen: „Thov tiro vast pre mire čanga! ³ Le vera andro nav le RAJESKRO, savo hino Del pro űebos the pre phuv, hoj na leha mire čhaske romņa le čhajendar andral o kmeņos Kanaan, maškar save bešav. ⁴ Ale džaha andre miri phuv ke miri famelija a odarik leha romņa mire čhaske le Izakoske.“

⁵ O sluhas lestar phučļa: „A te odi džuvli na kamela te avel manca andre kadi phuv? Akor mušinava te lidžal tire čhas andre odi phuv, khatar tu avlāl avri?“

⁶ „Na! Ma lidža mire čhas ode!“ phendā leske o Abraham, ⁷ „o RAJ, o Del le űeboskro, man iļa avri andral o kher mire dadeskro, mira phuvatar, kaj ulilom, a diña man vera: ‚Kadi phuv dava tire potomkenge.‘ Ov bičhavela anglal tu peskre aņjelos, hoj odarik tu te les avri romņa mire čhaske. ⁸ Te odi džuvli tuha na kamela te avel, kala veraha imar na aveha phandlo, ča mire čhas ode pale ma lidža!“ ⁹ Akor o sluhas thođa o vast pro čanga peskre rajeske le Abrahamoske a iļa leske vera.

¹⁰ Avke o sluhas iļa andral peskre rajeskro stados deše řaven a iļa mek but lačhe dari peskre rajestar a geļa het. Avke geļa andro Aram-Naharajim andro foros le Nachoriskro. ¹¹ A mukļa le řaven te pašlol anglo foros paš e chaņig. Oda sas ke račate, andre ajs o časos, kana o džuvļa peske furt džanas te cirdel paņi.

¹² O sluhas phendā: „Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskro, le Abrahamoskro! De, hoj adadžives te doperel savoro mištes, a presikav o lačhipen

mire rajeske, le Abrahamoske. ¹³ Dikh, me ačhav kade paš e chañig a o čhaja le foroskre aven peske te cirdel o pañi. ¹⁴ Te phenava jekhake lendar: „De man te pijel andral o džbanos pañi,‘ a oj odphenela: „Le a pi! Me dava the tire řaven te pijel,‘ ta mi el oj odi, sava kidñal avri tire služobñikoske le Izakoske. Pal oda džanava, hoj presikađal o lačhejileskeriben mire rajeske.“

¹⁵ Mek añi oda na dophenda a imar avelas e Rebeka le džbanoha pro phiko. Oj sas e čhaj le Betueliskri, savo sas čhavo le Nachoriskro the la Milkakro, a o Nachor sas le Abrahamoskro phral.

¹⁶ E Rebeka sas igen šukar, pačivali čhaj, sava mek na sas nič le muršeha. Geľa tele paš o pañi te pherdžarel peske o džbanos. Sar pes odarik visarelas pale, ¹⁷ o sluhas denašelas ke late a phenda: „De man te pijel sikra pañi andral tiro džbanos!“

¹⁸ Oj phenda: „Pi, rajeja miro!“ A sig iľa tele o džbanos pre peskro vast a diña les te pijel.

¹⁹ Sar les imar diña te pijel, phenda: „Dava the tire řaven ajci pañi, keci pijena.“ ²⁰ Avke geľa sigo te čhivel avri o pañi andral o džbanos andro žľabos a denašelas pale ke chañig te cirdel pañi, hoj te pijen savore leskre řavi. ²¹ Ov pre late cichones dikhelas, hoj te rozprindžarel, či o RAJ diña leskre dromeske e bach, abo na.

²² Sar o řavi imar pile, o sluhas iľa avri igen vzacna veci: E vzacno somnakuñi angrusi lake thođa andro nakh a pre lakre vasta thođa duj bare somnakune naramki. ²³ Phučľa latar: „Phen mange, kaskri sal tu čhaj? Hin varesavo

than andre tire dadeskro kher, kaj ačhilamas te presovel?“

²⁴ Odphenda leske: „Som e čhaj le Betueliskri, so hino čhavo le Nachoriskro the la Milkakro.“

²⁵ Mek phenda: „Hin amen but phusa the chaben a the than pro soviben.“

²⁶ O murš bandila tele dži pre phuv anglo RAJ ²⁷ a phenda: „Mi el lašardo o RAJ, o Del mire rajeskro le Abrahamoskro, savo dolikerel o lav a na preačila te presikavel peskro lačhejileskeriben mire rajeske. O RAJ man anda andro kher ke famelija mire rajeskri.“

²⁸ Palis odi čhaj denašla andro kher peskra dakro a rozvakerda savorenghe savoro, so pes ačila. ²⁹ La Rebeka sas phral o Laban. Ov denašelas ko murš paš e chaňig, ³⁰ bo dikhla e angrusi andro nakh the o lancici pro vasta peskra pheňake a šunda la te vakerel, so lake o murš phenda. Avla ko murš, savo mek ačhelas paš o řavi paš e chaňig, ³¹ a phenda: „Soske ačhes avri, tu, savo sal požehňimen le RAJESTAR? Av manca! Me imar pripravindom o than prekal tu the prekal o řavi.“

³² Avke o murš geľa andro kher a o Laban iľa tele pal o řavi savore veci, so sas pre lende a diňa len phusa the chaben. A le sluhas the leskre muršen diňa paňi te thovel (te morel) o pindre.

³³ Ale sar anglal leste thoda o chaben, phenda: „Me na chava, medik na phenava, soske avlom.“

O Laban phenda: „Vaker!“

³⁴ Avke chudňa te vakerel: „Me som le Abrahamoskro sluhas. ³⁵ O RAJ igen bares požehňinda mire rajes, vašoda hino barvalo.

Diña les bakre the gurunña, rup the somnakaj, sluhēn the služken, řaven the somaren. ³⁶ Sar sas miri rajeskri romñi e Sara imar phuri, uliřa lake murřoro a miro raj leske diña savoro, so les hin. ³⁷ Miro raj man phandřa kala veraha: ‚Na leha mire řhaske romña le řhajendar andral kadi phuv Kanaan. ³⁸ Ale dřa andro kher mire dadeskro a an prekal miro řhavo romña andral miri famelija.‘

³⁹ Palis phuřlom mire rajestar: ‚So te odi dřuvři na kamela te avel manca?‘

⁴⁰ Phendā mange: ‚O RAJ, anglal kaste dřivav pařivalones, biřhavela peskre aņjelos tuha, hoj tiro drom te el bachtalo a te anes mire řhaske romña andral miri dadeskri famelija. ⁴¹ Kada hin řa jekh drom, prekal savo řaj aves premuklo mira veratar a oda avke: Sar dřaha ke miri famelija a te on tuke la na dena.‘

⁴² Sar avřlom adadřives pař e řaņig, phendom: ‚Ó, RAJEJA, o Del mire rajeskro le Abrahamoskro, mangav tut, de man bach andre oda, so dřav te kerel! ⁴³ Dikh, som pař e řaņig. Sar avela e řhaj te cirdel o paņi, phenava lake: „De man te pijel sikra paņi andral o dřbanos,“ ⁴⁴ a te oj phenela: „Le, pi! Me dava the tire řaven te pijel,“ mi el oj odi romñi, sava peske o RAJ kidña avri prekal miro rajeskro řhavo.‘

⁴⁵ Mek aņi oda na dophendom a imar avelas e Rebeke le dřbanoha pro phiko ke řaņig. Sar peske cirdña o paņi, phendom lake: ‚Mangav tut, de man te pijel paņi!‘

⁴⁶ Oj sigo iřa tele o dřbanos pal o phiko a phendā: ‚Le, pi! Dava the tire řaven te pijel!‘

⁴⁷ Palis latar phučlom: „Kaskri sal tu čhaj?“

Oj odphenda: „Miro dad hin o Betuel, o čhavo le Nachoriskro the la Milkakro.“

Palis lake prithodom andro nakh e angrusi the pro vasta o naramki. ⁴⁸ Bandilom pro khoča anglo RAJ a lašaravas le RAJES, savo hin o Del mire rajeskro le Abrahamoskro, bo lidžalas man pal o lačo drom ke famelija mire rajeskri, hoj te anav lengra čha prekal leskro čhavo. ⁴⁹ Akana phenen, či kamen mire rajeske te presikavel o jileskeriben the e pačiv. Te na, ta phenen mange a visarava man pale.“

⁵⁰ O Laban the o Betuel odphende: „Te hin kada le RAJESTAR, so amen šaj phenas? ⁵¹ Dikh, kade hiñi e Rebeka. Le la a džā! Mi lel peske tire rajeskre čhas romeske, avke sar oda phenda o RAJ.“

⁵² Sar oda šunda o sluhās le Abrahamoskro, bandila anglo RAJ dži pre phuv. ⁵³ Palis iļa avri rupune a somnakune šperki the gada a diña len la Rebekake. Diña tiš o vzačna dari lakre phrales the lakra da. ⁵⁴ Palis o sluhās le muršenca, save sas leha, chanas the pijenas a ačhile ode te presovel.

Sar tosara uštīle, o sluhās phenda: „Muken man, mi džav pale ke miro raj.“

⁵⁵ Ale la Rebekakro phral the e daj leske phende: „Mi ačhel e Rebeka mek amenca ajse deš dživesa a palis šaj džal.“

⁵⁶ O sluhās lenge odphenda: „Ma zlikeren man, te imar o RAJ požehñinda miro drom. Muken man, mi džav pale ke miro raj.“

⁵⁷ On leske odphende: „Vičinas la a šunaha, so oj phenela.“ ⁵⁸ Vičinde la Rebeka a phučle latar: „Kames akana te džal het kale muršeha?“

„He, džava,“ odphenda.

⁵⁹ Akor mukle te džal peskra pheňa la Rebeka the la služka, savi la bararelas avri, the le Abrahamoskre sluhas peskre muršenca.

⁶⁰ Požehňinde la Rebeka a phende lake: „Pheňe amari, av daj le čhavage ezera-ezerenge a tire potomki mi prelen o fori peskre nepřijatěnge!“

⁶¹ E Rebeka the o služki pes pripravinde a bešle pro řavi, hoj te džan ole muršeha. Avke o sluhas iľa la Rebeka a geľa het.

O Izak peske lel la Rebeka

⁶² O Izak avelas pale khatar e chaňig Beer-Lachaj-Roi a bešelas pre pušća Negev. ⁶³ Ke račate, sar pes o Izak geľa te predžal pre maľa, obdikhľa pes a dikhľa, sar aven o řavi. ⁶⁴ The e Rebeka dikhľa le Izak. Geľa tele pal e řava ⁶⁵ a phučľa le sluhastar: „Ko hin oda murš, savo predžal prekal e maľa a savo avel ke amende?“

O sluhas odphenda: „Oda hin miro raj.“ Akor oj iľa o khosno a garuđa o muj.

⁶⁶ Palis o sluhas chudňa le Izakoske te vakereľ pal savoro, so kerđa. ⁶⁷ Avke o Izak ligenda la Rebeka andro stanos la Sarakro, peskra dakro, a iľa peske la romňake. O Izak kamelas la Rebeka a arakhľa andre late o smirom pal o meriben peskra dakro.

25

Le Abrahamoskre aver čhave

¹ O Abraham peske iľa dujtona romňa, savi pes vičinelas Ketura. ² Oj les diňa čhaven le Zimran, le Jokšan, le Medan, le Midijan, le Jišbak the le Šuach. ³ Le Jokšan sas duj čhave, o Šebah the o Dedan. Le Dedaniskre čhave sas o Ašurim, o Letušim the o Leumim. ⁴ Le Midijanoskre čhave sas o Efah, o Efer, o Chanoch, o Abidas the o Eldaah. Savore kala sas la Keturakre čhave.

⁵ O Abraham diňa savoro peskro barvalipen le Izakoske. ⁶ Ale le čhavege, save les sas le romňenca-služobňičkenca, diňa dari, a mek sar dživelas, bičhađa len het peskre čhastar le Izakostar andre phuv pro vichodos.

Le Abrahamskro meriben

⁷⁻⁸ O Abraham muľa andre šukar lačhe phuripnaskre berša, sar leske sas šel the eftavardeš the pandž (175) berš. Sas parundo a geľa paš peskre phure dada, save mule. ⁹ Leskre čhave o Izak the o Izmael les parunde pašes paš o Mamre andre jaskiňa Machpela pre maľa le Efronoskri. O Efron sas o čhavo le Chetitoskro le Cochariskro. ¹⁰ Odi maľa cindľa o Abraham le Chetitanendar a ode sas parundo o Abraham paš peskri romňi Sara. ¹¹ Pal o meriben le Abrahamskro o Del požehňinda leskre čhas le Izak. O Izak bešelas paš e chaňig Beer-Lachaj-Roi.

Le Izmaeloskre čhave

¹² Kada hin o rodokmeňos le Izmaeloskro le Abrahamoskre čhaskro.

O Izmael sas čhavo le Abrahamskro la Hagaratar, savi sas la Sarakri služka andral o Egípt.

¹³ Kala hine o nava le Izmaeloskre čhavengre pal o nava the kmeňi: Le Izmaeloskro ešebno čhavo sas o Nebajot, palis o Kedar, o Adbeel, o Mibsam ¹⁴ o Mišma, o Dumah, o Masa ¹⁵ o Chadad, o Tema, o Jetur, o Nafiš the o Kedemah. ¹⁶ Kala hine le Izmaeloskre čhave. On sas upral o dešuduj (12) kmeňi a pal lende dine o nava le gavenge the thanenge, kaj bešenas. ¹⁷ Le Izmaeloske sas šel the tranda the ehta (137) berš, sar mula a gela paš peskre phure dada, save mule. ¹⁸ Leskre čhavengre čhave bešenas le Chavilostar dži ko Šur, pašes paš o Egipt, sar pes džal ke Asirija. Bešenas avri savore peskre phralendar pro vichodos.

O Ezav the o Jakob

¹⁹ Kada hin o rodokmeňos le Abrahamoskre čhaskro le Izakoskro:

Le Abrahamoske uliła o Izak. ²⁰ Sar sas le Izakoske saranda (40) berš, iła peske la Rebeka romňake. E Rebeka sas e čhaj le Aramejčanoskri le Betueliskri andral e phuv Paddan-Aram a sas pheň le Labanoske, savo sas Aramejčanos.

²¹ O Izak mangelas le RAJES vaš peskri romňi, bo našti la sas čhave. A o RAJ šunđa avri a leskri romňi e Rebeka ačhila khabňi. ²² Sar o čhave andro per jekh avres ispidenas, phenda: „Oda, so hin kada?“ Vašoda pes gela te phučel le RAJESTAR.

²³ O RAJ lake phenda:
 „Andre tute hin duj narodi,
 ale kala duj narodi pes rozdžana.
 Jekh lendar ela zoraleder sar oda dujto
 a o terneder ela upral o phureder.“

24 Sar avla pre late o časos, ulile lake duj čhave. 25 O ešebno, savo ulila, sas lole balengro a calo zabarardo sar kožuchos, avke dine leske nav Ezav. 26 Palis, sar ulolas leskro phral, chudelas le Ezavoskri peta, vašoda leske dine nav Jakob. Le Izakoske sas šovardeš (60) berš, sar ulile.

O Ezav bikenel peskro pravos

27 O muršora barile avri a o Ezav sas baro lovcos, savo rado džalas avri pre maľa, ale o Jakob sas cicho murš, savo radeder ačhelas khere. 28 O Izak kamelas radeder le Ezav, bo rado chalas o mas le dzive džvirengro pal leskro lovos, ale e Rebeka kamelas buter le Jakob.

29 Jekh džives, sar o Jakob tavelas chaben, o Ezav avla ke leste bokhalo pal e maľa 30 a phenda le Jakoboske: „Som bokhalo dži pro meriben! De man ole lole chabenestar!“ Kavke chudňa o Ezav aver nav: Edom*.

31 O Jakob phenda: „Ale ešeb mange biken peskro pravos, so tut hin sar ešebne čhas!“

32 „Mištes!“ odphenda o Ezav. „Se the avke maj merava! Pre soste mange hin kada pravos?“

33 O Jakob leske phenda: „Le akana angle ma vera.“ Avke o Ezav ila pre peste vera a bikenda peskro pravos, so les sas sar ešebne čhas.

34 O Jakob palis diňa le Ezav maro the tadži šošovica. Ov chaľa a piľa. Palis uščila a geľa het. Kavke o Ezav na likerelas vaš ňisoske peskro pravos, so les sas sar ešebne čhas.

* **25:30** 25,30 Oda hin Lolo.

26

O Izak the o Abimelech

¹ Andre odi phuv avla bokh, ale na ajsi, savi sas andro časos le Abrahamoskro. O Izak geľa te bešel andre phuv Gerar ko filištińniko kralis Abimelech. ² O RAJ pes leske sikada a phenda: „Ma dža andro Egipt. Ačh andre odi phuv, pal savi tuke phenava. ³ Beš ode sar cudzincos a me avava tuha a požehńinava tut. Tuke the tire čhavengre čhavenge dava savore kala phuva. Kavke dolikerava e vera, savi dińom tire dades le Abraham: ⁴ „Rozmnožinava tire potomken sar űeboskre čercheńa a dava lenge savore kala phuva. Prekal tire čhave ena savore narodi pre phuv požehńimen.‘ ⁵ Bo o Abraham man űunelas a dolikerelas savore mire prikazańja the zakoni, mire prikazi the lava.“ ⁶ Avke o Izak ačhila te dživel andro foros Gerar.

⁷ Sar o murša odarik phučenas pal leskri romńi, phenda: „Oj hińi miri pheń.“ Ov daralas te phenel, hoj leske hińi romńi, bo peske gondolinelas: „Kala murša adarik man űaj murdaren, bo e Rebeka hińi igen űukar.“

⁸ Sar imar ode dživelas buter časos, jekhvar o filištińniko kralis o Abimelech dikhľa avri prekal e oblaka, sar pes chudenas o Izak la Rebekaha.

⁹ Avke peske o Abimelech vičinda le Izak a phenda leske: „Oj hińi tiri romńi! Soske mange phendal, hoj hińi tiri pheń?“

O Izak odphenda: „Phendom oda vašoda, hoj man vaš lake te na murdaren.“

¹⁰ „S'oda amenge kerdal?“ phenda o Abimelech. „Na kampľa but, hoj varesavo murš

te pašlol tira romňaha a andalas amen andro baro binos!“ ¹¹ Avke o Abimelech phenda savore manuŝenge: „Ko kerela vareso kale murŝeske abo leskra romňake, ela murdardo!“

O vesekeřiŝagi vaŝ o chaňiga

¹² O Izak chudňa andre odi phuv te sadzinel a kidňa upre ŝelvar buter ulipen sar oda, so sadzinda, bo o RAJ les poŝehňinda. ¹³ Leskro barvalipen furt buter barolas a ačhila lestar igen barvalo murŝ. ¹⁴ Sas les but stadi bakre the gurumňa the igen but sluhi. Vaŝoda les o Filiŝtinci naŝti avri ačhenas. ¹⁵ Avke o Filiŝtinci začhide la poŝaha savore chaňiga, so kopalinde avri o sluhi, sar mek dživelas le Izakoskro dad o Abraham.

¹⁶ Akor o Abimelech phenda le Izakoske: „Dža amendar het, bo sal zoraleder sar amen!“

¹⁷ Avke o Izak odarik gela het andre Gerariko dolina, ode pes rozthoda a ačhila ode te beŝel. ¹⁸ O Izak pale kopalinda avri o chaňiga peskre dadeskre, so o Filiŝtinci začhide pal oda, sar muľa o Abraham, a diňa lenge pale ola nava, so lenge diňa leskro dad.

¹⁹ Sar le Izakoskre sluhi kopalinenas andre gerariko phuv, arakhle chaňig le lačhe paňeha. ²⁰ Ale o gerarika paŝjera pes vesekeđinenas le Izakoskre paŝjerenca a vakerenas: „Oda hin amaro paňi!“ Vaŝoda pes odi chaňig vičinel Esek*, bo pes lenca vesekeđinenas. ²¹ Avke kopalinde avri dujto chaňig, ale the vaŝ odi

* **26:20** 26,20 Oda hin o Vesekeđiŝagos.

pes vesekeদিনenas, vašoda lake dine nav Sitna†. ²² Sar o Izak odarik geľa het, kopalinda aver chaňig, vaš savi pes imar na vesekeদিনenas, a diňa lake nav Rechobot‡. Phenda: „Akana amen o RAJ diňa baro than, andre savo šaj baruvas.“

²³ A odarik o Izak geľa te bešel andre Beer-Šeba. ²⁴ Ode pes leske rači sikada o RAJ a phenda: „Me som o Del tire dadeskro le Abrahamoskro. Ma dara tut, bo me som tuha! Požehňinava tut a dava tut but potomki angle miro služobňikos Abraham.“ ²⁵ O Izak ode ačhada oltaris a lašarelas le RAJES. Palis peske rozthoda o stanos a leskre sluhí ode kopalinde avri aver chaňig.

E zmluva maškar o Izak the Abimelech

²⁶ O Abimelech avľa andral o Gerar peskre godavere muršeha le Achuzatoha the le Picholoha, savo sas o velitelis le slugadengro, hoj te dikhen le Izak. ²⁷ Akor lenge o Izak phenda: „Soske avľan ke ma, te man našti avri ačhenas a tradňan man tumendar het?“

²⁸ Odphende leske: „Amen dikhas, hoj o RAJ hino čačes tuha, a vašoda peske phendam, hoj amenge kempel te phandel zmluva la veraha, maškar amende the maškar tu, ²⁹ hoj amen na kereha nič nalačo, avke sar aňi amen tut na kerdam nič nalačo. Se presikavahas tuke ča o lačo a bičhadam tut het andro smirom. A akana dičhol, hoj sal požehňimen le RAJESTAR.“

³⁰ Palis lenge o Izak kerdá hoscina a on chale the pile. ³¹ Tosara uštile a phandle maškar peste

† 26:21 26,21 Oda hin te džal jekh pre aver. ‡ 26:22 26,22 Oda hin Bareder than.

e zmluva. Avke len o Izak mukla, hoj te džan andro smirom.

³² Mek oda džives avle le Izakoskre sluhi a phende leske pal e chañig, so kopalinde avri: „Arakhlam pañi!“ ³³ O Izak diña ole pañeske nav ŠibeaŠ. Vašoda pes dži akana vičinel oda foros Beer-Šeba.

Le Ezavoskre romñija

³⁴ Sar saš le Ezavoske saranda (40) berš, iľa peske romñijenge duje Chetitanken, la Judita, le Beerihoskra čha, the la Basemata, le Elonoskra čha. ³⁵ Kala duj romñija le Ezavoskre kerenas ča o pharipen le Izakoske the la Rebekake.

27

O Jakob čorel le Ezavoske o požehnañje

¹ Sar o Izak phurila a imar na birinelas te dikhel pro jakha, vičinda ke peste peskre phuredere čhas le Ezav a phenda: „Čhavo miro!“

„Kade som,“ odphenda leske.

² O Izak leske phenda: „Dikh, me som imar phuro a na džanav, kana šaj merav. ³ Le tuke tire veci pro lovos, o tulcos* le lukoha a dža pre maľa te čudel mange varesave dzive džviros. ⁴ Olestar mange ker te chal. Se džanes, so rado chav. An mange oda, hoj te chav, a požehñinava tut angloda, sar merava.“

⁵ Ale e Rebeka šunelas, sar o Izak vakerelas peskre čhaha le Ezavoha. Soča o Ezav odgeľa pre

Š **26:33** 26,33 Oda hin Vera. * **27:3** 27,3 Oda hin odi veca, andre savi pes thovel o šipi.

maľa, hoj vareso te chudel a te anel, ⁶ phendã e Rebeka le Jakoboske: „Šundom sar tiro dad phendã tire phraleske le Ezavoske: ⁷ ‚Dža mange te chudel varesave dzive džviros a pripravin mange olestar lačo chaben. Sar dochava, požehņinava tut anglo RAJ mek angloda, sar merava.‘ ⁸ Vašoda čhavo miro, šun man andre savoreste, so tuke phenava! ⁹ Dža ko stados a an mange odarik duje šukare kozicen. Tire dadeske kerava lendar lačo chaben, so rado chal. ¹⁰ Palis oda lidžaha le dadeske, hoj te chal a te požehņinel tut angloda, sar merela.“

¹¹ Ale o Jakob phendã peskra dake la Rebekake: „Miro phral o Ezav hino zabarardo, ale me na som. ¹² So te o dad pes mandar kamela te chudel? Palis peske pal ma gondolinela, hoj leha kamav te thovel avri. Kaleha pre ma anava o prekošiben a na o požehnaņje.“

¹³ Ale e daj leske odphendã: „Čhavo miro, oda prekošiben mi perel pre ma! Ča šun man, dža a an mange len.“

¹⁴ Avke ov geľa, anda len peskra dake a oj kerďa o lačo chaben, so rado chalas leskro dad. ¹⁵ Palis e Rebeka ilã o gada le phuredere časkre le Ezavoskre, ola nekfeder, so sas khere ke late, a urďa len le ternedere čhaske le Jakoboske. ¹⁶ Le cipenca pal o kozici leske učhardã o vasta the e meň. ¹⁷ Avke thoďa peskre čhaske le Jakoboske andro vasta oda lačo chaben the oda maro, so pekľa. ¹⁸ Sar geľa ko dad, phendã: „Dado miro!“

Ov odphendã: „Kade som. Savo mire čhavendar sal tu?“

¹⁹ O Jakob phendā peskre dadeske: „Me som o Ezav, tiro ešebno čhavo. Kerđom avke, sar mange phendāl. Mangav tut, ušti upre, beš a cha olestar, so tuke chudňom. Avke šaj man požehňines.“

²⁰ Ale o Izak phučla le čhastar: „Sar avke sig vareso arakhľal, čhavo miro?“

Ov odphendā: „O RAJ, tiro Del, mange diňa, hoj te arakhav.“

²¹ O Izak phendā le Jakoboske: „Av pašeder, čhavo miro, hoj man tutar te chudav. Sal tu čačes miro čhavo o Ezav, abo na?“

²² O Jakob geľa pašeder paš peskro dad paš o Izak, savo pes lestar chudňa a phendā: „O hangos hin le Jakoboskro, ale o vasta hine le Ezavoskre.“ ²³ Na sprindžarda les, bo leskre vasta sas zabararde sar o vasta leskre phraleskre le Ezavoskre. O Izak les požehňinda ²⁴ a phučla lestar: „Sal tu čačes miro čhavo o Ezav?“

„Som,“ ov odphendā.

²⁵ Avke leske o Izak phendā: „Čhavo miro, pode mange olestar, so chudňal, hoj te chav, a palis tut požehňinava.“ Diňa leske o chaben a chalas. Andā leske the mol a piľa. ²⁶ O dad, o Izak leske palis phendā: „Av kade paš ma, čhavo miro, čumide man!“ ²⁷ Ov geľa a čumidla les. Sar šunda e voňa leskre gadendar, požehňinda les a phendā:

„Dikh, e voňa mire čhaskri
hiňi sar e voňa la maľakri,
savi požehňinda o RAJ.

²⁸ Mi del tut o Del la ňeboskra rosatar
the la phuvakre barvalipnastar

the pherdo zrnos the mol!

²⁹ Mi služinen tuke o narodi
a mi bandon anglal tu o kmeňi!

Vladňin upral tire phrala

a mi bandon anglal tu o čhave tira dakre!

Mi el prekošlo oda, ko tut prekošela,

a mi el požehňimen oda, ko tut žehňinela!“

³⁰ Soča o Izak požehňindā le Jakob a ov odgeľa
peskre dadestar, avelas pal o lovos leskro phral
o Ezav. ³¹ Ov tiš pripravindā chaben, so rado
chalas leskro dad, andā leske a phendā: „Dado
miro, ušći a cha olestar, so tuke chudňom, avke
man šaj požehňines.“

³² Leskro dad o Izak lestar phučľa: „Ko sal?“

Ov odphendā: „Me som tiro ešebno čhavo o
Ezav.“

³³ O Izak igen predarandĭľa a phučľa: „Akor ko
sas oda, ko mange andā o chaben ole džvirostar,
so chudňā? Čalom oda imar sigeder, sar tu
avľal. Požehňindom les a ela požehňimen pro
furt.“

³⁴ Sar šundā kada o Ezav, chudňā zorales te
viskinel a rovibnaha le dades mangelas: „Dado
miro, požehňin the man!“

³⁵ Ale o Izak phendā: „Tiro phral manca thodā
avri a čordā tuke o požehnaňje.“ ³⁶ O Ezav
odphendā: „Se na chudňā ča avke kada nav
Jakob. Imar dujtovar manca thodā avri. Angloda
mange iľa o pravos le ešebne čhaskro a akana
mange čordā the o požehnaňje.“ A mek phučľa:
„Prekal ma tut nane imar ňisavo požehnaňje?“

³⁷ O Izak leske phendā: „Dikh, čhavo miro, me
les ačhadom rajeske upral tu a kerdom savore

leskre phralendar leskre sluhén. Diňom les zrnos the mol. Prekal tu imar našti nič kerav, čhavo miro!“

³⁸ O Ezav phendá le dadeske: „Dado, hin tut ča jekh požehnaňje? Joj, dado, mangav tut, požehňin the man!“ A chudňa igen te rovel.

³⁹ Leskro dad o Izak leske odphendá:

„Dživeha dur la plodna phuvatar
the le ňeboskre brišindestar, so perel pre phuv.

⁴⁰ Dživeha olestar, so murdareha la šabláha, a aveha sluhás tire phraleske.

Ale sar tut leske ačhaveha,
čhiveha tele leskro jarmos pal tiri meň.“

O Jakob denášel andre aver phuv

⁴¹ Akor o Ezav našti avri ačhelas le Jakob vaš o požehnaňje, so les diňa o dad. O Ezav peske phendá: „Sar merela miro dad, akor murdarava mire phrales le Jakob.“

⁴² Sar pes e Rebeka došundá, so phendá o Ezav, diňa peske te vičinel le čhas le Jakob a phendá leske: „Tiro phral tut kamel te murdarel.

⁴³ Akana, čhavo miro, šun man! Denaš ke miro phral ko Laban andro Charan. ⁴⁴ Ačh ke leste, medik na preačhela e cholí tire phraleskri. ⁴⁵ Sar e cholí tire phraleskri preačhela a ov bisterela pre oda, so leske kerdál, bičhavava vaš tu, hoj te aves odarik pale khere. Soske tumen te našavav sodujen andre jekh džives?“

⁴⁶ E Rebeka palís phendá le Izakoske: „Džunglíla mange o dživipen maškar o Chetitanki. Te peske the o Jakob lela romňa

le Chetitankendar andral kadi phuv, elas mange feder te merel!“

28

O romňija prekal o čhave le Izakoskre

¹ O Izak peske vičinda le Jakob a požehňinda les. Prikazinda leske: „Ma le tuke romňa andral o Kanaan. ² Dža andre phuv Paddan-Aram, andro kher ko Betuel, ke tira dakro dad. Ode tuke le avri romňa le Labanoskre čhajendar, la dakre phralestar. ³ O Nekzoraleder Del tut mi požehňinel. Mi del tut but čhaven a tire čhavendar mi en but narodi. ⁴ Mi del le Abrahamoskro požehnaňje tuke the tire čhavengre čhavenge, hoj e phuv, kaj sal cudzincos a so diňa o Del le Abrahamoske, te el tiri.“ ⁵ Palis o Izak bičhađa le Jakob, hoj te džal andre phuv Paddan-Aram. Avke džalas ko Laban, ko čavo le Betueliskro, savo sas Aramejčanos. Ov sas phral la Rebekakro, savi sas e daj le Jakoboskri the le Ezavoskri.

⁶ O Ezav dikhľa, sar o Izak le Jakob požehňinda a bičhađa andro Paddan-Aram, hoj odarik peske te lel romňa. Ov šunđa, hoj o Izak leske akor, sar les požehňinda, prikazinda: „Ma le tuke romňa andral o Kanaan,“ ⁷ a dikhľa, hoj o Jakob šunđa le dades the la da a geľa andro Paddan-Aram. ⁸ Sar o Ezav avľa pre oda, hoj leskre dadeske le Izakoske nane pre dzeka o Kanaančanki, ⁹ geľa ko Izmael a iľa peske mek avra romňa la Machalata. Oj sas e čhaj le Abrahamoskre čhaskri le Izmaeloskri a e pheň le Nebajotoskri.

Le Jakoboskro suno

¹⁰ O Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba a geľa andro Charan. ¹¹ Dogeľa pre varesavo than, kaj presuča, bo o kham imar zagela andre. Iľa jekh le barendar, thođa peske les tel o šero a pašliľa peske pre oda than. ¹² Andro suno dikhľa dra-bina, savi džalas la phuvatar dži andro ňebos, a le Devleskre aňjela pal late phirenas upre tele. ¹³ Upral late ačhelas o RAJ a phendá: „Me som o RAJ, o Del tire dadeskro le Abrahamoskro the o Del le Izakoskro. Kadi phuv, pre savi pašlos, dava tuke the tire potomkenge. ¹⁴ Tire potomki ena ajci sar o prachos pre phuv a tu rozbaroha pro zapados, pro vichodos, pro severos the pro juhos. Andre tu the andre tire potomki ena požehňimen savore narodi pre phuv. ¹⁵ Me som tuha a chraňinava tut všadzík, kaj ča džaha, a anava tut pale andre kadi phuv. Na omukava tut, meďik na kerava oda avke, sar tuke diňom lav, hoj kerava.“

¹⁶ Sar pes o Jakob prekerďa andral o soviben, phendá: „Čačes hino o RAJ pre kada than, ale me olestar na džanavas!“ ¹⁷ Daralas pes a phendá: „Savi bari dar avel kale thanestar! Nane oda nič aver sar o kher le Devleskro. Kada hin e ňeboskri brana.“

¹⁸ O Jakob sig tosara uštila, iľa oda bar, so leste sas tel o šero, ačhaďa les sar sveto slupos a čhordá avri upral pre oda bar o olejos. ¹⁹ Ole thaneske diňa nav Betel. Angloda pes oda than vičinelas Luz.

²⁰ Akor o Jakob iľa vera le RAJESKE: „Te aveha manca, Devla, a te man chraňineha pro drom, pre savo man mukava, te man deha maro the

gada, ²¹ a te avava bachtales pale andro kher mire dadeskro, akor RAJEJA, aveha čačes miro Del. ²² Kada bar, savo ačhadom sar sveto slupos, ela le Devleskro kher a savorestar, so man deha, tut dava e desjatka.“

29

O Jakob avel ko Laban

¹ Palis o Jakob džalas dureder le dromeha a avla andre phuv pro vichodos. ² Jehhvareste dikhla pre mała chaňig, paš savi pašlonas trin bakrengre stadi, bo andral late denas te pijel le bakren. O bar pre chaňig sas igen baro. ³ Sar tradle ode savore stadi, ile tele o bar pal e chaňig a dine te pijel le bakren. Palis o bar thode pale pre chaňig.

⁴ O Jakob ke lende prevakerđa: „Khatar san phralale?“

„Amen sam andral e phuv Charan,“ odphende.

⁵ „Prindžaren le Nachoriskre čhas le Laban?“ phučla lendar o Jakob.

„Prindžaras les,“ odphende leske.

⁶ Palis lendar phučla: „Sar dživel?“

Odphende: „Mištes. Dikh, leskri čhaj e Rachel akana avel le bakrenca.“

⁷ O Jakob phendā: „E rat mek hiňi dur a mek nane časos te skidel upre le bakren. Den te pijel le bakren a džan len te pašinel.“

⁸ „Našti,“ odphende leske, „medik pes kade na skidena upre savore stadi. Palis laha tele o bar pal e chaňig a daha te pijel le bakren.“

⁹ Sar mek lenca vakerelas, avla e Rachel le dadeskre bakrenca, bo oj pašinelas le bakren.

¹⁰ Sar o Jakob dikhla la Rachel le Labanoskre bakrenca, geła te lel o bar tele pal e chañig a diña te pijel peskre bačiskre bakren. ¹¹ Palis o Jakob čumidla la Rachel a chudña zoraes te rovel. ¹² O Jakob phendā la Rachelake: „Me som tiri famelija. Miri daj e Rebeka hiñi pheñ tire dadeskri.“ Avke oj oda denašla te phenel peskre dadeske.

¹³ Sar o Laban šundā, hoj avla o Jakob, o čhavo leskra pheñakro, denašelās ke leste, hoj pes leha te arakhel. Obchudña les, čumidla les a iła les andre peskro kher. Sar o Jakob leske vakerdā avri savoro, so pes ačhila, ¹⁴ o Laban leske phendā: „Tu sal čāčes mire ratestar the mire telostar.“ Avke o Jakob ačhila ke leste calo čhon.

Le Jakoboskre romñija

¹⁵ Palis o Laban phendā le Jakoboske: „Na kamav, hoj te keres prekal ma hijaba buči, ča vašoda, hoj sal mange famelija. Phen mange, sar kames, hoj tuke te počinav?“ ¹⁶ Le Laban sas duj čhaja. E phureder pes vičinelas Leja a e terneder Rachel. ¹⁷ La Leja sas šukar* jakha, ale la Rachel sas šukar postava a sas igen šukar.

¹⁸ Le Jakoboske sas e Rachel buter pre dzeka, vašoda phendā le Labanoske: „Vaš tiri terneder čhaj kerava prekal tu efta berš buči.“

¹⁹ O Laban odphendā: „Mištes ela feder, te la dava tuke sar avre muršeske; ačh ade ke ma!“ ²⁰ Avke o Jakob kerelas buči vaš e Rachel

* **29:17** 29,17 Abo: slaba

efta berš, ale leske oda dičholas sar ča vajkeci dživesa, bo igen la kamelas.

²¹ Palis o Jakob phenda le Labanoske: „De mange mira romňa, imar avľa o časos, hoj laha te ačhav te dživel.“

²² Avke o Laban vičinda savore manušen odarik a kerđa hoscina. ²³ Ale rači ilľa peskra avra čha la Leja, anda la ko Jakob a ov laha pašlila. ²⁴ O Laban diňa la Lejake peskra služka la Zilpa.

²⁵ Sar tosara o Jakob dikhľa, hoj oda sas e Leja, phenda le Labanoske: „So manca kerďal? Či na keravas prekal tu buči vaš e Rachel? Soske manca thodaľ avri?“

²⁶ O Laban phenda: „Andre amari phuv nane avke, hoj e terneder čhaj džal sigeder romeste sar e phureder. ²⁷ Užar, medik na predžala kada bijaveskro kurko la Lejaha. Avke tuke šaj les the la Rachel, te vaš late kereha buči prekal ma mek aver efta berš.“

²⁸ O Jakob kerđa avke a užarďa, medik na pregeľa o bijaveskro kurko. Palis leske o Laban diňa peskra čha la Rachel romňake. ²⁹ O Laban diňa la Rachelake peskra služka la Bilha. ³⁰ Avke o Jakob pašlila the la Rachelaha. Kamelas la buter sar la Leja a kerelas prekal o Laban mek aver efta berš.

Ešebna čhave le Jakoboskre

³¹ Sar o RAJ dikhľa, hoj o Jakob na kamelas la Leja, phundraďa andre late o dživipen, ale la Rachel našti uľa čhave. ³² E Leja ačhila khabňi, ulila lake čhavoro a diňa leske nav Ruben†, bo

† **29:32** 29,32 Ruben hin: „Dikhen, muršoro.“

oj phenda: „O RAJ dikhla pre miro pharipen. Akana maŋ imar miro rom kamela.“

³³ Pale ačhila khabňi, a sar lake ulila čavoro, phenda: „O RAJ šunda, hoj o rom man na kamel, vašoda mange diňa the kale čavores.“ A diňa leske nav Šimeon‡.

³⁴ Ačhila pale khabňi, ulila lake aver čavoro a phenda: „Akana imar miro rom pes likerela paš mande, bo diňom les trine čaven.“ Vašoda leske diňa nav Levi§.

³⁵ Palis pale ačhila khabňi, ulila lake čavoro a phenda: „Akana imar lašarava le RAJES.“ A diňa leske nav Juda*. Palis la preačila te el čhave.

30

E Rachel the e Leja džan pre peste

¹ Sar e Rachel dikhla, hoj la našti aven čhave, chudňa te žjarlinel pre peskri pheň a phenda le Jakoboske: „De man čhave! Bo sar na, ta merava!“

² O Jakob sas pre Rachel choľamen a phenda: „Či me som o Del, savo likerel tiro dživipen, hoj te na aches khabňi?“

³ Oj odphenda: „Kade hiňi miri služka e Bilha, dža ke late a mi ulol mange prekal late čhave. Avke the maŋ ena čhave.“

⁴ Avke diňa leske peskra služka la Bilha romňake a o Jakob geľa ke late. ⁵ E Bilha ačila khabňi a diňa le Jakob čavores. ⁶ Akor e Rachel phenda: „O Del rozsudzinda vaš ma a diňa man

‡ **29:33** 29,33 Šimeon hin: „Ov šunel.“ § **29:34** 29,34 Levi hin: „Te phandel jekhetane.“ * **29:35** 29,35 Juda hin: „Te lašarel.“

čaćipen, šundā miro hangos a diña man čhas.“
Vašoda leske diña nav Dan*.

⁷ La Rachelakri služka e Bilha ačhiła pale khabñi a le Jakob diña dujtone čhavores. ⁸ Akor e Rachel phendā: „Maravas man zoraha mira pheñaha a zvitāzindom upral late.“ Vašoda leske diña nav Naftali†.

⁹ Sar e Leja sprindžardā, hoj la imar našti aven čhave, diña le Jakoboske peskra služka la Zilpa romñake. ¹⁰ The e Zilpa diña le Jakob čhavores. ¹¹ Akor e Leja phendā: „Savi bach man hin!“ Vašoda leske diña nav Gad‡.

¹² Palis e Zilpa diña le Jakob dujtone čhavores. ¹³ E Leja androda phendā: „Savi požehñimen som! Akana man o džuvľa vičinena požehñimen!“ Vašoda leske diña nav AšerŠ.

¹⁴ Jekhvar, sar pes skidelas upre e pšenića, o Ruben džalas pre mała. Arakhľa ode mandragoroskre rastlini* a andā len peskra dake la Lejake. E Rachel phendā la Lejake: „De man ole mandragorendar, so tuke andā tiro čhavo.“

¹⁵ Oj lake odphendā: „Nane tuke dos, hoj mange ilāl mire romes? Kames te lel mek the o mandragori mire čhastar?“

E Rachel lake phendā: „Akor mi pašlol tuha kadi rat o Jakob vaš o mandragori, so andā tiro čhavo.“

* **30:6** 30,6 Dan hin: „Rozsudzinda.“ † **30:8** 30,8 Naftali hin: „Te marel pes.“ ‡ **30:11** 30,11 Gad hin: „O bachtalipen.“ Š **30:13** 30,13 Ašer hin: „O požehnañje.“ * **30:14** 30,14 Paćanas, hoj o mandragori le džuvlence pomožinen te ačhen khabne.

¹⁶ Sar pes o Jakob ke račate visarelas khere pal e mała, e Leja geła angle leste a phendã: „Av ke mande, bo me vaš tu počindom kadi rat mire časkre mandragorenca.“ Avke pašłolas odi rat laha.

¹⁷ O Del šundã avri la Leja. Oj ačila khabñi a diña le Jakob pandžtone muršores. ¹⁸ Akor e Leja phendã: „O Del man požehñinda vaš oda, hoj diñom mire romeske mira služka.“ Avke leske diña nav Jisachar†.

¹⁹ E Leja pale ačila khabñi a diña le Jakob šovtone čavores. ²⁰ Akor e Leja phendã: „O Del man diña vžacno daros. Akana mañ miro rom imar dela pačiv. Diñom les šove muršoren.“ Vašoda leske diña nav Zebulun‡. ²¹ Pałis lake uliła čajori a diña lake nav Dina.

²² Akor peske o Del leperđã pre Rachel, šundã la avri a phundrađã andre late o dživipen. ²³ Ačila khabñi a uliła lake čavoro. Pałis phendã: „O Del mandar iła e ladž.“ ²⁴ Diña leske nav Jozef§ a phendã: „Te mange o RAJ pridiñahas mek dujtone čavores!“

O Jakob the o Laban

²⁵ Sar la Rachelake uliła o Jozef, phendã o Jakob le Labanoske: „Muk man, kamav te džal pale khere andre miri phuv. ²⁶ De mange mire romñijen the mire čhaven, vaš save tuke keravas buči, hoj imar te džav het. Se tu korkoro džanes, keci buči keravas prekal tu.“

† **30:18** 30,18 Jisachar hin: „O počiniben.“ ‡ **30:20** 30,20 Zebulun hin: „E pačiv.“ § **30:24** 30,24 Jozef hin: „Mi del mek.“

²⁷ Ale o Laban leske phenda: „Av ke ma lačhejileskro, mangav tut, ma dža mek ņikhaj! Mire devlora mange sikade, sar man o RAJ prekal tu požehñinel. ²⁸ Phen mange, savo počiñiben kames.“

²⁹ O Jakob leske phenda: „Se tu džanes mištes, so keravas prekal tu a sar sas mištes tire stadenge, kanastar somas paš lende. ³⁰ Angloda, sar avlom, sas tut frima a akana tut hin igen but. O RAJ tut požehñinelas všadzik, kaj me džavas. Me mušinav imar te dikhel the pre miri famelija.“

³¹ O Laban lestar phučla: „Sar kames, hoj tuke te počinav?“

„Nič man ma de,“ odphenda o Jakob. „Ale te kereha kadi jekh veca prekal mande, ta dureder tuke pašinava tire bakren. ³² Adadžives man predžava maškar savore tire stadi. Domuk mange, hoj te odlav lendar savoren, pre save hin fleki the bodki. Savore kale bakre the kozi, pre save hin fleki the bodki, ena miro počiñiben. ³³ Pal kada džaneha, či som čačipnaskro, abo na: Sar aveha te dikhel pre miro počiñiben a dikheha, hoj maškar o stadi hin kozi, pre save nane fleki abo bodki, abo bakrore, save nane kale, akor šaj phenes, hoj len čordom tutar.“

³⁴ „Mištes,“ phenda o Laban. „Mi el avke, sar phenes.“ ³⁵ Oda džives o Laban oddelinda le capen the le kozen, pre save sas fleki the bodki, the savoren, pre save sas vareso parno. Oddelinda the savore kale bakren a diña len peskre čhavage andro vasta, ³⁶ hoj te džan le Jakobostar het pre ajci drom, keci šaj te predžal

tel o trin džives. O Jakob ode ačhila te pašinel leskre aver stadi.

³⁷ Avke peske o Jakob skidňa zelena konara le topolistar, le mandľovňikostar the le plataňostar. Cirdňa pal lende tele e cipa, hoj te ačhel pre lende parne pasiki. ³⁸ A kala konara thođa andro žľabi, hoj o stadi len te dikhen, sar džana te pijel. Bo ode pes parinenas. ³⁹ A ačhelas pes oda, hoj sar pes o bakre the o kozi parinenas angle ola konara, ulonas lenge bakrore, pre save sas pasiki, fleki the bodki. ⁴⁰ O Jakob oddělindňa ole bakroren le Labanoskre stadostar. Sar o bakre pes parinenas, ačhavelas len avke, hoj te dikhen pre le Labanoskre kale bakre the pre ola, pre save sas fleki, hoj lenge te ulon flekimen the bodkimen bakrore. Avke peske kerďa bareder stados a oddělindňa len le Labanoskre stadostar. ⁴¹ Sar pes o zoraleder bakre parinenas, o Jakob thovelas o konara andro žľabos, hoj pes anglal lende te parinen. ⁴² Ale sar sas o bakre slaba, na thovelas o konara anglal lende. Aleha o Laban chudňa le slabe bakren a o Jakob le zoralen. ⁴³ Avke o Jakob ačhila igen barvalo. Sas les but bakre, kozi, služki the sluhi, řavi the somara.

31

O Jakob denašel le Labanostar

¹ O Jakob šundňa, sar o čhave le Labanoskre peske vakerenas: „O Jakob iľa savoro, so sas amare dadeskro. Savoro peskro barvalipen dochudňa amare dadestar.“ ² A o Jakob dikhľa,

hoj o Laban imar na sas ke leste ajso lačo, sar sas.

³ Akor o RAJ phendā le Jakoboske: „Dža pale ke tiri famelija andre phuv tire dadengri. Me avava tuha.“

⁴ Sar o Jakob pašinelas o stados pre mała, diňa peske te vičinel la Rachel the la Leja ⁵ a phendā lenge: „Tumaro dad imar nane ke ma ajso lačo, sar sas, ale o Del mire dadeskro sas manca. ⁶ Se korkore džanen, sar cała mira zoraha keravas buči prekal tumaro dad. ⁷ Ale ov manca thođa avri! Dešvar mange čerinda o počiniben, ale o Del na domukla, hoj mange vareso nalačo te kerel. ⁸ Sar tumaro dad phendā: ‚O flekimen ena tiro počiniben,‘ avke savore bakrengē ulonas flekimen bakrore. A sar phendā: ‚O pasikimen ela tiro počiniben,‘ avke le bakrengē ulonas pasikimen bakrore. ⁹ A kavke o Del iła o stados tumare dadestar a diňa les mange.

¹⁰ Sar avla o časos le stadoskro te parinel pes, sas man suno a dikhlom, hoj o samci, save chučenās pro samici, sas flekimen, pasikimen the bodkimen. ¹¹ O aňjelos le Devleskro ke ma andro suno prevakerđa: ‚Jakob!‘ Me leske odphendom: ‚Kade som!‘ ¹² O aňjelos phendā: ‚Dikh, hoj savore samci, save pes parinen le sam-icenca, hine pasikimen, flekimen the bodkimen. Ačhila pes oda, bo dikhlom savoro, so tuha kerđa o Laban. ¹³ Me som o Del, savo pes tuke sikađa paš o Betel, kaj makhlal le olejoha o baruno slupos a kaj man diňal vera. Akana dža avri andral kadi phuv pale andre tiri phuv, kaj ulilal.‘

14 E Rachel the e Leja phende le Jakoboske: „Amen džanas, hoj imar nane nič, so šaj chudas le dadeskre dedictvostar. 15 Kerđa amenca avke, sar te aňi leskre na ulamas! Se bikendā amen a rozkerđa savore love, so sas vaš amenge počimen! 16 Savoro barvalipen, so o Del ilā amare dadestar, hin amaro the amare čhavengro. Vašoda ker savoro avke, sar tuke phendā o Del!“

17 Akor o Jakob uštilā, thoda te bešel pro tavi peskre čhaven the le romňen 18 a ilā peha savore peskre stadi the savoro barvalipen, so peske dochudňā andro Paddan-Aram, hoj te džal ke peskro dad ko Izak andre phuv Kanaan.

19 Sar o Laban džalas te strihinel le bakren, e Rachel čorda peskre dadeske le kherutne devloren. 20 O Jakob thoda avri le Aramejčanoha le Labanoha, bo leske aňi na phendā, hoj džal lestar het. 21 Avke o Jakob ilā peha savoro, so sas leskro, a denašļa het. Paloda, sar pregelā o paňi Euftrat, džalas ko brehi andro Gilead.

O Laban džal pal o Jakob

22 Pal o trin dživesa phende avri le Labanoske, hoj o Jakob denašļa het. 23 Avke ilā peha peskre muršen a džalas pal leste eфта džives, medik les na dochudňā dži paš o brehi andro Gilead. 24 Ale rači avļa o Del andro suno ko Laban a phendā leske: „De tuke pozoris, hoj le Jakoboske te na phenes aňi lačo aňi nalačo!“

25 O Laban dochudňā le Jakob akor, sar rozthovelas o stanos. Avke the o Laban rozthoda o stani peskre muršenca pro brehi andro Gilead.

26 O Laban phendā le Jakoboske: „So kerdal?“

Thodał manca avri! Mire čhajen čordał sar vare-save zajatcen andral o mariben! ²⁷ Soske mandar počoral denašlal a thodał manca avri? Šaj tut ligendom avri radišagoha the le gilavipnaha, le bubnenca the le citarenca. ²⁸ Na domuklāl mange aňi, hoj te čumidav mire čhajen the lengre čhaven. Likerdal tut sar nagodađer manuš! ²⁹ Hin man zor te kerel tumenge namištes, ale o Del tumare dadeskro mange idž phenda: „De tuke pozoris, hoj le Jakoboske te na phenes aňi lačo aňi nalacho!“ ³⁰ Te imar avke kamehas te džal pale ke tiro dad, soske mange čordał mire kherutne devloren?“

³¹ O Jakob le Labanoske odphenda: „Bo dar-avas man a gondoliňdom mange, hoj mange leha tire čhajen la zoraha. ³² Ale ke kaste arakheha tire devloren, oda mi merel! Angle amare phrala predikh savoro, so man hin, a le tuke pale oda, so hin tiro.“ O Jakob na džanelas olestar, hoj len čorda e Rachel.

³³ O Laban geľa andro stanos le Jakoboskro, palis andro stanos la Lejakro a the andro stanos le soduje služkengro, ale nič na arakhľa. Sar avľa avri andral o stanos la Lejakro, geľa andro stanos la Rachelakro. ³⁴ Ale oj garuda le kherutne devloren andro sedlos la tavakro a bešľa peske pre oda. O Laban predikhľa calo stanos, ale na arakhľa nič.

³⁵ E Rachel phenda le dadeske: „Ma av cholamen pre ma, rajeja miro, ale našti anglal tu uščav, bo hin man ola dživesa, so aven pre dojekh džuvli.“ O Laban rodelas, ale le devloren na arakhľa.

³⁶ Akor o Jakob cholisalila a phenda le Labanoske: „So tut kerdom ajso nalačo? Soha tut dukhadom, hoj pre mande avke džas? ³⁷ Te chudňal imar te prerodel mire veci, arakhlal vareso, so hin tiro? Thov oda kade anglal mire the tire phrala a on mi phenen, kaskro hin o čačipen! ³⁸ Keravas prekal tu biš (20) berš buči. Šoha tire bakrendar the kozendar na ulonas mule. Me šoha na chavas tire bakrendar andral o stados, ³⁹ a sar len murdarelas o dzivo džviros, me korkoro oda lavas pre mande. Te merelas vareso rači abo dživese, furt oda mandar mangehas pale. ⁴⁰ O kham man labarelas prekal o džives a prekal e rat fadžinavas – na sas man aňi soviben. ⁴¹ Kavke keravas prekal tu biš (20) berš buči. Dešuštar (14) berš vaš soduj čhaja a šov berš vaš o stadi, ale dešvar mange čerinehas miro počniiben. ⁴² Te na ulahas manca o Del mire dadengro, o Del le Abrahamoskro, saves o Izak lašarelas, akor čačes tu man na diňalas nič. Ale o Del dikhla miro pharipen, sar phares keravas prekal tu buči, a vašoda tut o Del rači pokarhinda.“

⁴³ O Laban leske odphenda: „Kala čhaja hine mire čhaja, kala čhave hine mire čhave a kada stados hino miro stados. Savoro, so kade dikhes, hin miro. Ale adadžives našti kerav nič, hoj te ačhen paš ma mire čhaja peskre čhavenca. ⁴⁴ Vašoda av, phandaha maškar peste e zmluva a o Del ela švedkos maškar amende.“

⁴⁵ Akor o Jakob ila o bar a ačhada les sar slupos. ⁴⁶ Peskre phralenge phenda: „Anen o bara!“ Skidle o bara a thode len pre kopa. Paľis

chanas paš e kopa*. ⁴⁷ Avke o Laban ole thaneske diña nav Jegar-Sahaduta a o Jakob les diña nav Gal-Ed†.

⁴⁸ O Laban phendã le Jakoboske: „Kadi kopa bara ela adadžives sar švedkos maškar amende“, vašoda pes vičinel Gal-Ed. ⁴⁹ Vičinel pes the Micpa‡, bo o Jakob phendã: „O RAJ mi stražinel the man the tut, sar pestar avaha dur a na avaha jekhetane.“ ⁵⁰ O Laban leske mek phendã: „Te tut namištes likerđalas ke mire čhaja, abo tuke ilalas mek aver romñijen, kajte na džanlomas pal oda, ma bister, o Del hino švedkos maškar amende!“

⁵¹ O Laban leske mek phendã: „Dikh, kade hin e baruñi kopa a kade hin o baruno slupos, so ačhadom maškar amende. ⁵² Kadi kopa the kada slupos hine sar švedki. Me na predžava kadi baruñi kopa a tu našti predžaha kada slupos, hoj te džas pre peste nalačhe gondolišagoha. ⁵³ O Del le Abrahamoskro the o Del le Nachoriskro, o Del amare dadengro, mi el amaro sudcas!“

O Jakob avke diña vera pro Del, saves o Izak lašarelas. ⁵⁴ Paľis o Jakob andã e obeta pro verchos a vičindã peskre phralen, hoj lenca te chal. Chanas o chaben a ačhile ode te sovel.

32

O Jakob pes kamel te zdžal le Ezavoha

* **31:46** 31,46 E hebrejiko čhib: pre kopa † **31:47** 31,47 The Jegar-Sahaduta the Gal-Ed hin: e kopa bara sar švedkos. ‡ **31:49** 31,49 Oda hin: E veža, khatar pes stražinel.

¹ O Laban sig tosara uštila, čumidla peskre čhajen the lengre čhaven, požehňinda len a visarda pes pale khere.

² Sar džalas o Jakob dureder peskre dromeħa, pre savo pes mukla, arakhle pes leħa le Devleskre aňjela. ³ Soča len dikhla, phendħa: „Kada hin le Devleskro taboris.“ Ole thaneske diħa nav Machanajim*.

⁴ O Jakob biħada anglal peste peskre muršen ke peskro phral ko Ezav, andre seiriko phuv Edom. ⁵ Phendħa lenge: „Kavke phenena mire rajeske le Ezavoske: ‚Kada tuke del te džanel tiro sluhas o Jakob: Dži akana dživavas ko Laban. ⁶ Hin man mire gurunħa, somara, bakrore, sluhi the sluħki. Biħavav ke tu mire muršen pačabnaha, hoj aveħa ke ma jileskro.‘ “

⁷ Sar avenas pale o murša, save sas biħade, phende le Jakoboske: „Dogelam ke tiro phral ko Ezav. Ov imar avel ke tu štar šel (400) muršenca.“ ⁸ Androda avla pro Jakob bari dar the pharipen a rozdelinda peskre manušen, bakren, gurunħen the řaven pro duj tabora. ⁹ Phendħa peske: „Te avela o Ezav ke jekh taboris a domarela les, dujto taboris ačħela a šaj denašel het.“

¹⁰ Palis pes o Jakob mangelas ko Del: „Devla mire phure dadeskro le Abrahamoskro a mire dadeskro le Izakoskro, šun man! Ó, RAJEJA, tu mange phendħal, hoj te džav pale andre miri phuv the ke miri famelija, a diħal man lav, hoj man deħa andre savoreste bach. ¹¹ Na som ajsó

* **32:3** 32,3 Oda hin: o duj tabora.

lačho, hoj mange te presikaves o jileskeriben a te keres oda, so tutar mangav me, tiro služobňikos. Sas man ča e paca sar kadarik pregeľom prekal o Jordan a akana man hin duj tabora. ¹² Mangav tut, le man avri andral o vasta le Ezavoskre, bo darav, hoj avela a murdarela man the le romňijen le čhavenca. ¹³ Bo tu man diňal lav, hoj man deha bach a but čhaven sar moroskri poši, so pes na del te zgenel.“

¹⁴ Odi rat ode o Jakob ačhila te sovel. Palis oddelinda le stadostar o dari prekal o Ezav, prekal peskro phral: ¹⁵ Iľa duj šel (200) kozen, biš (20) capen, biš (20) baranen the duj šel (200) bakren, ¹⁶ tranda (30) řaven peskre terne řavenca, saranda (40) gurumňen, deš biken, biš (20) somaricen the deš somaren. ¹⁷ O stadi, so rozdělinda, diňa peskre sluhenge a phenda: „Džan anglal a o stadi mi en jekh avrestar dureder.“

¹⁸ Le ešebnoneske phenda: „Te tut zdžaha mire phraleha le Ezavoha a phučela tutar: ‚Kaskro sal a kaj džas a kaskro hin kada stados, so trades angle tu?‘ ¹⁹ Pheneha: ‚Kada hin daros tire služobňikostar le Jakobostar, so bičhavel peskre rajeske le Ezavoske. A ov avel pal amende.‘ “

²⁰ Phenda the le dujtoneske, le tritoneske the savorenge, ko džanas pal o stadi, hoj kada te phenen le Ezavoske, sar pes leha zdžana: ²¹ „The korkoro tiro služobňikos o Jakob avel pal amende.“ Bo o Jakob peske phenda: „Dava le Ezav daros, savo bičhavav anglal ma, hoj pre ma imar te na rušel, a palis man leske sikavava.

Talam man prilela kamibnaha.“ ²² O dari sas bičhade anglal leste, ale ov ačhiła prekal e rat andro taboris.

O Jakob pes marel le Devleha

²³ O Jakob mek odi rat uštıla, iła peha peskre duje romñijen, soduje služken the peskre dešujekh (11) čhaven a pregeła prekal o pañi Jabok. ²⁴ Ešeb bičhada len prekal o pañi a palis savoro, so les sas. ²⁵ Sar ačhiła korkoro, avła ke leste varesavo murš a marelas pes leha, medik na vidñisałolas. ²⁶ Sar dikhła, hoj les na domarela, demađa les andro klubos a o klubos leske chučila avri. ²⁷ O murš phenda: „Muk man, bo imar avel avri o kham.“

O Jakob phenda: „Na mukava tut, medik man na požehñineha.“

²⁸ O murš phučła: „Sar tut vičines?“

„Jakob,“ odphenda.

²⁹ „Imar tut na vičineha Jakob, ale Izrael,“ phenda o murš, „bo marehas tut le Devleha the le manušenca a zvitazindał upral lende.“

³⁰ O Jakob lestar palis phučła: „Mangav tut, phen mange tiro nav.“

Ale ov odphenda: „Soske kames te džanel miro nav?“ A požehñinda le Jakob.

³¹ O Jakob phenda: „Dikhłom le Devles muj-mujeha a ačhiłom te dživel.“ Avke diña ole thaneske nav Peniel†.

³² Sar o Jakob džalas pal oda than Penuel het, o kham imar avelas avri a ov phirelas banges, bo leskro klubos sas dukhado. ³³ Vašoda dži akana

† **32:31** 32,31 Oda hin: o muj le Devleskro.

o Izraeliti na chan o šlachi pal o klubos, bo e šlacha pro klubos le Jakoboskro sas dukhadi.

33

O Jakob pes arakhel le Ezavoha

¹ Sar o Jakob dikhla, hoj avel o Ezav le štar šel (400) muršenca, rozdelinda le čhaven maškar e Leja, Rachel the duj služki. ² Ešeb ačhađa le duje služken lengre čhavenca, pro dujto than la Leja lakre čhavenca a palis la Rachel le Jozefoha. ³ Avke o Jakob geľa anglal lende a eftavar bandolas dži pre phuv, medik pes na dochudňa ko phral. ⁴ Ale o Ezav denašľa takoj ko phral, obchudňa les a čumidla. A sodujđzene chudle te rovel.

⁵ Sar pes o Ezav rozdikhla, dikhla romňijen le čhavenca a phenda: „Ko hine kala, so hine paš tu?“

O Jakob odphenda: „Oda hine mire čhave, savenca o Del požehňinda tire služobňikoske.“

⁶ Avke avle o služki le čhavenca a bandile anglal leste. ⁷ Geľa ke leste e Leja le čhavenca a the on bandile anglal leste. Pal savorende geľa ke leste the e Rachel le čhaha le Jozefoha a bandile anglal leste.

⁸ O Ezav phučľa: „So mange kames te sikavel kale savore stadenca, saven bičhaďal?“

O Jakob odphenda: „Diňom tuke len sar daros, hoj prekal lende tuke te avav pre dzeka, rajeja miro.“

⁹ Ale ov phenda: „Man hin but, phrala miro, ča muk tuke oda, so hin tiro.“

¹⁰ „Na!“ phenda o Jakob. „Te arakhlom milost andre tire jakha, le kada daros mandar. Priilal man ajse bare lačhipnaha, hoj sar dikhav pre tiro muj, dičhol mange avri sar le Devleskro muj! ¹¹ Mangav tut, le mandar kada daros. Se o Del man andre savoreste požehnda a hin man savorestar but.“ Sar les o Jakob but prevakerelas, iła lestar oda daros.

¹² O Ezav phenda: „Mukas pes le dromeha sodujdzene a džas jekhetane.“

¹³ O Jakob odphenda: „Miro raj džanel, hoj man hin cikne čhave a mušinav man te starinel the pal o bakre the gurunña, so den te pijel peskre ciknen. Te pre lende sidarava ča jekh džives, merena mange savore stadi. ¹⁴ Mi džal miro raj anglal peskro služobnikos. Me džava polokes pal tute, ale avke sig, sar pes dela le stadenca the le čhavenca, medik na dodžava ke tu andro Seir, rajeja miro.“

¹⁵ Palis o Ezav phenda: „Mangav tut, domuk, hoj bajča varesave džene mire manušendar te džan tuha.“

„Na kampil,“ odphenda o Jakob. „Ča jekh kamav, hoj te arakhav milost andre tire jakha, rajeja miro.“

¹⁶ Mek oda džives o Ezav odgeła pale andro Seir. ¹⁷ Ale o Jakob džalas andro Sukot, kaj peske ačhađa kher a prekal peskre stadi kerđa streškici. Vašoda pes oda foros vičinel Sukot.

¹⁸ Sar o Jakob avla avri andral o Paddan-Aram, dogeła mištes andro foros Šichem andre phuv Kanaan a bešelas paš o foros. ¹⁹ Le Chamoroskre čhavendar o Jakob cinda kotor

maľa vaš o šel (100) rupune. (O Chamor sas dad le Šichemoskro.) Ode o Jakob rozthođa peskre stani. ²⁰ Ačhađa ode oltaris a diňa leske nav El-Elohe Izrael*.

34

E Dina the o Šichem

¹ Jekhvar e Dina, le Jakoboskri čhaj, savi leske uliľa la Lejatar, džalas pes te sprindžarel le džuvľenca, save ode bešenas. ² Sar la dikhľa o Šichem, iľa la našilu, pašlila laha a iľa latar e pačiv. Leskro dad o Chamor sas Chivjicos a sas rašaj andre odi phuv. ³ Akor pes o Šichem igen zakamľa andre le Jakoboskri čhaj Dina a kamelas te dochudel lakro jilo. ⁴ O Šichem phenđa peskre dadeske le Chamoroske: „Le mange kala džuvľa romňake!“

⁵ O Jakob pes došunđa, hoj o Šichem iľa leskra čha la Dina a našilu laha pašlila. Ale na vakerelas pal oda, medik leskre čhave na avle pale pal e maľa le stadostar. ⁶ No o Chamor, o dad le Šichemoskro, geľa avri ko Jakob, hoj leha te vakerel. ⁷ Sar o čhave le Jakoboskre avenas pal e maľa a došunde pes, so pes ačhila, igen len ada zadukhandiľa a igen cholisalile. Se o Šichem kerđa baro džungipen le Izraeloske, bo našilu pašlila lengra pheňaha. Kerđa oda, so na sas domuklo.

⁸ Ale o Chamor lenge phenđa: „Miro čhavo o Šichem pes igen zakamľa andre tumari čhaj.“

* **33:20** 33,20 Oda hin: O El hin o Del le Izraeloskro.

Den leske la romňake. ⁹ Sthovas amare fameliji. Tumen amenge dena tumare čhajen a tumen lena peske amare čhajen. ¹⁰ Bešen amenca a e phuv ela prekal tumende phundrađi. Dživen tumenge slobodnones a ačhen kade te bešel.“

¹¹ Palis o Šichem phenda lakre dadeske the lakre phralenge: „Te arakhav e milost andre tumare jakha! Dava tumen savoro, so kamena. ¹² Phenen, save dari kamen vaš e čhaj a keci kempel te počinel. Dava tumen ajci, keci kamena. Ča den mange la romňake!“

¹³ Vašoda, hoj o Šichem lengra pheňaha la Dinaha našilu pašlila, kamle lenca le Jakoboskre čhave te thovel avri a odphende le Šichemoske the leskre dadeske le Chamoroske: ¹⁴ „Ada naši keras, hoj peskra pheňa te das le muršeske, savo nane obrezimen, bo ulahas oda prekal amende ladž. ¹⁵ Ale ča avke pes šaj dovakeras, te pes dojekh murš tumendar dela te obrezinel, avke sar sam amen obrezimen. ¹⁶ Palis tumenge daha amare čhajen a amen peske laha tumare čhajen. Avke dživaha jekhetane sar jekh narodos, ¹⁷ ale te amen na šunena a na dena pes te obrezinel, la čha peske laha a džaha het.“

¹⁸ Ada sas le Chamoroske the leskre čhaske le Šichemoske pre dzeka. ¹⁹ O terno, savo sas andro jakha peskra famelijake igen baro, na užarda a sigo gela oda te kerel, bo le Jakoboskra čha igen kamelas.

²⁰ Avke o Chamor the leskro čhavo gele ke brana peskre foroskri a vakerenas ko murša, so ode bešenas: ²¹ „Kala murša kamen amenca te

dživel čačes andro smirom. Mi ačhen akor te bešel andre kadi phuv a mi phiren, kaj ča kamen, bo o than hino dos baro the prekal lende. Amen peske laha lengre čhajen romňijenge a peskre čhajen daha lenge. ²² Ale kala murša ča akor ačhena amenca te dživel sar jekh narodos, te pes dojekh amaro murš dela te obrezinel, avke sar hine on obrezimen. ²³ A paš oda: Či na ena amare lengre stadi, barvalipen the savore džviri? No ča priačas lenge pre oda a bešena amenca!“

²⁴ Savore murša, so sas paš odi brana le foroskri, šunde le Chamor the leskre čhas le Šichem a dine pes te obrezinel.

²⁵ Pal o trito džives, sar len sas o dukha, o Šimeon the o Levi, o duj čhave le Jakoboskre, la Dinakre phrala, ile o šabli, počoral gele andro foros a murdarde avri savore muršen. ²⁶ Le šablencą murdarde the le Chamor the leskre čhas le Šichem. Palis ile la Dina andral o kher le Šichemoskro a gele het. ²⁷ Le Jakoboskre čhave avle pale ke ola mule a vaš e ladž peskra pheňakri skidle savoro andral o foros. ²⁸ Ile le bakren, le gurunňen, le somaren a savoro, so sas ode the pre mała. ²⁹ Odligende savoro lengro barvalipen the le romňen le čhavenca a skidle savoro, so len sas andro khera.

³⁰ Palis o Jakob phendá le Šimeonoske the le Leviske: „Tumen man aleha andan andre bibach, bo akana man o Kanaančana the o Perizeja andre kadi phuv našti avri ačhena. Hin man ča frima manuša. Te pes sthove na

jekhetane pre mande, zvitázinena upral ma a zničinena man the olen, ko hine manca.“

³¹ Ale on odphende: „Či šaj leske domuklam, hoj te kerel amara pheňaha sar lubňaha?“

35

O Del požehňinel le Jakob andro Betel

¹ O Del phendá le Jakoboske: „Visar tut pale andro Betel a ačh ode te bešel. Ačhav o oltaris le Devleske, savo pes tuke sikađa, sar denašehas tire phralestar le Ezavostar.“

² Akor o Jakob phendá leskra famelijake the savoreng, ko sas leha: „Čhiven het savore avre devlen, so hine tumende, žužaren tumen a preuren tumen. ³ Aven džas andro Betel. Ode ačhavava o oltaris le Devleske, savo man šunđa avri oda džives, sar somas andro pharipen, a lidžalas man pal o drom.“ ⁴ Avke leske dine savore avre devlen, so lende sas, a the o kružki, so lende sas figimen andro kana. O Jakob oda garuđa andre phuv tel o dubos* paš o foros Šichem.

⁵ Sar džanas avri andral oda foros, avľa pre ola manuša ole forendar ajsi bari dar le Devlestar, hoj na kerde nič le Jakoboskra famelijake. ⁶ O Jakob avľa savore peskre manušenca andro Luz, so adadžives hin o Betel andre phuv Kanaan.

⁷ Ode ačhađa oltaris a diňa ole thaneske nav El-Betel, bo ode pes leske o Del sikađa, sar denašel as peskre phralestar. ⁸ Andre oda časos muľa e Debora, la Rebekakri služka, savi la

* 35:4 35,4 Abo: o terebint

bararda avri. Parunde la tel o dubos teleder le Betelostar. Ole duboske diña nav „o Rovibnaskro Dubos“.

⁹ Kana o Jakob pes visarelas andral o Paddan-Aram, sikada pes leske pale o Del a požehñinda les. ¹⁰ Phenda leske: „Tiro nav hin Jakob, ale akanastar tut vičineha Izrael.“ Avke leske o Del diña nav Izrael.

¹¹ O Del leske mek phenda: „Me som o Nekzoraleder Del. Av plodno a rozmnožin tut! Tutar avena but narodi a aveha dad le kralenge. ¹² E phuv, so diñom le Abrahamoske the le Izakoske, dav tuke a the tire čhavengre čhavenge.“ ¹³ Avke lestar o Del palis odgeľa pal oda than, kaj leha vakerelas.

¹⁴ Ode, kaj leha o Del vakerelas, ačhada o Jakob baruno slupos a čhida pre leste avri e mol the o olejos, so le Devleske anda sar obeta. ¹⁵ Ole thaneske, kaj leha o Del vakerelas, diña o Jakob nav Betel†.

E Rachel merel, sar ulol o Benjamin

¹⁶ Andral o Betel palis džanas dureder, a sar sas imar pašes paš e phuv Efrata, chudña e Rachel te ločhol a ločholas igen phares. ¹⁷ Androda lake phenda e džuvli, savi lake pomožinelas paš o ločhuviben: „Ma dara tut Rachel, ela tut pale muršoro.“ ¹⁸ Ale sar oj merelas a sas imar pašes paš o meriben, diña peskre čhaske nav Ben-Oni‡, ale o Jakob leske diña nav Benjamin§.

† **35:15** 35,15 Oda hin: o kher le Devleskro. ‡ **35:18** 35,18 Oda hin: o čhavo mire pharipnaskro. § **35:18** 35,18 Oda hin: o čhavo mire čače vasteskro.

¹⁹ Avke e Rachel muľa a parunde la le dromeha andre Efrata, so hin adadžives o Betlehem. ²⁰ Upral lakro hrobos ačhađa o Jakob bar a dži adadžives ačhel kada bar sar o leperiben prekal e Rachel.

²¹ O Izrael palis odarik odgeľa a rozthođa o stanos pal e veža Migdal-Eder*. ²² Sar imar bešelas andre kadi phuv, o Ruben pašliľa la Bilhaha, savi sas romni-služobnička leskre dadeskri, a o Izrael pes pal oda došunđa.

Le Jakoboskre čhave

Le Jakob sas dešuduj (12) čhave. ²³ La Lejakre čhave sas o Ruben, ešebno čhavo le Jakoboskro, palis o Šimeon, o Levi, o Juda, o Jisachar the o Zebulun.

²⁴ La Rachelakre čhave sas o Jozef the o Benjamin.

²⁵ La Rachelakra služka la Bilha sas čhave o Dan the o Naftali.

²⁶ La Lejakra služka la Zilpa sas čhave o Gad the o Ašer.

Kala sas o čhave le Jakoboskre, save leske ulile andro Paddan-Aram.

Le Izakoskro meriben

²⁷ Palis o Jakob avľa ke peskro dad Izak andro Mamre andro Kirjat-Arba, so hin adadžives o Hebron, kaj bešenas o Abraham the o Izak. ²⁸ O Izak dživelas šel the ohtovardeš (180) berš.

²⁹ Muľa andre šukar lačhe phuripnaskre berša a geľa paš peskre phure dada, save mule. Leskre čhave o Ezav the o Jakob les parunde.

* **35:21** 35,21 Oda hin: e veža, kaj stražinenas o stadi.

36

Le Ezavoskre čhave

¹ Kala hine o čhave le Ezavoskre, saves sas the aver nav Edom.

² O Ezav peske iľa romňen, save sas Kanaančanki: la Ada, la čha le Elonoskra le Chetitoskra, the la Oholibama, la Anakra čha, savake sas papus o Chivijcos o Cibeon. ³ Iľa peske the le Izmaeloskra čha la Basemat, savi sas le Nebajotoske pheň.

⁴ La Adake ulila o Elifaz a la Basematake o Reuel. ⁵ La Oholibamake ulila o Jeuš, o Jalam the o Korach. Kala hine le Ezavoskre čhave, save leske ulile andre phuv Kanaan.

⁶ Palis iľa o Ezav peskre romňen the čhaven, savore manušen, save sas leskre, the savore stadi, mek aver dobitkos the savoro barvalipen, so les sas andre phuv Kanaan, a gela het peskre phralestar le Jakobostar andre phuv Seir.

⁷ Odgela vašoda, bo ov the o Jakob sas igen barvale a našti imar bešenias jekhetane. Bo pre odi phuv, andre savi bešenias, sas imar frima chaben prekal lengre stadi. ⁸ O Ezav, savo pes vičinelas the Edom, ačhila te bešel pre brehengri phuv Seir.

⁹ O Ezav sas papus le Edomčanenge pre seiriko phuv a kala hine leskre čhave. ¹⁰ Lengre nava sas o Elifaz, o čhavo la Ezavoskra romňakro la Adakro, the o Reuel, o čhavo la Ezavoskra romňakro la Basematakro.

¹¹ Le Elifazoskre čhave sas o Teman, o Omar, o Cefo, o Gatam the o Kenaz. ¹² Le Elifaz sas the romňi-služobňička e Timna, savake ulila o Amalek. E Ada sas lenge baba.

¹³ Le Reueloskre čhave sas o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah. E Basemat sas lenge baba.

¹⁴ O Jeuš, o Jalam the o Korach sas čhave la Oholibamakre, savi sas čhaj le Anaskri, savo sas čhavo le Cibeonoskro.

¹⁵ Kala kmeňi avle le Ezavostar the leskre ešebne čhastar le Elifazostar: o Teman, o Omar, o Cefo, o Kenaz, ¹⁶ o Korach, o Gatam the o Amalek. Kala savore hine la Adakre čhaskre čhave. ¹⁷ Kala kmeňi avle le Reuelostar, le Ezavoskre čhastar: o Nachat, o Zerach, o Šamah the o Mizah. Kala savore hine la Bašematakre potomki. ¹⁸ Kala Ezavoskre kmeňi avle la Oholibamatar, la Anakra čhatar: o Jeuš, o Jalam the o Korach. ¹⁹ Kala kmeňi avle le Ezavostar – le Edomostar.

²⁰ O Seir sas andral o Choričanengro kmeňos, so dživelas andre odi phuv mek sigeder, sar avla o Ezav. Andral o Seir avle o kmeňi o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, ²¹ o Dišon, o Ecer the o Dišan. Kala hine o Choričanengre kmeňi le Seirostar andral e phuv Edom.

²² Le Lotanoskre čhave sas o Chori the o Hemam a leskri pheň sas e Timna.

²³ Le Šobaloskre čhave sas o Alvan, o Manachat, o Ebal, o Šefo the o Onam.

²⁴ Le Cibeonoskre čhave sas o Ajah the o Anah. O Anah sas oda, savo arakhla pre pušta o prameňa le tate paňeha, sar pašinelas le dadeskre somaren.

²⁵ Le Anoskre čhave sas o Dišon the e Oholibama.

²⁶ Le Dišonoskre čhave sas o Chemdan, o Ešban, o Jitran the o Keran.

²⁷ Le Eceroskre čhave sas o Bilhan, o Zaavan the o Jaakan.

²⁸ Le Dišanoskre čhave sas o Uc the o Aran.

²⁹⁻³⁰ Kala hine o chorijcika kmeňi andral o Seir: o Lotan, o Šobal, o Cibeon, o Anah, o Dišon, o Ecer the o Dišan.

O edomika kraľa

³¹ Kala hine o kraľa, save sas andro Edom mek sigeder, sar sas le Izraeliten kralis: ³² Andro Edom kralinelas o Belas, savo sas o čhavo le Beoriskro. Leskro foros sas e Dinhaba.

³³ Sar muľa o Belas, kralinelas o Jobab, le Zerachoskro čhavo andral e Bocra.

³⁴ Sar muľa o Jobab, kralinelas o Chušam andral e phuv Teman.

³⁵ Sar muľa o Chušam, kralinelas le Bedadoskro čhavo o Hadad, savo zvitazinda upral o Midijana pre moabiko phuv. Leskro foros sas Avit.

³⁶ Sar muľa o Hadad, kralinelas o Samlah andral e Masreka.

³⁷ Sar muľa o Samlah, kralinelas o Šaul andral o Rechobot paš o Baro paňi.

³⁸ Sar muľa o Šaul, kralinelas le Achboriskro čhavo o Baal-Chanan.

³⁹ Sar muľa o Baal-Chanan, kralinelas o Hadar. Leskro foros pes vičinelas Pau a leskri romňi sas e Mehetabel, e čhaj la Matredakri, e čhaj la Me-Zahabakri.

⁴⁰ Kala kmeňi sas le Ezavostar: o Timnas, o Alvah, o Jetet, ⁴¹ o Oholibamah, o Elah, o Pinon, ⁴² o Kenaz, o Teman, o Mibcar, ⁴³ o Magdiel the o Iram. Kala nava chudle pal peskre ešebna dada.

Dojekh lendar bešelass pre aver than andre phuv Edom. Kala savore Edomčana sas le Ezavostar.

37

O Jozef the leskre phrala

¹ O Jakob gela te dživel andro Kanaan, kaj dživelas leskro dad sar cudzincos.

² Kada hin pal e famelija le Jakoboskri.

Sar sas le Jozefoske dešuefta (17) berš, pašinelas le bakren peskre phralenca. Bešelass peskre dadeskre čhavenca, save sas la Bilhatar the la Zilpatar. O Jozef anelas pal peskre phrala o nalače hiri peskre dadeske.

³ O Izrael kamelas buter le Jozef sar okle čhaven, bo uliła leske, sar sas imar phuro. O Jakob leske diňa te sivel igen šukar farebno plaštos. ⁴ Sar dikhle leskre phrala, hoj lengro dad le Jozef kamelas buter sar len, našti les avri ačhenas, a vašoda leha imar aňi šukares na vakerenas.

⁵ Jekhvar džalass o Jozef suno. Sar phenda avri o suno peskre phralenge, sas mek buter cholamen pre leste, ⁶ bo kavke lenge phenda: „Šunen, phralale, pal soste džavas suno! ⁷ Samas pre mała a phandahas o snopi la pšeničakre. Miro snopos pes hazdňa a ačhelass upre. Tumare snopi ačhenass pašal miro snopos a bandonas anglal leste.“

⁸ Pre kada leske o phrala phende: „So kames upral amende te kralinel abo te vladňinel?“ Vaš leskre suno the lava les o phrala mek goreder našti avri ačhenass.

⁹ Le Jozef sas mek the aver suno a phendā les le phralenge: „Sas man mek aver suno! Bandolas angle ma o kham, o čhonorō the o dešujekh (11) čercheña.“

¹⁰ Kada phendā le dadeske the le phralenge. Ale o dad leske phendā: „Savo suno tut sas? Pal soste oda hin? Či avava me, tiri daj the tire phrala a banduvaha angle tu dži pre phuv?“

¹¹ Vašoda pre leste leskre phrala žjarlinenas, ale o dad gondolinelas furt pal oda suno.

¹² Jekhvar, sar o phrala gele te pašinel le dadeskre bakren andro Šichem, ¹³ o Izrael phendā le Jozefoske: „Tire phrala pašinen paš o Šichem. Av, bičhavav tut pal lende.“

Ov odphendā: „Kade som.“

¹⁴ O Izrael leske phendā: „Dža, dikh, sar hin le phralenge the le stadenge. Palis av a phen mange oda.“ Palis les bičhadā andraļ e dolina Hebron.

Avke o Jozef avļa andro Šichem, ¹⁵ kaj les arakhļa varesavo murš, sar phirelas upre tele pal e maļa, bo na džanelas, kaj te džal, a phučļa lestar: „So rodes?“

¹⁶ „Rodav mire phralen,“ odphendā o Jozef. „Phen mange, kaj pašinen peskre stadi?“

¹⁷ Oda murš leske phendā: „Gele adarik het. Me len šundom, sar vakerenas, hoj džana andro Dotan.“

O Jozef palis geļa pal peskre phrala a arakhļa len andro Dotan. ¹⁸ Sar les dikhle dural, mek sigeder, sar paš lende doavļa, phende peske, hoj les murdarena. ¹⁹ Vakerenas maškar peste: „Dikhen, avel o raj le sunengro! ²⁰ Aven džas! Murdaras les! Palis les čhivaha andre chaņig

a phenaha, hoj les chaľa o dzivo džvirov. Avke dikhaha, so ela leskre sunenca!“

²¹ Sar oda šunďa o Ruben, kamelas les te cirdel avri andral lengre vasta, vašoda phenďa: „Na murdaras les! ²² Ma čhoren avri o rat! Čhiven les andre kadi chaňig, so hiňi pre pušťa. Ma thoven pre leste o vasta!“ Bo ov les kamla te zachraňinel ľendar a te anel les pale ko dad.

²³ Sar o Jozef avľa ko phrala, čhide pal leste tele oda šukar farebno plašťos, so sas pre leste, ²⁴ a palis les čhide andre chaňig. Andre chaňig na sas paňi.

²⁵ Akor, sar bešenas paš o chaben, dikhle te avel le Izmaeliten le řavenca andral o Gilead. O řavi anenas pre peste e voňavo riciňa, o balzamos the e mirha, so ľidžanas andro Egipt.

²⁶ O Juda phenďa peskre phralenge: „So amen ela olestar, te le phrales murdaraha a garuvaha andre oda, hoj les murdarďam? ²⁷ Džas, bikenas les le Izmaelitenge, ale na thovas pre leste o vasta. Se hino amaro phral, amare ratestar.“ O phrala les šunde.

²⁸ Sar odarik predžanas o midijaňika kupci, o phrala ile avri le Jozef andral e chaňig a bikende ľes vaš o biš (20) rupune le Izmaelitenge, save les ľigende andro Egipt.

²⁹ Sar o Ruben avľa pale paš e chaňig a dikhľa, hoj o Jozef ode nane, čhingerďa pre peste o plašťos. ³⁰ Avľa pale paš o phrala a phenďa: „O muršoro ode nane! So kerava?“

³¹ Avke ile le Jozefoskre gada, murdarde le capos a močinde o gada andro rat. ³² Oda šukar plašťos ile, ľigende le dadeske a phende:

„Kada arakhlam. Dikh, či kada plaštos hin tire čhaskro, abo na.“

³³ Sar o Jakob sprindžarda oda plaštos, phenda: „Kada plaštos hino čačes mire čhaskro! Čala les varesavo dzivo džviros! Čačes le Jozef rozčingerda!“ ³⁴ O Jakob pre peste čingerda o plaštos, urda pre peste o gada le gonestar a but dživesa sas andre žala pal o Jozef. ³⁵ Savore leskre čhave the čhaja les avle te pošešinel, ale ov oda na kamelas a phenda: „Andre žala pal miro čhavo džava tele andro than le mulengro.“

³⁶ A o Midijana bikende le Jozef andro Egipt le Putifariske, le faraonoskre uradnikoske, savo sas o velitelis le stražnikenge.

38

O Juda the e Tamar

¹ Andre oda časos o Juda geľa het peskre phralendar a ačila ke jekh manuš, savo pes vičinelas Chirah a sas andral o foros Adulam.

² Sas ode jekh Kanaančanos o Šuas. Sar o Juda dikhľa le Šuasoskra čha, iľa peske la romňake a pašliľa laha. ³ Oj ačila khabňi a uliľa lake čhavoro. O Juda leske diňa nav Er. ⁴ Pale ačila khabňi a uliľa lake aver čhavoro. Diňa leske nav Onan. ⁵ Mek jekhvar lake uliľa čhavoro a diňa leske nav Šelah. Sas oda andro Kezib, sar ov uliľa.

⁶ O Juda iľa avri prekal peskro ešebno čhavo romňa, savi pes vičinelas Tamar. ⁷ Ale le Judaskro ešebno čhavo o Er sas nalačo anglo

jakha le RAJESKRE, vašoda leske o RAJ iľa o dživipen.

⁸ Avke phendā o Juda le Onanoske: „Sar šogoris mušines tuke te lel tira šogorkiņa romņake. Zdža tut laha a an prekal late le phraleske čhaven.“ ⁹ O Onan džanelas, hoj o čhave na ena leskre, vašoda, sar pes le phraleskra romņaha zdžalas, ov na dokerelas oda, hoj le phrales te el čhave. ¹⁰ Le RAJESKE ada na sas pre dzeka, avke the leske iľa o dživipen.

¹¹ Avke phendā o Juda peskra borake la Tamarake: „Dživ andro kher tire dadeskro sar vdova, medik na dobarola avri miro čhavo o Šelah.“ Bo na kamla, hoj te merel avke sar leskre phrala. Avke e Tamar geľa het a dživelas andro kher peskre dadeskro.

¹² Pal o buter časos muľa e romņi le Judaskri, e čhaj le Šuasoskri. Sar pregeľa e žala le Judaske, geľa le prijateliha le Chiroha andre Timna, kaj strihinenas leskre bakren.

¹³ Avke phende la Tamarake: „Tiro sastro džal akana andre Timna te strihinel peskre bakren.“

¹⁴ E Tamar džanelas, hoj o nekterneder čhavo o Šelah imar bariľa avri, ale o Juda les lake na diņa. Vašoda čhiđa tele pal peste o vdovika gada, iľa peske o khosno, garuđa peske o muj a bešľa peske paš e brana andro foros Enajim. O Enajim sas pašes pro drom andre Timna.

¹⁵ Sar la o Juda dikhľa, gondolinda peske, hoj hiņi lubņi, bo o muj late sas zagarudo. ¹⁶ Geľa paš late pro drom a phendā: „Šun man, domuk

mange, hoj tuha te pašlúvav.“ Ov na džanelas, hoj oda hiñi leskri bori.

Oj lestar phučla: „So man deha vaš oda?“

¹⁷ Ov odphenda: „Bičhavava tuke terña kozica andral o stados.“

Avke oj leske phenda: „De man vareso aver vaš oda, medik la na bičhaveha.“

¹⁸ „So tut šaj dav akana?“ phučla latar o Juda.

Oj odphenda: „Tiri pečat la špargaha the e paca, so hin tute andro vast.“ Avke lake oda diña, pašliła laha a oj ačhiła lestar khabñi. ¹⁹ Oj palis uštiła a geła het. Čiđiła tele o khosno a urđa peske pale o vdovika gada.

²⁰ Palis o Juda bičhada la terña kozica peskre prijateľiha le Chiroha, hoj te lel latar pale oda, so lake diña, ale na arakhlá la. ²¹ Dophučelas pes le manušendar, save bešenas ode: „Kaj hiñi odi lubñi, so bešelas paš o drom paš o Enajim?“

Odphende leske: „Kade na sas ñisavi lubñi.“

²² Avke avla pale ko Juda a phenda leske: „Na arakhlom la. The o manuša andral oda foros vakerenas, hoj ñisavi lubñi ode na sas.“

²³ O Juda phenda: „Mi mukel peske oda, so la diñom. Ča te na avas pro asaben. Se me lake la kozica bičhadom tuha, ale tu la na arakhlal.“

²⁴ Sar pregeła trin čhon phende le Judaske: „Tiri bori e Tamar kerđa lubipen a avke ačhiła khabñi.“

O Juda phenda: „Anen la avri a labaren la!“

²⁵ Sar la anenas, diña te phenel peskre sas-treske: „Ačhilom khabñi ole muršestar, kaskre hine kała veci. Dikh mištes, kaskri hiñi kadi pečat la špargaha the kadi paca.“

²⁶ Sar oda dikhľa o Juda, phendă: „Oj hiňi spravodliveder sar me, bo na diňom la mire čhaske le Ťeloske.“ Paloda laha o Juda imar buter na pašľolas.

²⁷ Sar imar lake avľa o časos te ločhol, sikaďa pes, hoj andre late hin duj čhave. ²⁸ Sar lake ulonas o čhave, jekh le čhavorendar thoďa avri o vast. Odi romňi, savi lake pomožinelas le ločhol, phandľa lolı šparga le čhavoreske pro vast a phendă: „Kada avľa ešebno avri.“ ²⁹ Ale o čavoro cirdňa andre pale o vast a leskro phral avľa ešebno avri. Oj phučľa: „Sar tut ispidňal ešebno avri?“ Vašoda leske diňa nav Perek*. ³⁰ Palıs avľa avri the leskro phral, saveste sas e lolı šparga pro vast. Leske diňe nav Zerach†.

39

O Jozef the e romňi le Putifariskri

¹ Sar ľigende le Jozef andro Egipt, o Egiptănos o Putifar les cindă le Izmaelitendar. Ov sas uradňikos le faraonoskro, o velitelıs le palaciskre stražňikengro. ² Ale o RAJ sas le Jozefoha, a vašoda savoro, so kerelas, avelas leske avri. Dživelas andro kher ke peskro egiptsko raj. ³ Leskro raj dikhľa, hoj o RAJ hino ľeha a hoj les andre dojekh buči požehňinel. ⁴ O Jozef arakhľa milost andre leskre jakha a ačhıľa leskro slugas. O Putifar les ačhadă upral savoreste andre peskro kher a diňa leske andro vasta savoro, so sas leskro. ⁵ Akorestar, sar les

* **38:29** 38,29 Oda hin: te premarel. † **38:30** 38,30 Oda hin: o Vidňišagos abo Lolo.

o Egiptanos ačhađa upral peskro kher, o RAJ požehñinelas leskro kher a savoro, so les sas. Le RAJESKRO požehnañje sas upral savoreste, so les sas andro kher the pre maľa. ⁶ Avke savoro, so les sas, diña le Jozefoske andro vasta. O Putifar pes imar pal ñisoste na starinelas, ča pal o chaben, so chalas.

O Jozef mištes dičholas avri a sas igen šukar.

⁷ Pal varesavo časos le rajeskri romñi chudña te dikhel pal o Jozef a phenda leske: „Pašľuv tuke manca!“

⁸ Ale ov oda na kamelas te kerel a phenda peskre rajeskra romñake: „Dikh, miro raj pes na mušinel te starinel pal ñisoste andro kher, bo me som kade a ačhađa man upral savoreste, so hin leskro. ⁹ Andre kada kher nane ñiko mandar bareder. Nane ñič, so mange na diña andro vasta, ča tut na, bo sal leskri romñi. Sar šaj kerav kajso baro džungipen a kajso binos anglo Del?“
¹⁰ A kajte džives so džives cirdelas le Jozef pre oda, hoj laha te pašľol, ov la na šunđa.

¹¹ Sar andre jekh džives gela o Jozef te kerel peskri buči andro kher, ñiko le služobñikendar na sas khere. ¹² E romñi le Putifariskri les chudña le plaštostar a phenda: „Av, pašľuv manca!“ Ale ov denašľa avri a mukľa lake o plaštos andro vast. ¹³ Sar oj dikhľa, hoj lake mukľa o plaštos andro vast a denašľa avri, ¹⁴ vičinda peskre služobñiken a phenda lenge: „Dikhen, ande amenge kale Hebrejis, hoj amen te anel andre ladž! Kamľa manca te pašľol, ale me chudñom te kerel vika! ¹⁵ Sar šunđa, hoj kerav

vika, mukla paš ma peskro plaštos a denašla avri.“

¹⁶ Oj mukla o plaštos paš peste, medik na avla o raj khere. ¹⁷ A the leske oda phenda: „O hebrejiko slugas, saves andal ke amende, man kamla te anel andre ladž! ¹⁸ Sar keravas vika, mukla peskro plaštos paš ma a denašla avri.“

¹⁹ Sar o raj le Jozefoskro šunda o lava peskra romňakre: „Kada mange čačes kamla te kerel tiro otrokos,“ igen pre leste cholisalila. ²⁰ Avke les diňa te chudel a thođa les andre bertena maškar o bertenoša le kraliskre. Ale sar sas o Jozef andre bertena, ²¹ o RAJ sas leha. Sas ke leste jileskro a diňa, hoj te el le stražņikoske upral e bertena pre dzeka. ²² Avke o stražņikos ačhađa le Jozef upral savore bertenoša the upral savoreste, so pes ode kerelas. ²³ Oda stražņikos na dodikhelas pre ņisoste, so leske diňa te kerel, bo o RAJ sas le Jozefoha a delas, hoj leske te avel avri savoro, so kerelas.

40

O Jozef prethovel o sune andre bertena

¹ Pal varesavo časos o slugas, savo čhivkerelas e mol le faraonoske, the leskro pekaris, cholarde varesoha peskre rajes, le egiptske kralis. ² O faraonos igen cholisalila pre kala duj uradņika, pro hlavno slugas the pro hlavno pekaris. ³ Diňa len te phandel andro kher le stražņikengre veliteliskro, andre bertena, kaj sas phandlo the o Jozef. ⁴ Ačhile andre bertena pro buter časos a o velitelis le stražņikengro diňa le Jozefoske, hoj te kerel pašal lende.

⁵ Andre jekh rat o sluhas the o pekaris džanas sune. Soduždženenge sikavenas o sune, so len sas, vareso aver. ⁶ Sar ke lende tosara avla o Jozef, dikhla pre lende, hoj len hin varesavo pharipen. ⁷ Phučla lendar: „Soske san adadžives ajse smutna?“

⁸ Odfhende leske: „Sas amen sune, ale ņiko amenge na džanel te phenel, pre soste sikaven.“

O Jozef lenge phendā: „Či na del o Del te džanel, pre soste sikaven o sune? Phenen mange len.“

⁹ Avke o sluhas, savo čhivkerelas e mol, phendā avri le Jozefoske o suno: „Andro suno dikhlom anglal mande viņičis, ¹⁰ pre savo sas trin konarica. Sar avenas avri o prajti, takoj avenas avri the o kvitki a leskro hroznos dobarila. ¹¹ Andro vast likeravas le faraonoskri kuči. O hroznos, savo odčhindom, pučnavas andre le faraonoskri kuči a podiňom leske e kuči andro vast.“

¹² O Jozef leske odphendā: „Kada suno sikavel pre kada: Trin konarica hin trin dživesa. ¹³ Pal o trin dživesa tut o faraonos pale hazdela upre a dela tuke pale tiro than. A pale podavkereha e kuči andro vast le faraonoske avke sar angloda, sar salas leskro sluhas. ¹⁴ Sar pes tuke kada ačhela, mangav tut, leper tuke pre ma a presikav mange o lačhipen. Privaker tut vaš ma ko faraonos, hoj man te lel avri andral kadi bertena. ¹⁵ Se man ile našilu andral e phuv le Hebrejengri, ale aňi kade na kerdom ņič ajso, vaš soske mušindomas te bešel andre bertena.“

16 Sar dikhľa o hlavno pekaris, hoj o Jozef mištes prethoda o suno, phenda leske: „The man sas suno. Pro šero man sas trin košara mare. 17 Andro upruno košaris sas maro the bokela prekal o Faraonos a o čirikle chanas andral o košaris, so sas pre miro šero.“

18 O Jozef leske odphenda: „Kada suno sikavel pre kada: Trin košara hin trin dživesa. 19 Pal o trin dživesa tuke dela o Faraonos te odčhinel o šero a figinela tut pro stromos a o čirikle chana tiro telos.“

20 Pal o trin dživesa kerđa o Faraonos pre peskre berša hoscina prekal savore peskre uradńika a dińa te anel anglal lende le hlavne sluhās, savo leske čhivkerelas e mol, the le hlavne pekaris. 21 Le sluhāske dińa pale leskro than, hoj leske te podavkerel e kuči andro vast, 22 ale le pekaris dińa te figinel, avke sar lenge oda phenda o Jozef. 23 No oda hlavno sluhās peske pro Jozef na leperđa. Bisterđa pre leste.

41

Le faraonoskre sune

1 Pal o duj berš sas the le Faraonos suno: Ačhelas paš o pańi Nil 2 a dikhľa, sar avenas avri andral o pańi efa šukar the thule gurumńa a chudle te chal e čar paš o pańi. 3 Pal lende avle efa aver džungale the šuke gurumńa, so ačhenas paš ola ešebna gurumńa pro brehos. 4 Palis ola džungale the šuke gurumńa chale ole efa šukare the thule gurumńen. Androda pes o Faraonos prekerđa andral o soviben.

⁵ Palis pale zasuča a džalas dujto suno: Pre jekh stonka barile avri efta klasi, so sas šukar the pherde. ⁶ Pal lende barile aver efta klasi, ale kala sas avrišučarde the zlabarde la vichodoskra balvajatar. ⁷ Ola avrišučarde klasi chale upre ole efta pherde klasen. Akor pes o Faraonos prekerđa andral o soviben. Sas oda ča suno.

⁸ Tosara na sas le Faraonos smirom vaš o sune. Vašoda diňa peske te vičinel savore egiptske vrašcen the le godavere muršen a phendã lenge avri peskre sune. No na sas ņiko, ko leske šaj phendahas, pre soste o sune sikaven.

⁹ Palis o hlavno slugas, savo čhivkerelas e mol, phendã le faraonoske: „Adadžives mange avla pre godi, hoj kerđom namištes. ¹⁰ Sar salas pre ma the pro hlavno pekaris cholamen, diňal amen te phandel andre bertena, andro kher le veliteliskro, savo sas upral o stražņika. ¹¹ Andre jekh rat džahas sodujđzene suno a dojekh suno sikavelas aver. ¹² Sas amenca ode jekh terno Hebrejis, o slugas ole veliteliskro. Phendãm leske avri o sune a ov amenge phendã, so dojekh suno sikavel. ¹³ Avke sar amenge phendã, pes the ačhila. Me man dochudňom pale pre miro than, ale oda dujto sas figimen.“

¹⁴ Avke peske o faraonos diňa te vičinel le Jozef, saves takoj ande andral e bertena. O Jozef pes holinda, urđa aver gada a avla anglo faraonos.

¹⁵ O faraonos phendã le Jozefoske: „Džavas suno a ņiko mange na džanel te phenel, pre soste sikavel. Šuđom pal tu, hoj džanes te phenel, pal soste hine o sune.“

16 „Na me,“ odphenda o Jozef le faraonoske, „ale o Del tuke odphenela, hoj tuke te el mištes.“

17 Avke o faraonos phenda avri le Jozefoske o suno: „Džavas suno, hoj somas paš o pañi Nil. 18 Jekhwareste avle avri andral o pañi efta šukar the thule gurumña, so chudle te chal e čar paš o pañi. 19 Pal lende avle the aver efta džungale the šuke gurumña. Kajse džungale gurumñen mek na dikhlom ñikhaj andro Egipt. 20 Ola džungale the šuke gurumña chale ole efta šukare the thule gurumñen. 21 Sar len chale, na dičholas pre lende, hoj vareso chale, bo mek furt dičhonas avke džungales sar angloda. Akor man prekerdom andral o soviben. 22 Palis andro suno dikhlom, sar pre jekh stonka barile avri efta pherde the šukar klasi. 23 Pal lende barile avri efta šuke the sane klasi, so sas labarde la vichodoskra balvajatar. 24 Ola šuke klasi chale ole efta šukare klasen. Kada palis phendom mire vraščenge, ale ñiko mange na džanelas te phenel, pre soste sikaven.“

25 O Jozef phenda le faraonoske: „Soduj sune le faraonoskre sikaven pre oda jekh. Kaleha tuke o Del sikađa, so kamel te kerel. 26 O efta šukar gurumña hin efta berš. O efta šukar klasi hin tiš efta berš. Oda hin jekh suno. 27 O efta šuke the džungale gurumña, so pal lende avle avri, hin tiš efta berš, avke sar the ola efta šuke klasi, so sas zlabarde la vichodoskra balvajatar. Oda sikavel, hoj ela efta berš bokh.

28 Avke ela, sar oda phendom le faraonoske. O Del sikađa, so kamel te kerel. 29 Avel efta berš, andre save ela savorestar pherdo andre

calo Egipt. ³⁰ Pal lende avela efta berš bokh a calo Egipt bisterela pre ola lače berša, sar len sas savorestar pherdo. E bokh zničinel cali phuv. ³¹ Pre ola berša, kana len sas savorestar pherdo, pes aňi na leperela angle odi bari bokh, so avela. ³² Oda, hoj o faraonos džalas oda suno duvar, sikavel pre oda, hoj o Del pes pal oda imar rozhodňinda a kerela oda sig.

³³ Akana, Faraonona, rode godavere muršes, savo džanela so te kerel, a ačhav les upral cali phuv Egipt. ³⁴ Mi ačhavel o Faraonos upral kadi phuv uradňiken, save lena jekh peťina savore ulipnastar andre kala efta berša, sar ela savorestar pherdo. ³⁵ Andre kala lače berša, so aven, mi skiden savoro chaben a mi odthoven o zrnos andro fori le faraonoskre a mi den pozoris pre oda. ³⁶ Kala chabena ena odthode prekal ola efta berš, andre save ela e bokh andro Egipt, hoj o manuša te na meren bokhatar.“

³⁷ Kada lav sas le faraonoske the savore leskre služobňikenge pre dzeka. ³⁸ Akor o faraonos phenda peskre služobňikenge: „Arakhela pes ajsa manuš, andre savo hin o duchos le Devleskro?“

³⁹ Palis o Faraonos phenda le Jozefoske: „Te tuke diňa o Del kada savoro te džanel, nane ňiko ajsa godaver, sar sal tu, savo džanel, so kampil te kerel. ⁴⁰ Tu aveha spravcas upral miro palacis a savore mire manuša mušinena te šunel savoro, so pheneha. Ča me, o kralis, avava bareder sar tu.“

⁴¹ O Faraonos mek phenda: „Dikh, ačhavav tut spravcaske upral calo Egipt.“ ⁴² Palis o Faraonos

iľa tele e kraliko angrusi pal o vast a thođa la le Jozefoske pro vast. Urđa pre leste o gada le jemne ľanostar a thođa leske pre meň somnakuno lancos. ⁴³ Diňa les te lidźal andro dujto kraliko verdan a vičinenas anglal leste: „Peren pro khoča!“ Avke sas ačhado upral calo Egipt.

⁴⁴ Palis phendľa o Faraonos le Jozefoske: „Me som o Faraonos, ale bijal tiro lav ňiko andre calo Egipt našti ňič kerel – našti čhalavel aňi le vasteha, aňi le pindreha.“ ⁴⁵ O Faraonos čerinda le Jozefoske o nav pro Cafenat-Paneach a diňa leske la Asenata romňake, savi sas e čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj andro foros Heliopolis. Avke o Jozef sas ačhado upral calo Egipt.

⁴⁶ Le Jozefoske sas tranda (30) berš, sar chudňa te kerel prekal o Faraonos, egiptsko kralis. O Jozef palis odgeľa le Faraonostar a prephirda calo Egipt. ⁴⁷ Ola efta berša delas e phuv but ulipen. ⁴⁸ Ola efta berša o Jozef skidelas savoro chaben, so sas andro Egipt a odthovelas oda andro fori. Andre dojekh foros odthovelas o chaben ole malendar, so sas ode. ⁴⁹ O Jozef skidňa ajci pherdo zrnos sar moroskri poš. Sas olestar ajci but, hoj oda preačhile imar te rachinel, bo pes oda aňi na delas.

Le Jozefoskre čhave

⁵⁰ Sar mek na sas e bokh, le Jozefoske ulile duj muršora, save les diňa e Asenata, e čhaj le rašaskri le Poti-Feraskri. ⁵¹ O Jozef diňa le ešebne čhaske nav Menaše, bo phendľa: „O Del mange diňa te bisterel pre savore mire

pharipena the pre cali miri dadeskri famelija.“
⁵² Le dujtoneske diña nav Efrajim, bo phenda:
 „O Del diña, hoj mange te ulon čhave andre
 phuv, andre savi man sas o pharipen.“

⁵³ Palis preačhile ola efta berša, andre save sas
 andro Egipt savorestar pherdo, ⁵⁴ a avla efta berš
 bokh, avke sar oda phenda o Jozef. E bokh avla
 andre savore phuva, ale andre calo Egipt sas dos
 chaben. ⁵⁵ Sar imar the o Egiptana bokhalonas
 a o manuša vičinenas ko Faraonos vaš o chaben,
 phenda lenge o Faraonos: „Džan ko Jozef a keren
 oda, so tumenge phenela!“

⁵⁶ Sar imar sas e bokh pal cali phuv, o
 Jozef phundrađa savore skladi a bikenelas le
 Egiptanenge o zrnos, bo andro Egipt sas igen
 bari bokh. ⁵⁷ Savore manuša pal cali phuv
 džanas andro Egipt ko Jozef te cinel o zrnos, bo
 sas igen bari bokh pre cali phuv.

42

Le Jakoboskre čhave džan andro Egipt

¹ Sar pes o Jakob došunđa, hoj andro Egipt
 hin o zrnos, phenda peskre čhvenge: „Soske
 ča bešen a dikhen jekh pre aver? ² Šundom, hoj
 andro Egipt bikenen o zrnos. Džan ode a cinen
 amenge, hoj te predživas a te na meras.“

³ Avke ola deš phrala le Jozefoskre gele te cinel
 o zrnos andro Egipt. ⁴ Ale o Jakob na bičhađa le
 Jozefoskre phrales le Benjamin leskre phralenca,
 bo phenda peske: „Šaj pes leske vareso ačhel.“

⁵ Avke gele le Izraeloskre čhave olenca, save

džanas andro Egipt te cinel o zrnos, bo the andro Kanaan sas bokh.

⁶ O Jozef sas spravcas upral o Egipt a ov bikenelas o zrnos savore manušenge pal cali phuv. Sar avle ke leste leskre phrala, bandile anglal leste dži pre phuv. ⁷ Sar o Jozef dikhla peskre phralen, prindžarda len, ale na diña lenge oda te džanel a vakerelas lenca zoraes sar cudze manušenca. Phučla lendar: „Khatar avlan?“

On odphende: „Avlam andral e phuv Kanaan, hoj te cinas chaben.“

⁸ O Jozef sprindžarda peskre phralen, ale on les na sprindžarde. ⁹ Akor peske o Jozef leperda pre ola sune, save les sas pal lende varekana. Phenda lenge: „Tumen san špijona! Avlan te rodel o thana, so pes den lokes te zalel.“

¹⁰ Phende leske: „Na, rajeja amaro! Amen, tire sluhi, peske avlam ča cinel chaben. ¹¹ Savore sam čhave jekhe dadestar a sam pačivale manuša. Tire služobnika nane špijona!“

¹² Ale ov lenge pale phenda: „Na! Tumen avlan kade te rodel thana, so pes den lokes te zalel.“

¹³ On odphende: „Tire služobnika samas dešuduj (12). Sam phrala, čhave jekhe dadestar andral o Kanaan. O nekterneder hino akana paš o dad a jekh phral imar na dživel.“

¹⁴ Ale o Jozef lenge ada pale phenda: „Hin oda avke, sar phendom: San špijona! ¹⁵ A kavke tumen skušinava avri: Avke sar dživel o Faraonos, na džana adarik het, medik na anena tumare nekternedere phrales! ¹⁶ Bičhaven

jekhes tumendar, hoj les te anel. A okla džene tumendar ačhena ade andre bertena. Akor pes dikhela, či vakeren čačipen, abo na. Avke sar dživel o Faraonos: „San špijona!“¹⁷ Palis len thođa pro trin džives andre bertena.

¹⁸ Pro trito džives lenge o Jozef phendā: „Me man darav le Devlestar. Te kamen te ačhel džide, keren oda, so phenav.“¹⁹ Te vakeren o čačipen, mušinel jekh tumendar te ačhel andre bertena a tumen savore džan khere a liġenen o zrnos peskre bokhale famelijenge.²⁰ Ale tumare nekternedere phrales mange mušinen te anel! Kaleha presikavena, hoj vakeren o čačipen, a na merena.“

On pre oda priačhile.²¹ A vakerenas maškar peste: „Čačes kerđam namištes amare phraleske. Dikhlam les, andre savo pharipen ħino, a sar pre amende zorales vičinelas, hoj leske te pomožinas, amen les na šunahas, a vašoda pre amende avla kadi bari bida.“

²² O Ruben lenge phendā: „Na phendom tumenge, hoj te na keren nič ole čhaske? No tumen man na šundān. Akana počinaha vaš leskro dživipen.“²³ Ale on na džanenas, hoj o Jozef lenge achalol, bo vakerelas lenca prekal o manuš, savo lenge prethovelas andre lengri čhib.²⁴ O Jozef pes lendar visardā a chudña te rovel. Palis avla ke lende pale a vakerelas lenca. Avke lendar iľa avri le Šimeon a diña les te phandel anglal lengre jakha.

O phrala džan pale andro Kanaan

²⁵ Palis o Jozef prikazinda le sluhenge, hoj te pherdžaren savore lengre gone le zrnoha a te thoven lenge pale o rupune love andre dojekh gono a te den len chaben pro drom. Avke the kerde. ²⁶ O phrala peske thode o zrnos pro somara a gele het. ²⁷ Sar zaačhile te presovel pre jekh than, jekh lendar phundrađa o gono, hoj te del te chal le somaris, a dikhľa andre o love. ²⁸ Vičinda pro phrala: „Diňa mange pale o love! Kade hine andro gono!“

Akor lenge avľa bari dar andro jile, chudle te izdral a vakerenas maškar peste: „S'oda amenge o Del kerđa?“

²⁹ Sar doavle ke peskro dad ko Jakob andro Kanaan, phende leske savoro, so pes lenge ačhila: ³⁰ „Oda murš, o raj andral odi phuv, amenca igen namištes vakerelas, avke sar te ulamas špijona. ³¹ Ale amen leske phendam: ‚Amen sam pačivale manuša, na sam nisave špijona. ³² Samas dešuduj phrala, čhave jekhe dadestar. Jekh amendar imar nane a oda nekterneder hino akana amare dadeha andro Kanaan.‘ ³³ Avke amenge o raj andral odi phuv phenda: ‚Pal ada džanava, hoj vakeren čačipen, te jekhe tumare phrales mukena ade. Len tumenge o zrnos prekal tumari famelija a šaj džan! ³⁴ Sar mange anena tumare nekternedere phrales, pal ada prindžarava, hoj na san špijona, ale hoj vakeren o čačipen. Palis tumenge pale premukava tumare phrales a pal kadi phuv šaj phirena, kaj kamena.‘ “

³⁵ Palis, sar čhivenas avri o zrnos andral o gone, savore ode arakhle peskre gonore le

rupenca. Sar dikhle jekhetane le dadeha o love, predarandile. ³⁶ Akor lenge o dad o Jakob phendā: „Tumen kamen, hoj te našavav savore mire čhaven? O Jozef imar nane, aňi o Šimeon! A akana mange kamen te lel the le Benjamin? Me som oda, ko cerpinav vaš oda savoro!“

³⁷ Avke o Ruben phendā le dadeske: „Šaj murdares mire duje čhaven, te tuke na anava le Benjamin pale. Ma dara tut, ča de les mange andro vasta a me tuke les anava pale.“

³⁸ Ale o Jakob phendā: „Me na mukav mire čhas ode te džal tumenca! Leskro phral o Jozef hino imar mulo a ov ačhiľa korkoro. Som imar phuro a te pes leske vareso ačilahas pro drom, pre savo gelanas, ta andre bari žala muľomas.“

43

O phrala kamen te džal pale andro Egipt

¹ Andre phuv Kanaan sas e bokh furt goreder.

² Sar imar dochale savoro zrnos, so ande andral o Egipt, phendā o Jakob peskre čhavage: „Džan pale a cinen amenge mek sikra chaben!“

³ O Juda odphendā: „Oda murš amenge zorales phendā: ‚Te na ela tumenca tumaro phral, ta na dikhena miro muj.‘ ⁴ Te tu domukeha, hoj te avel amenca ode amaro phral, džaha a cinaha tuke chaben. ⁵ Ale te les na mukeha, amen bijal leste ode na džaha. Bo o spravcas upral o Egipt amenge zorales phendā, hoj te na ela amenca amaro phral, na dikhaha leskro muj.“

⁶ Akor o Izrael phendā: „Soske mange kerđan mek buter pharipen? Soske phendān avri ole muršeske, hoj tumen hin mek jekh phral?“

⁷ On odphende: „Bo ov amendar buterval phučelas, či mek dživel amaro dad a či amen hin phral. Odphendān leske ča pre oda, so amendar phučelas. Sar šaj džanlam, hoj amenge phenela: „Anen, mange tumare phrales!““

⁸ Palis o Juda phendā peskre dadeske le Izraeloske: „Muk tire čhas le Benjamin, mi avel manca pro drom! Avke predživaha a na meraha aňi amen, aňi tu a aňi amare čhave. ⁹ Me les lav pre mande: Mire vastendar peske les šaj manges. Te les na anava tuke pale džides, avava anglal tu vinnovato calo miro dživipen. ¹⁰ Te pes na zlíkerđamas kade ajci but, imar dujtovar ulamas andro Egipt the pale.“

¹¹ O dad o Izrael lenge phendā: „Te o Benjamin mušinel te džal tumenca, akor len ola nekfeder veci andral amari phuv a lidžan ole rajeske upral o Egipt sar đaros: Sikra balzamos the medos, e voňavo živica the mirha, o pendeča the mandle. ¹² Len tumenca duvar ajci love, bo mušinen te del pale savore love, so arakhlan andro gone. Šaj el, hoj vareko kerđa chiba. ¹³ Len tumenca the le phrales a džan imar pale ke oda manuš. ¹⁴ O Nekzoraleder Del mi presikavel tumenge o jileskeriben, hoj oda manuš te premukel le Benjamin the ole avre phrales. Te mušinav te našavel mire čhaven, mi ačhel pes.“

O phrala pale anglo Jozef

¹⁵ Avke o phrala ile peha o dari a duvar ajci rupune love the le Benjamin. Gele andro Egipt a ačhenas anglo Jozef. ¹⁶ Sar o Jozef dikhla paš lende le Benjamin, phenda le sluhasko, savo sas upral leskro kher: „Le kale muršen andre miro kher. Murdar varesave džviros andral o stados a pripravin o chaben, bo chana manca o dilos.“

¹⁷ Oda sluhasko kerda avke, sar leske o Jozef phenda, a ila len andre leskro kher. ¹⁸ Ale ola murša predarandile, sar len ile andro kher le Jozefoskro, a phende peske: „Ile amen kade andre vaš ola love, so amenge thode pale andre amare gone. Akana amen chudena a marena! Lena amenge le somaren a kerena amendar peskre otroken!“

¹⁹ Sar avle ko vudar paš le Jozefoskro kher, phende leskre sluhasko: ²⁰ „Mangas tut, raja, amen imar jekhvar kade samas te cinel chaben. ²¹ Sar avlam pro than, kaj ačhilam te presovel, phundrađam o gone a dojekh amendar arakhlam peskre love - ajci, keci počindam. Akana tumenge anas ola love pale. ²² A andam peha mek the buter love, hoj peske te cinas pale chaben. Čačes na džanas, ko amenge thođa ola love andro gone.“

²³ „Aven andro smirom,“ phenda lengo o sluhasko. „Ma daran nisostar! Tumaro Del, o Del tumare dadeskro, tumenge ola love thođa andro gone. Se me tumaro počiniben imar chudnom.“ Palis ke lende anda le Šimeon.

²⁴ Palis o sluhasko anda ole muršen andro kher le Jozefoskro a diňa len paňi, hoj peske te thoven (omoren) o pindre. Diňa te chal the lengre

somaren. ²⁵ Medik avľa o Jozef, pripravinde prekal leste o dari, bo sas lenge phendo, hoj chana ode o dilos.

²⁶ Sar o Jozef avľa andro kher, dine leske o dari a bandile anglal leste dži pre phuv. ²⁷ Ov lendar phučelas, hoj sar lenge hin, a phenda: „Mištes hin tumare phure dadeske, pal savo mange vakerenas? Mek dživel?“

²⁸ On odphende: „Tire slugaske, amare dadeske, hin mištes, mek dživel.“ Palis pele pro khoča a bandonas anglal leste.

²⁹ Sar dikhľa peskre phrales le Benjamin, le čhas peskra dakro, phučľa: „Oda ov hino tumaro nekterneder phral, pal savo mange vakerenas?“ Palis phenda: „Mi el o Del jileskro ke tute, čhavo miro!“ ³⁰ Androda o Jozef sig geľa pašal lende het, bo avľa leske pharo, sar dikhľa peskre phrales. Geľa andre aver kher a ode chudňa te rovel. ³¹ Palis thođa o muj a avľa avri. Zlikerďa pes a phenda: „Anen o chaben!“

³² A podine o chaben le Jozefoske pre leskro skamind a leskre phralenge pre aver. O Egiptana bešenas avrether, bo našti chanas jekhetane le Hebrejenca. ³³ O phrala bešenas anglal o Jozef pal peskre berša, le nekphurederestar dži ko nekterneder. Dojekh lendar pes čudalinelas, hoj bešen sako pal peskre berša. ³⁴ Palis len pal peskro skamind diňa chaben. Ale le Benjamin diňa pandžvar buter sar avre phralen. Pijenas a radisaľonas jekhetane leha.

Le Jozefoskri rupuňi kuči

¹ O Jozef palis phendā le sluhasko upral leskro kher: „Pherar le muršenge o gone le chabeneha, keci ča birinena te lidžal, a dojekheske thov pale leskre love upral andro gone. ² Ole nekternedereske thov andro gono miri rupuňi kuči the leskre love, savenca počinda vaš o zrnos.“ O sluhasko kerda avke, sar leske phendā o Jozef.

³ Tosara, sar vidňisalolas, premukle le phralen lengre somarenca. ⁴ Sar džanas avri andral o foros a na sas mek dur, phendā o Jozef le sluhasko: „Dža sigo pal ola murša. Te len dochudeha, phen lenge: ‚Soske vaš o lačhipen visardan pale o nalačhipen? ⁵ Soske čordan e rupuňi kuči, andral savi pijel a savaha vražinel miro raj? Aleha kerdan igen namištes!‘ “

⁶ Sar len dochudňa, phendā lenge ola lava. ⁷ On leske odphende: „Soske ada phenes, rajaja miro? Kajso vareso amen šoha na kerđamas! ⁸ Dikh, o love, so arakhlam upral andro gone, andam pale andral o Kanaan. Sar šaj amen čordamas o rup vaj o somnakaj andral o kher tire rajeskro? ⁹ Te pes oda arakhela ke varesavo tiro služobňikos, mi merel a amen savore avaha tuke otroka, rajaja miro.“

¹⁰ O sluhasko phendā: „Mištes, mi el avke, sar phendan. Oda, ko ila e rupuňi kuči, ela miro otrokos a tumen avena premukle.“ ¹¹ Avke savore sigo thode peskre gone tele pre phuv a phundrade len. ¹² Palis o sluhasko chudňa te rodel le phurederestar dži ko nekterneder. E kuči pes arakhlā andro gono le Benjaminskro.

¹³ Androda pre peste savoredžene čingerde peskre plašti. Thode o veci pro somaris a visarde pes pale andro foros.

¹⁴ Avke o Juda dogela peskre phralenca andro kher le Jozefoskro a pele anglal leste pre phuv, bo ov sas mek ode. ¹⁵ O Jozef lenge phenda: „S'oda kerđan? Tumen na džanenas, hoj kajso manuš sar me džanel te vražinel?“

¹⁶ O Juda phenda: „So tuke šaj phenas pre ada, rajeja miro? So te keras, hoj amenge te odmukes? O Del oda domukla pre peskre služobnika vaš o binos, so kerđam. Akana, rajeja miro, sam tire otroka, amen the oda, kaske arakhle e kuči.“

¹⁷ Ale ov lenge odphenda: „Na! Me kajso vareso na kerava! Mange ela otrokos ča oda, kaske arakhle e kuči. Tumen savore šaj džan andro smirom ke peskro dad.“

O Juda pes privakerel vaš o Benjamin

¹⁸ Palis o Juda geľa anglo Jozef a phenda: „Mangav tut, rajeja miro, domuk tire sluhaske, hoj te phenel vareso peskre rajeske. Ma av cholamen pre peskro sluhas, se tu sal sar o Faraonos! ¹⁹ Tu pes akor, rajeja amaro, phučehas tire sluhendar: ‚Hin mek tumen dad abo phral?‘ ²⁰ Amen tuke, rajeja, phendā: ‚Hin amen mek phuro dad the terno phral, savo leske uliľa pro phuripen. Leskro phral imar hino mulo a ov ačhila jekhoru čhavo peskra datar. Amaro dad les igen kamel.‘

²¹ Palis tu phendal peskre sluhenge: ‚Anen mange les, hoj les te dikhav peskre jakhenca!‘

²² Akor, rajeja, phendā tuke: ‚Oda čhavo naši

omukel le dades, bo te les omuklahas, o dad muľahas.' ²³ Ale tu phendal tire sluhenge: ‚Te tumenca na avela tumaro nekterneder phral, ma sikaven pes mange pro jakha!‘

²⁴ Sar palis avľam ke tiro sluhas, ke amaro dad, rozvakerďam leske savoro, so phendal tu, rajaja. ²⁵ Amaro dad phendā: ‚Džan pale a cinen sikra chaben.‘ ²⁶ Amen leske odphendam: ‚Našti džas, te amenca na avela the amaro nekterneder phral. Bijal leste pes našti sikavas ole manušeske pro jakha.‘

²⁷ Pre ada amenge phendā tiro sluhas, amaro dad: ‚Tumen mištes džanen, hoj miri romňi man diňa ča duje čhaven. ²⁸ Jekh lendar man imar omukľa a me mange phendom, hoj les mušinda te rozchal o dzivo džviros. Akorestar les na dikľom.‘ ²⁹ O dad mek phendā: ‚Te lena mandar the kales a pro drom pes leske vareso ačhela, thovena man pro phuripen andro hrobos.‘

³⁰ Akana, rajaja miro, sar me šaj džava pale ke tiro sluhas ke miro dad, te o čhavo, saves cale peskre džživipnaha kamel, na uľahas amenca?

³¹ Te pes dodžanela, hoj o čhavo nane amenca, merela. Tire sluhi oleha anena tire sluhas, amare dades, pro phuripen andro hrobos. ³² Me, tiro sluhas, ilom ole čhas le dadestar pre peste. Phendom le dadeske, hoj te les na anava leske pale, avava vinnovato anglal leste calo miro džživipen.

³³ Akana domuk mange, hoj me te ačhav tire otrokoske vaš kada čhavo, rajaja miro, a ov mi džal het peskre phralenca. ³⁴ Sar šaj avľomas

pale ke miro dad, te o čhavo na ulahas manca? Birindomas te dikhel pre žala, savi avlahas pre miro dad?"

45

O Jozef pes del te sprindžarel le phralenge

¹ O Jozef pes imar našti zlikerđa. Vičinda pre savorende, save ačhenas pašal leste: „Savore džan het!“ Avke ņiko ode na sas, sar o Jozef pes diňa te sprindžarel peskre phralenge. ² Palis zorales zarunđa. Šunde oda o Egiptana the calo palacis le faraonoskro.

³ Avke phenđa peskre phralenge: „Me som o Jozef! Dživel mek miro dad?“ Ale len oda avke zaiľa, hoj na džanenas te phenel aňi jekh lav peskre phraleske.

⁴ O Jozef lenge phenđa: „Aven pašeder ke ma!“ Sar avle ke leste, phenđa: „Me som o Jozef, tumaro phral, saves bikendaň andro Egipt.

⁵ Akana tumenge imar te na el pharo a te na dukhal tumen ada, hoj man kade bikendaň. O Del man bičhađa kade angle tumende, hoj te zachraňnav tumare dživipena. ⁶ Hin oda imar duj berš, so hin e bokh pre phuv. Ela mek pandž berš, so pes na kerela buči pre maľa aňi pes na skidela upre. ⁷ O Del man bičhađa anglal tumende andre kadi phuv, hoj tumen the tumare čhave te aven zachraňimen prekal kadi bari zachrana. ⁸ Tumen man kade na bičhađan, ale o Del. Ov man ačhađa sar nekbaredere faraonoskre uradňikos sar ešebne rajes upral calo leskro kher the upral calo Egipt.

⁹ Sigo džan pale ke miro dad a phenen leske, hoj me phenav: „O Del ačhađa man, le Jozef, rajeske upral calo Egipt. Av ke ma so nek-sigeder! ¹⁰ Bešeha pašes paš ma andre phuv Gošen savoreha, so tut hin: tire čhavenca the le čhavengre čhavenca, tire bakrorenca, kozenca the gurumñenca. ¹¹ Ode tumen me dava o chaben. Bo mek pandž berš likerela e bokh a na kamav, hoj vareko olendar, save hine tuha, te bokhalon – aňi tu aňi tiri famelija.’ “

¹² O Jozef mek phenda: „Tumen the tumaro phral o Benjamin šaj dikhen, hoj som oda me, o Jozef, savo tumenca vakerel. ¹³ Phenen le dadeske, savi bari zor man hin ade andro Egipt, the pal savoreste, so dikhlan. Palis sidaren a anen les ade.“

¹⁴ Avke pes o Jozef the o Benjamin obchudle a sodujdžene chudle te rovel. ¹⁵ Rovibnaha čumidla savore peskre phralen. Palis leskre phrala leha chudle te vakerel.

¹⁶ Sar avla o hiros andro kher le faraonoskro, hoj avle le Jozefoskre phrala, sas oda pre dzeka le faraonoske the leskre sluhenge. ¹⁷ O faraonos phenda le Jozefoske: „Phen tire phralenge, mi thoven peskre veci pre peskre somara a mi džan andro Kanaan. ¹⁸ Mi len le dades the peskre fameliji a mi aven ke mande. Dava len oda nekfeder than, so hin andro Egipt, the le nekfedere chabenestar kala phuvatar. ¹⁹ Prikazin lenge: ‚Keren kada: Len tumenge o verdana andral o Egipt prekal tumare čhave the romňija a anen tumenca pale the le dades. ²⁰ Te na bajinen pal

ňisoste, so omukena, bo chudena oda nekfeder, so del o Egipt.' "

²¹ O čhave le Izraeloskre oda the kerde. O Jozef len diňa verdana the chaben pro drom, avke sar leske phenda o Faraonos. ²² Savoren lendar diňa neve gada, ale le Benjamin diňa trin šel (300) rup the mek pandž neve gada. ²³ Peskre dadeske bičhađa deše somaren, pre save sas thode ola nekfeder dari andral o Egipt, the deše oslicen, pre save sas thodo o zrnos, o mare the o chaben pro drom. ²⁴ Palis le phralen premukla. Sar džanas het phenda lenge: „Ča pes ma vesekedinen le dromeħa!“

²⁵ Avke gele het andral o Egipt andro Kanaan ko dad ko Jakob. ²⁶ Phende leske: „O Jozef mek dživel! Ov vladñinel upral calo Egipt!“ Ale sar ada šunda o dad, ačhila sar bar a našti lenge dopačalas. ²⁷ Ale sar leske phende savoro, so lenge phenda o Jozef, a sar o Jakob dikhla o verdana, so bičhađa o Jozef, hoj les te anen andro Egipt, o Jakob avla pale ke peste. ²⁸ Phenda: „Akana tumenge imar pačav! Miro čhavo o Jozef čačes dživel! Džav, hoj les te dikhav sigeder, sar merava.“

46

O Jakob džal andro Egipt

¹ O Izrael iħa peħa savoro, so les sas, a džalas andro Egipt. Sar dogela andre Beer-Šeba, anda ode obeti le Devleske, saves lašarelas leskro dad o Izak.

² O Del prevakerďa ko Izrael rači andro videňje: „Jakob! Jakob!“

„Kade som!“ ov odphendā.

³ Phendā leske: „Me som o Del, o Del tire dadeskro. Ma dara tut te džal andro Egipt, bo ode tutar kerava igen baro narodos. ⁴ A me tuha džava andro Egipt a anava tut odarik pale. O Jozef ela paš tu, sar mereha.“

⁵ Avke o Jakob odgeľa andral e Beer-Šeba. Le Izraeloskre čhave thode le dades le Jakob, le čhaven the le romňijen andro verdana, save bičhadā o Faraonos. ⁶ Avke o Jakob the caľi leskri famelija avle andro Egipt a ĩle peha o stadi the o barvalipen, so peske skidle andro Kanaan. ⁷ Andro Egipt andā caľa peskra famelija, peskre čhaven the čhajen lengre čhavenca.

⁸ Kala hine o nava le Izraeloskre čhavengre, save avle andro Egipt – oda hin o Jakob the leskre čhave:

Leskro ešebno čhavo sas o Ruben. ⁹ Le Rubenoskre čhave sas o Chanoch, o Palu, o Checron the o Karmi.

¹⁰ Le Šimeonoskre čhave sas o Jemuel, o Jamin, o Ohad, o Jachin, o Cochar the o Šaul, savo sas čhavo la Kanaančankatar.

¹¹ Le Leviskre čhave sas o Geršon, o Kohat the o Merari.

¹² Le Judaskre čhave sas o Er, o Onan, o Šelah, o Perc the o Zerach. Ale o Er the o Onan mule andro Kanaan. Le Perc sas čhave o Checron the o Chamul.

¹³ Le Jisacharoskre čhave sas o Tolas, o Puvah, o Job the o Šimron.

¹⁴ Le Zebulunskre čhave sas o Sered, o Elon the o Jachleel.

¹⁵ Kala sas la Lejakre the le Jakoboskre čhave, save lenge ulile andro Paddan-Aram. Ode lenge ulila the e čhaj e Dina. Savore leskre čhave the čhaja la Lejaha sas tranda the trin (33).

¹⁶ Le Gadoskre čhave sas o Cifjon, o Chagi, o Šuni, o Echon, o Eri, o Arodi the o Areli.

¹⁷ Le Ašeroskre čhave sas o Jimnah, o Jišvah, o Jišvi the o Berijah a lengri pheñ sas e Serach. Le Berijah sas čhave o Cheber the o Malkiel.

¹⁸ Kala sas o dešušov (16) čhave le Jakoboskre, save les sas la Zilpaha. Oj sas e služka, sava diña o Laban peskra čhake la Lejake.

¹⁹ Le Jakoboskra romňake la Rachelake ulile o Jozef the o Benjamin. ²⁰ Le Jozefoske ulile andro Egipt o Menaše the o Efrajim la Asenataha, savi sas e čhaj le Poti-Feraskri, savo sas rašaj andro Heliopolis.

²¹ Le Benjaminoskre čhave sas o Belas, o Becher, o Ašbel, o Geras, o Naaman, o Echi, o Roš, o Mupim, o Chupim the o Ard.

²² Kala sas la Rachelakre dešuštar (14) čhave, save la sas le Jakoboha.

²³ Le Danoskro čhavo sas o Chušim.

²⁴ Le Naftaliskre čhave sas o Jachceel, o Guni, o Jecer the o Šilem.

²⁵ Kala sas le Jakoboskre ehta čhave, save les sas la Bilhaha. Oj sas e služka, sava diña o Laban peskra čhake la Rachelake.

²⁶ Le Jakoboskre čhave peskre čhavenca, save gele leha andro Egipt, sas šovardeš the šov (66), te na genas le Jakoboskre čhavengre borijen.

²⁷ Te zgenaha the le Jozefoskre duje čhaven, save leske ulile andro Egipt, avle ode le Jakoboskra famelijaha jekhetane eftavardeš (70) džene.

²⁸ O Jakob bičhađa peskre čhas le Juda anglal te phenel le Jozefoske, hoj pes te arakhel lenca andro Gošen. Avke avle andre phuv Gošen.

²⁹ O Jozef diňa te pripravinel peskro verdan a geľa anglal andro Gošen, hoj pes te arakhel peskre dadeha le Izraeloha. Sar avľa paš leste, obchudňa les a chudňa te rovel.

³⁰ O Izrael phendă le Jozefoske: „Akana imar šaj merav, bo tut dikhlom a džanav, hoj džives.“

³¹ Palis o Jozef phendă peskre phralenge the savorenge, so sas leha: „Mušinav te džal te phenel le Faraonoske, hoj avle ke ma mire phrala the cali famelija mire dadeskri andral o Kanaan.

³² Phenava leske, hoj san pastjera, save likerem le bakren, a hoj avlan savore tumare stadenca the barvalipnaha. ³³ Te tumen o Faraonos vičinela a phučela tumendar, savi buči keren,

³⁴ phenen leske: ‚Tire sluhi hine pastjera le stadengre calo amaro dživipen avke sar amare phure dada.‘ Ada phenena vašoda, hoj tumenge te domukel te ačhel andre phuv Gošen, bo le Egiptanenge o pastjera džunglon.“

47

O Jakob anglo Faraonos

¹ O Jozef odgela a phenda le faraonoske: „Miro dad the mire phrala avle andral o Kanaan peskre stadenca, dobitkoha the savore barvalipnaha. Akana hine andre phuv Gošen.“ ² Palis ila avri peskre phralendar pandže dženen a anda len anglo faraonos.

³ O faraonos phučla leskre phralendar: „Savi buči keren?“

„Amen sam pastjera, save pašinen le staden avke sar the amare dada,“ odphende leske.

⁴ „Amen avlam te bešel andre kadi phuv, bo andro Kanaan avla igen bari bokh a prekal o stadi ode nane chaben. Domuk tire sluhenge, hoj te bešen andre phuv Gošen.“

⁵ O faraonos phenda le Jozefoske: „Tiro dad the tire phrala avle ke tute ⁶ a cali phuv andro Egipt hiñi anglal tu. Thov tire dades the tire phralen te bešel andro nekfeder than la phuvakro, andro Gošen. Te hin maškar lende godaver murša, ačhav len upral mire stadi.“

⁷ O Jozef anda peskre dades le Jakob a sikada les le faraonoske. A o Jakob požehñinda le faraonos. ⁸ O faraonos phučla le Jakobostar: „Keci tuke berš?“

⁹ O Jakob odphenda le faraonoske: „Miro džživipnaskro drom likerel šel the tranda (130) berš. O džživipena mire dadengre likerenas buter a na sas ajse phare sar miro.“ ¹⁰ Palis o Jakob požehñinda le faraonos a gela lestar het.

¹¹ O Jozef thoda te bešel peskre dades the le phralen andro Egipt a diña len phuva the mali andro nekfeder than andre phuv Raamses, avke sar oda phenda o Faraonos. ¹² Avke o Jozef diña

chaben le dades, le phralen the caľa famelija le dadeskra pal oda, keci len sas čhave.

E bokh andro Egipt

¹³ Na sas maro pre cali phuv, bo e bokh sas igen bari. O manuša andro Egipt the andro Kanaan igen bokhalonas. ¹⁴ O Jozef vaš o zrnos, so bikenda, skidňa upre savoro rup, so sas andro Egipt the andro Kanaan, a ligenda oda andro palacis le faraonoskro. ¹⁵ Sar imar na sas love andro Egipt the andro Kanaan, savore Egiptana avenas ko Jozef a mangelas: „De amen maro! Soske te meras anglal tire jakha ča vašoda, hoj amen imar nane love?“

¹⁶ „Te tumen nane love, anen tumare stadi a me tumen vaš oda dava chaben,“ phenda lenge o Jozef. ¹⁷ Avke anenas ko Jozef peskre stadi a ov len delas maro vaš o graja, bakre, gurumňa the somara. Andre oda berš lendar o Jozef cinda savore stadi vaš o chaben.

¹⁸ Avke pregeľa jekh berš. Pre aver berš avle pale a phende: „Na garuvaha anglal tu, rajeja amaro, hoj o love amenge dogele a the amare stadi hine imar tire. Nane amen imar, so tut te del, ča amare řela the amare mali. ¹⁹ Soske te meras anglal tire jakha a te zamukas peskre mali? Cin tuke amen the amare mali vaš o maro a avaha otroka le Faraonoske. Ča de amen zrnos, hoj te predživas a te na meras a te na ačhen ča avke o mali.“

²⁰ Kavke cinda o Jozef savore egiptska mali prekal o Faraonos. Savore Egiptana bikenenas peskre mali, bo avľa pre lende mek goreder bokh. Kavke o Faraonos dochudňa savore mali

andre egiptsko phuv. ²¹ Kaleha o Jozef kerða le manušendar otroken pal cali phuv. ²² Ča le rašajengre phuva na odcinelas, bo o Faraonos len delas love pro chaben a sas len dos, hoj te predživen. Vašoda peskre phuva na bikenenas.

²³ O Jozef phendá le manušenge: „Adadžives tumen the tumare phuva cindom prekal o Faraonos. Len tumenge kada zrnos a sadzinen len pro mali. ²⁴ Jekh peřina le ulipnastar muřinena te del le Faraonoske a okla řtar peřini ačhena tumenge, hoj te el tumen so te sadzinel pro mali a te el tumare famelijen the le čhaven, sostar te dživel.“

²⁵ On odphende: „Tu amenge zachraňindál o dživipen. Te arakhlam milost andre tire jakha, rajeja amaro, ker amendar otroken le Faraonoske!“ ²⁶ O Jozef akor diňa avri zakonos pal e egiptsko phuv, so pes dolikerel dži adadžives, hoj jekh peřina le ulipnastar hiňi le faraonoskri. Ča o phuva le rašajengre na sas leskre.

²⁷ Avke o Izraeliti ačhile te bešel andro Egipt andre phuv Gošen. Barvalonas a sas len igen but čhave. ²⁸ O Jakob dživelas andro Egipt mek dešuefta (17) berš a sas leske imar řel the saranda the efta (147) berš. ²⁹ Sar sas o Izrael anglo meriben, vičindá peskre čhas le Jozef a phendá leske: „Te arakhlom milost andre tire jakha, thov tiro vast pre mire čanga a de man lav, hoj mange presikaveha kada jileskeriben the pačivaliben. Ma parun man andro Egipt. ³⁰ Sar merava avke sar mire phure dada, lidža man

andral o Egipt a parun man ode, kaj sas parunde the on.“

O Jozef odphenda: „Kerava avke, sar phenes.“

³¹ „Le vera, hoj oda kereha!“ phenda leske o Jakob. Sar les diña vera, o Izrael bandiła tele pro hadžos a lašarelas le Devles.

48

O Jakob požehñinel le Jozefoskre čhaven

¹ Pal varesavo časos phende le Jozefoske: „Tiro dad hino nasvalo.“ Avke o Jozef iła peha peskre duje čhaven le Menaše the le Efrajim a gele les te dikhel. ² Sar le Jakoboske phende: „Avel ke tu tiro čhavo o Jozef,“ o Izrael chudña zor a bešla peske pro hadžos. ³ O Jakob phenda le Jozefoske: „O Nekzoraleder Del pes mange sikađa andro Luz andre phuv Kanaan a požehñinda man. ⁴ Phenda mange: ‚Dava tut pherdo čhave. Tutar avena but narodi. Kadi phuv dava tire potomkenge, hoj te el lengri pro furt.‘ “

⁵ O Jakob mek phenda: „Tire duj čhave, save tuke ulile andro Egipt mek sigeder, sar ke tu kade avlom, ena akanastar mire. O Efrajim the o Menaše ena mire sar o Ruben the o Šimeon. ⁶ O čhave, save avena pal lende, ena tire. Mire phuva pal ma prelena ča prekal o Efrajim the Menaše, ena zgende jekhetane lenca. ⁷ Kerav oda prekal e Rachel, bo sar džavas andral o Paddan andro Kanaan, muła mange pro drom. Parundom la ode paš o drom, nadur la Efratatar.“ E Efrata hin adadžives Betlehem.

8 Sar dikhla o Izrael le Jozefoskre čhaven, phučla: „Ko hine kala?“

9 „Oda hine mire čhave, saven mange kade diña o Del,“ odphenda o Jozef peskre dadeske.

Avke o dad phenda: „An len ke mande, hoj len te požehñinav!“ 10 O Izrael sas imar phuro a imar na dikhelas igen mištes. Sar len o Jozef anda ke leste, o Jakob len čumidla a obchudña.

11 Palis o Izrael phenda le Jozefoske: „Šoha na phendomas, hoj tut mek pale dikhava. Ale o Del mange diña, na ča tut te dikhav, ale the tire čhaven.“ 12 O Jozef ila peskre čhaven tele pal o pindre le Jakoboskre a bandila le mujeha dži pre phuv.

13 Palis o Jozef ila sodujen ko Jakob; le čače vasteha ačhađa le Efrajim pal e balogni sera le Izraeloskri a le balogne vasteha ila le Menaše a ačhađa les pal e čači sera. 14 Ale o Izrael prethoda peskre vasta a thoda peskro čačo vast pro Efrajimoskro šero, kajte sas terneder. O balogno vast thoda pro šero le Menašeskro, savo sas ešebno čhavo. 15 Palis požehñinda le Jozef a phenda:

„Mi požehñinel kale čhaven o Del,
 angle savo phirenas mire dada o Abraham
 the o Izak,
 o Del, savo man lidžalas le ternipnastar dži
 adadžives sar pastjeris!

16 Mi požehñinel len o aňjelos,
 savo man cirdña avri
 andral dojekh nalačhipen!

Mi leperel pes
 prekal kala čhave

miro nav the o nava mire dadengre,
 le Abrahamoskro the le Izakoskro!
 Mi rozmnožinen pes
 pal cali phuv.“

¹⁷ Sar o Jozef dikhla, hoj o dad thođa o čačo vast pro šero le Efrajimoske, na sas leske oda pre dzeka. Avke chudňa le dadeskro vast a kamla les te prethovel pro šero le Menašeskro. ¹⁸ O Jozef phendá le dadeske: „Na avke, dado miro! Se kada hin ešebno. Leske thov tiro čačo vast pro šero.“

¹⁹ Ale o dad leske phendá: „Džanav, čhavo miro, džanav! The lestar ela narodos a the ov rozbarola. Ale leskro terneder phral, o Efrajim, ela bareder sar ov, leskre čhavendar ena but narodi.“

²⁰ Avke len požehňinda oda džives a phendá:
 „Sar o Izraeliti žehňinena varekas,
 leperena tumare nava
 a phenena kada:
 ,Mi kerel tuke o Del
 avke sar le Efrajimoske
 the le Menašeske.’ “

Kaleha thođa o Jakob le Efrajim anglo Menaše.

²¹ Palis o Izrael phendá le Jozefoske: „Dikh, me merava, ale o Del ela tumenca a anela tumen pale andro Kanaan, andre phuv tumare phure dadengri. ²² Ale tut dav jekh kotor la phuvatar buter sar tire phralen. Dav tuke e lači phuv šichem, so dochudňom le Amorejčanendar mira šablaha the lukoha.“

49

Le Jakoboskro požehňaňje

1 O Jakob vičinda savore peskre čhaven a phenda lenge:

„Aven savore ke mande a phenava tumenge,
so tumen užarel andro dživesa, so avena!

2 Zdžan tumen jekhetane, savore čhave le Jakobskre.

Šunen tumare dades le Izrael!

3 Ruben, tu sal miro ešebno,
e zor mire terņipnaskri,
nekrajikaneder the nekzoraleder mire
čhavendar!

4 Sal sar o paņi, so pes na del te zaačhavel,
imar na aveha ešebno, bo pašlilal mira
romňaha.

Aleha kerđal džungipen, sar tuke pašlilal
andre miro hadžos.

5 Šimeon the Levi, tumen san phrala,
tumare šabli hin o meribnaskre zbraňe.

6 Miri duša te na džal maškar tumende,
na kamav tumenca nič jekhetane,
bo andre cholli murdarđan le muršen
a andre tumaro kiňešagos kerđan le bik-
endar kaliki.

7 Mi el prekošli tumari cholli,
bo sas igen bari,
the tumaro rušiben, bo sas igen dzivo.
Tumare čhave na dživena jekhetane peha
andre phuv le Izraeloskri,
ena rozčhide maškar o kmeņi le Jakobskre.

8 Juda, tut tire phrala lašarena.
Chudeha tire ņeprijaťelēn tel e meň,

- o čhave tire dadeskre anglal tu bandona.
9 Sal sar levos, savo peske chudña o chaben
a džal pale pre peskro than te pašol.
Ko pes na daral les te uštavel?
- 10 Tu, Juda, likereha o kraliskro žezlos,
tire čhave kralinena pro furt.
O narodi tuke anena o dari a šunena tut.
- 11 Peskre terne somaris phandeha paš o viničis,
peskre somaricis ko vinično stromos,
andre mol peske žužareha o plaštos,
andro hroznoskro rat peskre gada.
- 12 Tire jakha ena kaleder sar e mol,
tire danda parneder sar o thud.
- 13 Tu, Zebulun, bešeha pašes paš o moros,
ode, kaj zaačhaven o lođi.
Tiri phuv ela dži ko Sidon.
- 14 Jisachar, tu sal sar o zoralo somaris,
so pašol maškar peskre košara.
- 15 Sar dikhlal, hoj o than, kaj pašlos, hino lačo
a hoj e phuv hiňi šukar,
bandardal o dumo a lidžahas o košara
a mušinehas te kerel phares buči sar
otrokos.
- 16 Tu, Dan, pes zaačhaveha vaš o pravos peskre
narodoske
sar jekh le Izraeloskre kmeňendar.
- 17 Aveha sar o sap paš o drom,
sar jedovato sap pre sera le dromestar.
Dandereha le grajeske andro pindro
a o manuš perela tele pal leste palal.

18 Ó, RAJEJA miro, užarav pre tiri zachrana!

19 Pre tu, Gadona, chučena o živaňa,
ale tu pes visareha a džaha pre lende
palunestar.

20 Tiri phuv, Ašer, ela barvali andro chaben,
chaha latar ajse chabena sar o kralis.

21 Tu, Naftali, sal sar avrimuklo jeleňis,
saveske ulon šukar terne jeleňa.

22 Jozef, tu sal sar o plodno konaris,
o plodno konaris paš o paňi;
tire prajti prebararen o muros.

23 La choľaha pre tu džanas,
o lukostrelci pre tute livinenas,

24 ale tiro lukos ela furt nacirdlo
a tire vasta ena furt zorale,
bo hin tuha o Nekzoraleder Del, savo hin o
Pastjeris, e Skala le Izraeloskri.

25 Mi pomožinel tuke o Del tire dadeskro!
Mi požehňinel tut o Nekzoraleder Del le
brišindeha andral o ňebos
the le paňeha andral e phuv
- a mi del tut but stadi the čhaven!

26 O požehnaňja tire dadeskre
hine bareder sar o požehnaňja le čirlatune
verchengre
the sar o barvalipen le phure brehengre!

Mi perel oda savoro pro šero le Jozefoskro,
pro čekat oleske, savo hino o princos maškar
peskre phrala!

²⁷ Tu, Benjamin, sal sar dzivo vlkos.
Tosara chas o chaben, so tuke chudňal,
rači rozdes olestar, so ačhiła.“

²⁸ Savore kala hine o dešuduj (12) Izraeloskre kmeňi a kada lenge phendā o dad o Jakob, sar len požehňinelas. Dojekhes lendar požehňinelas avke, sar peske oda zaslužinda.

Le Jakoboskro meriben

²⁹ Palis o Jakob lenge phendā: „Sar merava a džava paš mire manuša, save imar mule, parunen man paš mire dada andre jaskiňa, so hiňi pre mała le Efronoskri Chetitoskri, ³⁰ andre jaskiňa Machpela paš o Mamre andro Kanaan. O Abraham la cinda le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro hrobos. ³¹ Ode parunde le Abraham leskra romňaha la Saraha the le Izak leskra romňaha la Rebekaha. Ode parundom the la Leja. ³² Odi mała la jaskiňaha sas cindi le Chetitanendar.“

³³ Sar imar o Jakob dovakerďa peskre čhavenca, hazďna peske o pindre pro hadžos. Muła a geła paš peskre manuša.

50

O Jozef parunel le Jakob

¹ Akor o Jozef obchudňa le dades, čumidelas les a rovelas upral leste. ² Palis o Jozef phendā peskre sluhenge, le doktorenge, hoj le dades te zabalzaminen. ³ O doktora le Izrael balzamine-nas saranda (40) dživesa, bo ajci kampelas oda te

kerel. O Egiptana rovenas upral leste eftavardeš (70) dživesa.

⁴ Sar imar pregele o rovibnaskre dživesa, o Jozef prevakerđa ko dvorana le faraonoskre: „Te arakhlom milost andre tumare jakha, akor tumen mangav, privakeren pes vaš ma ko faraonos. ⁵ Miro dad man phandla kala veraha: ‚Dikh, me merav, parun man andro hrobos, so mange kerdom andro Kanaan.‘ Domuk mange, hoj ode te džav te parunel mire dades. Palis avava pale.“

⁶ O faraonos phendā: „Ča dža a parun tuke le dades, avke sar les diňal vera.“

⁷ O Jozef akor geľa te parunel le dades. Džanas leha savore uradnika le faraonoskre, o nek-bareder raja andro palacis the o anglune manuša andral o Egipt. ⁸ Gele leha the cali leskri famelija, o phrala the savoredžene andral leskre dadeskro kher. Andre phuv Gošen mukle ča peskre cikne čhaven, le bakren, le kozen the le gurumnen. ⁹ Džanas lenca the o manuša pro verdana the pro graja. Sas leha igen but manuša.

¹⁰ Sar doavle andro Goren-Atad, so hin pal o Jordan, zorales rovenas bara vikaha. O Jozef vartinelas ehta džives pal peskro dad. ¹¹ Sar o Kanaančana dikhle andro Goren-Atad o baro vartišagos, phenenas: „Le Egiptanen hin bari žala.“ Vašoda pes oda than pal o Jordan vičinel Abel-Micrajim*.

¹² O čhave palis kerde avke, sar lenge phendā o dad o Jakob. ¹³ Ligende les andro Kanaan

* **50:11** 50,11 Oda hin: le Egiptanengri žala.

a parunde les andre jaskiña, so sas pre mała Machpela paš o Mamre, so cinda o Abraham le Chetitostar le Efronostar, hoj les te el than pro hrobos. ¹⁴ Paloda, sar o Jozef parunda le dades, geła pale andro Egipt, le phralenca the savorenca, save leha ode avle.

O phrala pes daran le Jozefostar

¹⁵ Sar le Jozefoskre phrala dikhle, hoj lenge muła o dad, phende: „Šo te akana o Jozef džala pre amende? So te kamela amenge te visarel pale savoro oda nalačo, so leske kerđam?“

¹⁶ Avke dine te phenel le Jozefoske: „Sigeder, sar o dad muła, ¹⁷ amenge phenda, hoj tuke te phenas: ‚Odmuk tire phralenge oda nalačhipen, so tuke kerde, sar pre tu džanas.‘ Avke akana tut mangas, odmuk amenge, so tuke kerđam, bo the amen služinas tire dadeskre Devleske.“ O Jozef chudña te rovel, sar šundã ola lava.

¹⁸ Palis leskre phrala avle ke leste, bandonas anglal leste a phende: „Kade sam anglal tute sar tire otroka!“

¹⁹ Ale o Jozef lenge phenda: „Ma daran tumen! Či me som o Del, hoj tumen te sudzinav?“

²⁰ Kamenas mange te kerel nalačo, ale o Del ada visarda pro lačo, hoj te zachrañinel but manušen, avke sar oda kerel the adadžives.

²¹ Akana tumen imar ma daran! Me dava the tumen the tumare čhaven savoro, so kampela.“ Ola lava pes dotkñinde lengre jilendar a imar pes na daranas.

Le Jozefoskro meriben

²² O Jozef bešelas andro Egipt le dadeskra famelijaha a dživelas šel the deš (110) berš.

²³ Dikhla le Efraimoskre čhaven the lengre čhaven. Dikhla the le čhaven le Machiroskren, savo sas o čhavo le Menašeskro, a priila len sar peskren†.

²⁴ Palis o Jozef phenda le phralenge: „Me merav, ale o Del ela tumenca a lidžala tumen avri andral kadi phuv andre odi phuv, pal savi diňa lav le Abraham, le Izak the le Jakob.“

²⁵ O Jozef mek le Izraeloskre čhaven phandla la veraha: „O Del tumen čačes lidžala avri andral kadi phuv. Palis lena adarik het mire kokala!“

²⁶ O Jozef mula, sar leske sas šel the deš (110) berš. Zabalzaminde les a thode les andro mochtu andro Egipt.

† **50:23** 50,23 E hebrejiko čhib: Sas thode pro pindre le Jozefoskre.

**Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib,
Slovensko 2022**
**Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre
Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)**

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word
for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023.

The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Chib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 15 Apr 2023

fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849